

درخشش جایزه بهاری در پاییز

♦ به گفته مسئولان این جشنواره، پنجمین دوره جایزه کتاب فصل با توجه به آیین نامه جدید داوری شده است

مجتبی زارعی از رویکردهای «حکمت و دیالکتیک» می گوید

آشوب جهان با حکمت اسلامی پایان خواهد یافت

۱۰

پنجمین دوره جایزه کتاب فصل دوشنبه گذشته در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد. در این مراسم که به انگیزه معرفی کتاب های برگزیده و شایسته تقدیر فصل بهار ۸۷ برگزار شده بود، دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با اشاره به فلسفه برگزاری جایزه کتاب فصل گفت: پیش از برگزاری این جایزه که اکنون شاهد پنجمین دوره آن هستیم، قدرشناسی ما از اهالی کتاب، به جایزه کتاب سال محدود می شد که گاه رقابت های نزدیک آثار، موجب حذف برخی کتاب های ارزشمند بود. در نتیجه این آثار به نحو شایسته به جامعه فرهنگی کشور معرفی نمی شد، بنابراین به این نتیجه رسیدیم که خوب است انتخاب دیگری هم در کنار جایزه کتاب سال داشته باشیم تا بتوانیم دایره شمول انتخاب ها را گسترده تر کنیم. وی که پیش از بخش اعطای جوایز و پس از بخش نماهنگ یادبود دکتر قیصر امین پور سخن می گفت، ضمن ادای احترام به روح قیصر امین پور و سلمان هراتی و آرزوی بهبودی برای استاد احمد عزیزی و دکتر طاهره صفارزاده که در بستر بیماری به سر می برند، افزود: نقش رسانه ها از جمله رسانه ملی در انعکاس وقایع نظیر جایزه کتاب فصل، نقش برجسته ای است، اما به گمان من، همچنان در تبلیغ مناسب کتاب ناموفق بوده ایم. وی با اشاره به شیوه انعکاس اخبار مرتبط با جایزه های مرتبط با حوزه کتاب تصریح کرد: نکته آزاردهنده در مورد انعکاس این اخبار این است که فقط به سخنرانی ها اشاره می شود و گاهی حتی نام برگزیدگان هم ذکر نمی شود. چنین کاری شایسته نیست و نشان می دهد که ما در این زمینه ضعف داریم.

۶

یادداشت

سیدعلی آل داوود*

تدوین لایحه جدید حقوق مولف؛ یک ضرورت

طبق ماده ۱۲ قانون حمایت از مولفان و مصنفان فقط ۳۰ سال پس از درگذشت صاحب اثر، وارثان او می توانند از حقوق مادی اثر بهره مند شده و حق التالیف آن را دریافت دارند. چنان که شخصی وارث یا وصی نداشت، این حق تا مدت سی سال در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دارد و این وزارتخانه، می تواند با ناشران قرارداد منعقد نموده و حق التالیف آن را بگیرد و به حساب بودجه عمومی دولت منظور دارد. از قسمت اخیر شروع کنیم: تاکنون به یاد نداریم که وزارت فرهنگ و هنر سابق و فرهنگ و ارشاد اسلامی کنونی، از این حق خود حتی یک بار هم استفاده کرده باشد و حق التالیف مولفان بلا وارث را دریافت کرده باشد. بنابراین اساسا تصویب چنین ماده ای از اول بی فایده بوده است و اما در مورد اصل ماده باید گفت مدت سی سال امروزه بسیار کم و کوتاه است.

ادامه در صفحه ۹

دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب از مشارکت بیش از ۳۰ نهاد خبر داد

جشن کتابخوانی با بیش از ۲۰۰ برنامه

هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران ۲۱ آبان ماه جاری در حالی آغاز می شود که کارنامه پانزده دوره برگزاری را پشت سر دارد. محمدحسن فکری دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب را در دفتر کارش در معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و پشت میزی که پر از برنامه های نهایی شده و نهایی نشده هفته کتاب است، ملاقات می کنیم. دفتر کاری که در واقع ستاد برگزاری هفته کتاب نیز هست و تمام برنامه ریزی ها و هماهنگی های مربوط به برگزاری هفته کتاب از اینجا آغاز می شود. در خبرهای مربوط به هفته کتاب به ارائه طرح پژوهشی کتابخوانی اشاره شده است. او در ابتدای بحث در پاسخ به این سوال که طرح پژوهشی کتابخوانی چه ویژگی هایی دارد، می گوید:

«حداقل هر ماه یک کتاب بخوانیم» به عنوان شعار شانزدهمین دوره هفته کتاب انتخاب شد

هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران ۲۱ آبان ماه جاری در حالی آغاز می شود که کارنامه پانزده دوره برگزاری را پشت سر دارد. محمدحسن فکری دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب را در دفتر کارش در معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و پشت میزی که پر از برنامه های نهایی شده و نهایی نشده هفته کتاب است، ملاقات می کنیم. دفتر کاری که در واقع ستاد برگزاری هفته کتاب نیز هست و تمام برنامه ریزی ها و هماهنگی های مربوط به برگزاری هفته کتاب از اینجا آغاز می شود. در خبرهای مربوط به هفته کتاب به ارائه طرح پژوهشی کتابخوانی اشاره شده است. او در ابتدای بحث در پاسخ به این سوال که طرح پژوهشی کتابخوانی چه ویژگی هایی دارد، می گوید: طرحی که مدتی است روی آن کار شده، طرح سرانه مطالعه در میان اقشار مختلف است که با همکاری اداره کل مطالعات، برنامه ریزی و توسعه کتاب و کتابخوانی معاونت فرهنگی و پژوهشگاه فرهنگ و هنر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آغاز شده و امیدواریم در هفته کتاب بتوانیم نتایج سرانه مطالعه در استان تهران را اعلام کنیم. این طرح زمانی شکل گرفت که آمارهای عجیبی درباره سرانه مطالعه اعلام می شد که مبنای علمی نداشت و بر پایه پژوهش نیز نبود. فکری در پاسخ به این سوال که برنامه های شانزدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی چه تفاوت هایی با سال های قبل دارد، می گوید: ما در دو سه سال اخیر تلاش کرده ایم نهادها، سازمان ها و تشکل های صنفی نشر را وارد برنامه های هفته کتاب کنیم. امروز که این مصاحبه انجام می شود تعداد نهادهایی که در ستاد مرکزی هفته کتاب با ما همکاری می کنند، از مرز ۳۰ نهاد گذشته است. هرچه تعداد این نهادهای فعال بیشتر می شود، تعداد برنامه هایی که اجرا می شود هم افزایش پیدا می کند. هدف وزارت فرهنگ و ارشاد

ادامه در صفحه ۸

یکشنبه ۵ آبان ۱۳۸۷
۲۶ شوال ۱۴۲۹، ۲۶ اکتبر ۲۰۰۸
شماره ۱۵۴، پیاپی ۸۰۵
صفحه ۲۰۰، تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدram پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۶۱۵۱-۴
سازمان آگهی ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

تأسیس نمایشگاه دائمی کتاب

«امروز براساس یک برآورد ساده نسبت به برخی آمارهای تحقیرآمیز، میزان مطالعه مردم شریف ما بسیار بالاست.» وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی که در برنامه نگاه یک سخن می گفت با بیان مطلب بالا افزود: همیشه کتاب هایی در حوزه دین، تاریخ و رمان را مطالعه می کنم و با انتشار هر رمان خوب، خوشحال می شوم. وی در بخشی دیگر از صحبت های خود درباره یارانه کتاب نیز گفت: این یارانه قطع نشده بلکه مسیرشان را عوض کرده ایم. بعضی ها معتقد بودند با این کار قیمت کتاب ها به صورت سرسام آوری بالا می رود، اما این اتفاق نیفتاد و با تغییر مسیر یارانه ها، کتاب ها گران نشدند در عین حال با وجود گران شدن کاغذ در بازار جهانی، تحول نگران کننده ای هم در داخل ایجاد نشد.

۲

امروز شما ببینید چقدر مسئله سیاسی برای این مملکت وجود دارد. شما کتاب‌های سیاسی می‌خواندید که قبل از انقلاب به عنوان کتاب‌های سیاسی می‌خواندید چه بود؟ اصلاً در فهرست کتاب‌های سیاسی ای که به دانشجو می‌دادید تا بخواند و بیش سیاسی پیدا کند، چه چیزهایی بود؟ مثلاً شرح انقلاب چین، تحولات مصر، درگیری شرق و غرب در فلان نقطه دنیا، تحلیل حرکت‌های انقلابی و مذهبی در آمریکای لاتین، یا تاریخ نهضت‌ها و انقلاب‌ها بود. همه اینها مسائل محسوس و ملموس جامعه ماست؛ یعنی کتاب بزرگ جامعه ما اصلاً همین هاست. التقاء شرق و غرب اینجاست. مبارزه و انقلاب اینجاست. شما اگر بخواهید همین مسئله نفت و ایک و تحلیل این قضیه را که اصلاً چراغ نفت به این وضع دچار شد و برنامه چیست و آینده چگونه پیش بینی می‌شود، جزوه یا کتاب کنید، می‌توانید؛ لازم نیست که نویسنده، یک تئوریسین سیاسی هم باشد. هر کس که امروز به مسائل جاری کشور یک مقدار واقف باشد، می‌تواند صد صفحه راجع به این مسئله بنویسد.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای جهاد دانشگاهی سراسر کشور (۱۳۶۵/۵/۱۶)

برنامه نشست‌های نقد و بررسی کتاب اعلام شد

یادمان قیصر در سرای اهل قلم

سرای دائمی اهل قلم در هفته جاری میزبان چندین نشست ادبی و هنری خواهد بود. اولین برنامه این سراروز یکشنبه ۱۵ آبان با حضور بلقیس سلیمانی و رضا نجفی از ساعت ۱۶:۳۰ آغاز خواهد شد. این نشست در ادامه برنامه‌های مکتب‌های ادبی ویژه رنالیسم خواهد بود.

از ساعت ۱۷ الی ۱۹ همین روز نیز برنامه پنجاه سال فلسفه در ایران با حضور سیواش جمادی، منوچهر صانعی دره‌بیدی و سام محمودی برگزار خواهد شد. دوشنبه هفته جاری نیز از ساعت ۱۷ مراسم سالگرد مرحوم قیصر امین‌پور در سرای اهل قلم برگزار خواهد شد. در این برنامه جواد محقق، دکتر محمدرضاترکی، محمدرضا تقی‌دخت و حمیدرضا شکارسری به سخنرانی خواهند پرداخت. کارگاه داستان‌خوانی دیگر برنامه این هفته سرای اهل قلم است که با خوانش داستان «رفیق» و نقد فاسمعلی فراست روز سه‌شنبه و از ساعت ۱۶:۳۰ آغاز خواهد شد. دیگر برنامه این روز سرای اهل قلم نقد رمان پَس باد همه چیز را با خود نخواهد برد نوشته ریچارد براتیگان است. در این نشست احسان عباسلو، سجاد صاحبان زند و محمدرضا نظری سخنرانی خواهند کرد.

روز چهارشنبه نیز از ساعت ۱۵ تا ۱۷ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا نشست معرفت تاریخی و جنبش زنان را برگزار خواهد کرد. در این نشست دکتر منصوره اتحادیه، دکتر سیمین فصیحی، دکتر مریم عاملی و منیره قادری حضور خواهند داشت. آخرین نشست این هفته سرای اهل قلم نیز که با حضور مصطفی رحماندوست و بابک نیک‌طلب برگزار می‌شود به شعر اجتماعی اختصاص خواهد داشت. این نشست هم روز چهارشنبه از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰ برگزار می‌شود.

وزیر ارشاد با تأکید بر عرضه روزانه تازه‌های نشر به مردم عنوان کرد

تأسیس نمایشگاه دائمی کتاب

امروز براساس یک برآورد ساده نسبت به برخی آمارهای تحقیرآمیز، میزان مطالعه مردم شریف ما بسیار بالاست.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی که در برنامه نگاه یک سخن می‌گفت با بیان مطلب بالا افزود: همیشه کتاب‌هایی در حوزه دین، تاریخ و رمان را مطالعه می‌کنم و با انتشار هر رمان خوب، خوشحال می‌شوم. وی در بخشی دیگر از صحبت‌های خود درباره یارانه کتاب نیز گفت: این یارانه‌ها قطع نشده بلکه مسیرشان را عوض کرده‌ایم. بعضی‌ها معتقد بودند با این کار قیمت کتاب‌ها به صورت سرسام‌آوری بالا می‌رود، اما این اتفاق نیفتاد و با تغییر مسیر یارانه‌ها، کتاب‌ها گران نشدند در عین حال با وجود گران شدن کاغذ در بازار جهانی، تحول‌گران کننده‌ای هم در داخل ایجاد نشد.

وی درباره آخرین وضعیت کارت‌های الکترونیک خرید کتاب که جایگزین بن‌های کاغذی خرید کتاب شده است هم اظهار داشت: هدفمند شدن یارانه‌ها حکم قانون برنامه است که این مساله در دوره دولت نهم با جسارت عملی شد.

وی تصریح کرد: کارت الکترونیک در اختیار اصلی‌ترین مصرف‌کنندگان کتاب یعنی گروه هدف، شامل دانشجویان، طلاب، معلمان و بخشی از دانش‌آموزان قرار گرفت، اما این را باید بدانیم با رقیمی از یارانه که در اختیار ما بوده و هست و اگر در آینده هم همین باشد، طبعاً به بخشی از گروه هدف ممکن است نتوانیم یارانه بدهیم یا رقم آن اندک باشد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به اینکه

با امضای دکتر احمدی نژاد صورت گرفت

اهدای جایزه جهانی کتاب سال به نویسنده آلمانی

جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران با امضای دکتر محمود احمدی نژاد در نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت به پروفیسور کورت فلاش نویسنده و تاریخ‌نگار آلمانی اهدا شد.

در این مراسم همایون همتی، ریزن فرهنگی ایران در آلمان، ضمن قدردانی از مسوولان وزارت ارشاد، اشاره کوتاهی به زندگی و تألیفات پروفیسور فلاش کرد و اظهار داشت: کورت فلاش از استادان مشهور دانشگاه بوخوم آلمان است که در زمینه تفکر فلسفی قرون وسطی، تحقیقات فراوانی دارد و در رشته تاریخ‌نگاری فلسفه از صاحب‌نظران بنام جهان محسوب می‌شود.

وی افزود: کورت فلاش در تألیفات خود تلاش کرده است بینش و تفکرات مایستر ایکهارت را با این رشد و این سینا مقایسه کند و تأثیر تفکرات آنها بر ایکهارت به رشته تحریر آورد که این کار در نوع خود ابتکار جدیدی است. دکتر همتی در ادامه سخنان خود با اشاره به عرفان مایستر ایکهارت از وی به عنوان صاحب مکتبی یاد کرد که در قرون ۱۳ و ۱۴ عرفان آلمان را پایه‌گذاری کرده است، به گونه‌ای که متفکران صاحب نام دیگر آلمانی همچون هایدگر، هگل، شوپنهاور و رودولف اوتو نیز به نوعی تحت تأثیر تفکرات و آثار مایستر ایکهارت قرار گرفته‌اند.

شایان ذکر است کتاب «مایستر ایکهارت؛ فلسفه اسلامی، جانمایه زایش عرفان آلمانی» اثر کورت فلاش از آلمان، برنده کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در حوزه مطالعات اسلامی در سال ۱۳۸۶ شد.

البته این نویسنده به دلیل کهولت سن و بیماری نتوانست سال گذشته در ایران حضور یابد و در این مراسم شرکت کند. این جایزه به محققان و استادانی که به صورت مبتکرانه درباره فرهنگ ایرانی، اسلامی و شیعی مطالعه می‌کنند و آثاری را پدید می‌آورند، اهدا می‌شود.

برگزیدگان کنگره شعر دفاع مقدس در ۹ استان

دبیر هفدهمین کنگره سراسری شعر دفاع مقدس از مشخص شدن برگزیدگان استانی این کنگره در ۹ استان کشور در سه بخش شعر دفاع مقدس، شعر عاشورایی و شعر مقاومت و پایداری ملل دیگر خبر داد.

سید ضیاءالدین شفیعی با اشاره به اقدامات انجام شده برای برگزاری این کنگره در دو ماه اخیر گفت: بخش عمده‌ای از زمان هفت، هشت ماهه کنگره صرف برگزاری کنگره‌های استانی می‌شود و تاکنون نیز ۱۹ استان از جمله لرستان، مرکزی، سمنان، بخشی از استان تهران و چند استان دیگر برگزیدگان خود را در سه بخش شعر دفاع مقدس، شعر عاشورایی و شعر مقاومت و پایداری ملل دیگر شناخته‌اند.

وی در مورد برگزیدگان نهایی کنگره افزود: ما محدودیتی در تعداد نفرات برگزیده‌ای که از سوی استان‌های کشور به دبیرخانه مرکزی معرفی می‌شوند

بین‌المللی کتاب تهران ما سالانه چندین نمایشگاه استانی داریم که غرورآمیز هم هستند و هر چند نمایشگاه‌های شهرستان‌ها هم سطح نمایشگاه تهران نیستند اما مورد استقبال قرار گرفته‌اند.

وی در این زمینه تأکید کرد: امروز دست‌آوردان کتاب در شهرستان‌ها محکوم به این نیستند که برای تهیه کتاب حتماً باید به نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بیایند هر چند بازدید از نمایشگاه تهران برای هیچکس خالی از لطف نیست. معتقدیم که باید نمایشگاه دائمی کتاب ایجاد شود تا آخرین دست‌آورد‌های حوزه نشر به طور روزانه در اختیار هموطنان قرار گیرد.

رسول جعفریان خبر داد

محل جدید کتابخانه مجلس

به گفته رئیس کتابخانه مجلس شورای اسلامی زمین ساختمان جدید این کتابخانه در ضلع جنوبی مدرسه شهید مطهری انتخاب شده و انتظار می‌رود تا سه سال دیگر مجلس صاحب کتابخانه‌ای بزرگ شود.

رسول جعفریان درباره زمین تازه‌ای که قرار است کتابخانه مجلس شورای اسلامی در آن بنا شود گفت: خیابان جنوبی مجموعه بهارستان که قبلاً محل کمیته امداد بود و الان چاپخانه مجلس در آن واقع است برای این کار انتخاب شده و در جلسات اولیه هیات رئیسه مجلس هم تصویب شده است. به گفته وی، محمدباقر قالیباف، شهردار تهران نیز قول مقدماتی داده که در ساخت این کتابخانه مساعدت کند. به گفته رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، برنامه‌نهایی به گونه‌ای است که قسمت شمالی مجموعه بهارستان سیاسی و قسمت جنوبی آن فرهنگی باشد.

به گزارش فارس رسول جعفریان شهریورامسال با حکم علی لاریجانی به ریاست کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی منصوب شد. لاریجانی در مراسم معارفه وی، ساختمان فعلی کتابخانه مجلس را زاهدانه و فقیرانه توصیف کرد و گفت: کمک می‌کنیم ساختمانی با معماری سنتی و متناسب با این جایگاه به کتابخانه اختصاص داده شود.

حداقل هر ماه، یک کتاب بخوانیم

به گفته دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب "حداقل هر ماه یک کتاب بخوانیم"، شعار این دوره هفته کتاب است که پس از بحث و تبادل نظر و تلفیق پیشنهادهای رسیده، انتخاب شده است.

محمدحسن فکری افزود: در نشست هایی که برای برگزاری این دوره از هفته کتاب تشکیل شد، از تمامی نهادها و سازمان‌ها درخواست شد تا شعاری درخور و مناسب را برای این دوره پیشنهاد دهند که در نتیجه این شعار به تصویب اعضای ستاد رسید. او گفت: این شعار با هدف تشویق و ترغیب اقشار مختلف مردم به کتابخوانی در نظر گرفته شده که

روی تمامی بنرها و پوسته‌های مخصوص این هفته، در کنار شعار اصلی سال چاپ می‌شود. به گفته دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب، امسال پس از چند دوره بار دیگر شعاری ویژه برای این هفته در نظر گرفته شده است.

اهدای ۵۵ هزار جلد کتاب به زندانیان

در عین حال دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب از اهدای ۲۵ هزار جلد کتاب به مجموعه زندان‌های استان تهران و ۳۰ هزار جلد به زندان‌های سایر استان‌های کشور در هفته کتاب خبر داد. فکری با اشاره به این که موضوع کتاب‌های اهدایی

عمومی است، افزود: با توجه به نوع متفاوت کتاب‌هایی که در زندان‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، انتخاب موضوع کتاب‌ها به وسیله نمایندگان زندان‌ها و بنا بر سفارش زندانیان انجام خواهد شد.

وی تمرکز زندان‌های پرجمعیت در استان تهران را دلیل اهدای ۲۵ هزار جلدی کتاب به این استان عنوان کرد و گفت: معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به دلیل تعداد زندان‌ها و زندانیان استان‌ها در مقایسه با تهران، تعداد بیشتری از کتاب‌ها را به این استان اختصاص خواهد داد.

معاون فرهنگی مؤسسه خانه کتاب خبر داد

عرضه نرم افزار کتاب‌های خطی در نمایشگاه بیست و دوم

«بانک اطلاعاتی فهرست نسخ خطی علاوه بر کتابشناسی توصیفی حاوی مقالات علمی و تحلیلی ارزشمندی است که آن‌ها را به یک دایرةالمعارف چند دانشی تبدیل کرده است.»

معاون فرهنگی مؤسسه خانه کتاب درباره ایده اصلی بانک نسخه‌های خطی با بیان این مطلب گفت: ایده بانک اطلاعات نسخه‌های خطی به یک دهه پیش برمی‌گردد که آقای برازش مدیر مؤسسه نشر حدیث به نمایه‌سازی روی آورده بودند و می‌خواستند با همکاری ناصر گل‌باز کاتالوگ‌ها و فهرست نسخه‌های خطی را در قالب یک بانک اطلاعاتی رایانه‌ای تهیه کنند.

وی به مراحل اجرای طرح نسخه‌های خطی اشاره کرد و گفت: مرحله نخست فهرست نسخه‌های خطی به کتابخانه‌های تهران اختصاص داشت که با همکاری و حمایت سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۷ انجام شد.

علی‌اوجبی در عین حال به مرحله دوم اشاره کرد و گفت: مرحله دوم، فهرست‌نگاری نسخه‌های خطی کتابخانه‌های قم بود که انجام آن از سوی آقای گل‌باز با همکاری مرکز پژوهشی میراث مکتوب و حمایت مالی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از سال ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۴ زمان برد. وی با اشاره به مرحله بعدی خاطر نشان کرد: مرحله سوم فهرست نسخه‌های خطی اختصاص به کتابخانه‌های سایر شهرستان‌های ایران با حمایت مؤسسه خانه کتاب داشت که از سال ۱۳۸۵ آغاز و در سال ۱۳۸۶ به پایان رسید. اوجبی یادآور شد: مرحله چهارم نیز فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه‌های خارج از ایران است که با حمایت مؤسسه خانه کتاب و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد. وی افزود: هیچ کدام از موسسات توان نرم‌افزاری و سخت‌افزاری پشتیبانی بانک نسخه‌های خطی را نداشتند و مؤسسه خانه کتاب عهده‌دار آن شد تا فهرست نسخه‌های خطی را گردآوری کند. این نسخه‌پژوه به قابلیت‌های بانک اطلاعات نسخه‌های خطی اشاره کرد و گفت: مخاطبان می‌توانند به نام کتاب، نام مولف، موضوع، زبان، آغاز، انجام، نام کاتب، تاریخ کتابت، مکان کتابت و مشخصات ظاهری نسخه‌های خطی دست یابند.

وی به این قابلیت‌های جست‌وجو افزوده‌هایی نیز وجود دارد که مهر، یادداشت، تملک، مقابله، وقفنامه، اجازه، سماخ، بلاغ و هر آنچه در گذر ایام در حواشی نسخ افزوده شده در این بانک قابل دستیابی است. اوجبی تأکید کرد: این اطلاعات به قدری دقیق است که می‌تواند مشخص کند نسخه خطی از نظر ظاهری آسیب دیده یا سالم است. وی به قابلیت ارائه تصاویر نسخه‌های خطی اشاره کرد و گفت: این بانک اطلاعات نمونه خط نسخه و نفاست نسخه یا ناخوانا بودن آن را نشان می‌دهد و تمام عکس‌های نمونه اسکن شده در این سایت به پنج هزار تصویر می‌رسد.

یادداشت

دکتر محبوبه مباشری
رئیس دانشگاه الزهرا

ضرورت ویرایش تازه کتاب‌های دانشگاهی

این موضوع انکارشدنی نیست که بسیاری از کتاب‌های درسی دانشگاهی، چاپ‌های چندمشان رهسپار دانشگاه‌ها می‌شود. بدون اینکه حتی ویرایش شوند. امروز با

کثرت اطلاعاتی که از سوی آمریکا، دنیای غرب و کشورهای منطقه به سوی ما سرازیر شده است مواجه هستیم و جوانان ما از طریق اینترنت و... از این اطلاعات بی‌بهره نیستند. بنابراین لزوم یک بازنگری کلی در روند چاپ و نشر کتاب‌های درسی دانشگاهی و به روز کردن آنها به شدت احساس می‌شود.

لازم است که ما هم همپای دانشجو یا حتی جلوتر از او به روز شویم و کتاب‌های درسی را نیز به روز کنیم، اما متأسفانه در بسیاری از موارد، این اتفاق صورت نمی‌گیرد. مثلاً کتاب‌های فارسی عمومی، فیزیک عمومی و... سال‌هاست که بدون تغییر، تجدید چاپ می‌شوند و هیچ بازنگری و اصلاحی در آنها به چشم نمی‌خورد. به گمان من این نیاز به شدت احساس می‌شود که در راستای تجدیدنظر در کتاب‌های درسی دانشگاهی، چند گام جلوتر از دانشجویان حرکت کنیم چون گاهی دانشجو احساس می‌کند که کتاب‌های درسی کاملاً از رده خارج هستند. مثلاً در رشته حقوق، علوم سیاسی و... آمارها هر سال تغییر می‌کنند اما گاهی دیده می‌شود که آمار ده سال پیش در این کتاب‌ها در تجدید چاپ هم به همان صورت غیراستاندارد و به روز نشده باقی مانده است.

در کنار بازنگری در تجدید چاپ‌ها، لزوم ویراستاری علمی نیز به شدت احساس می‌شود. در اروپا هر کتاب برای تجدید چاپ حتماً باید ویرایش جدید داشته باشد و گرنه به آن اجازه چاپ نمی‌دهند اما متأسفانه این اتفاق کمتر در جوامع علمی ما می‌افتد.

برای ایجاد این تغییرات باید کمیته‌های تخصصی، علمی و پژوهشی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و در خود دانشگاه‌ها تشکیل شود و متناسب با هر رشته، از متخصصان دعوت شود تا در کتاب‌های درسی بازنگری کنند تا کتاب‌های جدید به بدنه نظام آموزش عالی تزریق شود. چنین کمیته‌هایی باید برای هر رشته به طور جداگانه تشکیل شود و مرکب از معاونت آموزشی دانشگاه، نمایندگان وزارت علوم و استادان هر رشته باشد. چون علم، امروز خیلی جزئی‌نگر شده و افراد حتی نمی‌توانند درباره گروه‌های همخوان به طور قطعی اعلام نظر کنند.

البته درست است که بحث‌های بینارشته‌ای نیز مطرح است، اما برای تدوین یک کتاب درسی، لزوماً باید از متخصصان همان گروه درسی استفاده شود که سال‌ها در این رشته‌ها تدریس کرده‌اند. در عین حال نباید کسانی که به تازگی وارد جرگه تدریس شده‌اند را فراموش کنیم چون کسانی که سال‌ها تدریس کرده‌اند، ممکن است با هر نوع تغییری مخالفت کنند اما جوانترها که با علم جدید آشنا هستند، لزوم ایجاد تغییر را بیشتر درک می‌کنند و شاید توانایی‌های بیشتری هم در این زمینه داشته باشند.

ادامه در صفحه ۵

امام خمینی (ره) از هجرت به پاریس تا بازگشت به تهران به قلم حمید بصیرت منش از سوی مرکز اسناد انقلاب اسلامی منتشر شد.

این کتاب در پنج بخش «علل و زمینه‌های مهاجرت امام(ره) به فرانسه»، «رهبری انقلاب از پاریس»، «امام(ره)، رژیم پهلوی، قدرت‌های بزرگ و شخصیت‌های سیاسی»، «حضور امام(ره) در فرانسه و تسریع حرکت انقلابی ایران» و «پرواز و پیروزی انقلاب اسلامی» تنظیم شده است.

این کتاب به بررسی علل تبعید امام(ره) به ترکیه و عراق، مقطع چهارماهه حضور امام(ره) در پاریس، واکنش دولت‌های آمریکا و انگلیس درباره مهاجرت امام(ره) به فرانسه و مواضع امام(ره) در برابر رجال سیاسی داخلی و خارجی پرداخته است.

کتاب امام خمینی (ره) از هجرت به پاریس تا بازگشت به تهران در قطع وزیری با شمارگان دوهزار نسخه و بهای ۲۷۰۰ تومان منتشر شده است.

دیوان بیدل دهلوی به خط امیرخانی

استاد غلامحسین امیرخانی، قطعاتی از دیوان بیدل دهلوی را برای شرکت در سومین کنگره بین‌المللی عرس بیدل خوشنویسی می‌کند.

غلامحسین امیرخانی

در این باره گفت: شناخت و مطرح شدن شعر بیدل همبستگی و پیوندی رامیان ملت‌های مختلف ایجاد می‌کند و موجب اشتراک مردم هند، پاکستان و به طور کلی همه فارسی‌زبانان است و اگر به دیگر زبان‌های زنده‌دنیایی ترجمه شود به دلیل ارزش‌های عمیقی که دارد قطعاً مورد استقبال قرار می‌گیرد.

وی با اشاره به این موضوع که شعر بیدل به علت محدودیت و سکوت محققان در جهان ناشناخته مانده است گفت: شعر و سخن بیدل این توانایی را دارد که به یک ندای بین‌المللی تبدیل شود و جان و اندیشه مردم را به هم نزدیک کند.

امیرخانی اشعار بیدل دهلوی را از نظر کمال و مقام در حد معجزه خواند و گفت: این همه پیچیدگی در مضمون و شعر کاری بسیار دشوار است که تنها از نوایغی چون حافظ و بیدل برمی‌آید.

وی درباره نگارش اشعار بیدل گفت: گزیده‌ای از قطعات این شاعر را انتخاب کرده‌ام و مشغول نگارش آن هستم تا در سومین کنگره بین‌المللی عرس بیدل ارائه شود و همچنین طرحی عنوان شده و قرار است کل دیوان بیدل دهلوی را نیز در آینده به نگارش در آورم.

سومین کنگره بین‌المللی عرس بیدل، ۱۵ و ۱۶ آبان ماه سال جاری با حضور پژوهشگران و بیدل‌شناسان ایرانی و خارجی برگزار خواهد شد.

معرفی کتابخوان نمونه

کتابداران با مقامات استانی از جمله مجمع نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی اجرا می‌شوند.

چاکری در تبیین برنامه‌های ملی هفته کتاب نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در سال جاری نیز گفت: تقدیر از کتابدار نمونه و کتابخوان برتر کشور، معرفی خیر نمونه، تجلیل از شهرداران و فرمانداران حامی کتابخانه‌ها، معرفی انجمن‌های نمونه، حضور در جشنواره‌های ملی و تقدیر از نشریه‌ها و رسانه‌های فعال در عرصه کتاب و کتابخانه به روال سال گذشته انجام می‌شود.

به گفته وی به عنوان اولین تجربه، تقدیر از دبیر نمونه انجمن کتابخانه‌های عمومی، تجلیل از مدیران کل کتابخانه‌های استانی‌هایی که بهترین کارنامه را دارند، معرفی آثار و پایان‌نامه‌های برتر با موضوع کتابخانه، انقلاب اسلامی و نقش آن در فرهنگ عمومی، تقدیر از آثار برتر هنری مرتبط با ترویج مطالعه مفید و معرفی یک روز از سال به عنوان روز اهدای کتاب انجام می‌شود.

چاکری خاطر نشان کرد: برنامه‌های ملی نهاد کتابخانه‌های عمومی در سطح ملی، استانی و شهرستانی در یک روز و در سطح کتابخانه‌ای در طول هفته کتاب برگزار می‌شود.

اسلامی، فرماندار، خانواده‌های شهدا و ایثارگران، هماهنگی با اداره آموزش و پرورش برای بازدید معلمان و دانش‌آموزان از کتابخانه‌ها، جلسه نقد کتاب‌های بومی با حضور نویسنده و مولف آن (با اولویت‌های فرهنگی، دینی، انقلاب اسلامی) در این برنامه جای دارد.

وی افزود: برنامه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در سطح شهرستان با مسئولیت مدیر امور کتابخانه‌های آن شهرستان زیر نظر مدیر کل کتابخانه‌های استان مربوطه و با تصویب در انجمن کتابخانه‌های شهرستان انجام می‌شود. البته کتابخانه‌ها با توجه به شرایط جغرافیایی و فرهنگی شهرستان‌ها می‌توانند برنامه‌های ابتکاری دیگری نیز اجرا کنند.

به گفته معاون توسعه کتابخانه‌ها و کتابخوانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، همچنین امسال برای اولین بار در سطح استانی، برنامه‌های معرفی کتابخوان نمونه، کتابداران بازنشسته، دبیران نمونه انجمن‌های کتابخانه عمومی استان، تجلیل از استادان کتابداری و اطلاع‌رسانی و معرفی انجمن فعال در اجرای برنامه‌های فوق برنامه، ارائه عملکرد سی ساله کتابخانه‌های استان در مقایسه با دوران پیش از استقرار جمهوری اسلامی ایران و نیز ملاقات

معاون توسعه کتابخانه‌های عمومی و کتابخوانی نهاد کتابخانه‌های عمومی، برنامه‌های این نهاد را در هفته کتاب اعلام کرد.

حمیدرضا چاکری در این باره گفت: این برنامه‌ها در چهار سطح کتابخانه‌ای، شهرستانی، استانی و ملی برگزار می‌شود که امسال تعدادی از برنامه‌ها به مناسبت سی سالگی انقلاب اسلامی ایران برای نخستین بار در هفته کتاب به اجرا درمی‌آید.

چاکری افزود: کتابخانه‌های کشور در هفته کتاب با برنامه‌های تقدیر از اعضای فعال، اهدای جایزه به خیران و اعضای فعال با حضور خانواده این افراد و هیات امنای مناطق، فعالیت‌های فرهنگی ادبی و هنری، هماهنگی با مدارس و مراکز آموزشی و نیز مساجد برای بازدید دانش‌آموزان و بسیجیان از کتابخانه‌ها، تزئین و آذین‌بندی کتابخانه میزبان مخاطبان هستند. اجرای برنامه‌های هفته کتاب در این سطح با مسئولیت کتابدار و هماهنگی با مدیر امور کتابخانه‌های شهرستان انجام می‌شود.

وی افزود: تجلیل از کتابداران فعال، تقدیر از اعضای عضو خانواده شهید و ایثارگر، اجرای برنامه ملاقات کتابداران و اعضا با مقامات شهرستان چون امام جمعه، نماینده شهرستان در مجلس شورای

سازمان اسناد و کتابخانه ملی برگزار می‌کند

همایش ملی «آرشیو برای همه»

علاقه‌مندان برای ارسال چکیده مقالات تا پایان وقت اداری پانزدهم آذرماه سال جاری و برای ارسال اصل مقالات تا اول اسفند سال جاری فرصت دارند تا آنها را به نشانی تهران، بزرگراه حقانی، نبش خیابان کوشا، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ساختمان آرشیو ملی ایران (گنجینه اسناد)، اداره کل اطلاع‌رسانی و ارتباطات، دبیرخانه همایش تخصصی «آرشیو برای همه» ارسال کنند.

ارزشیابی، پردازش و توصیف، حفظ و نگهداری و ارائه خدمات و اطلاع‌رسانی نیز در این همایش بررسی خواهد شد.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی از همه آرشیو‌داران (نوشتاری، دیداری و شنیداری)، کتابداران و پژوهشگران برای شرکت و ارائه سخنرانی حول محورهای همایش و ارائه تجربه‌های ایرانی در این همایش دعوت کرده است.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران با همکاری سایر آرشیوهای مهم کشور، همایش تخصصی آرشیو را در سطح ملی با عنوان آرشیو برای همه برگزار می‌کند.

این همایش همزمان با برگزاری نشست اجرایی اتحادیه جنوب و غرب آسیای شورای جهانی آرشیو (سواربیکا) در اردیبهشت سال آینده در تهران برگزار خواهد شد. سازمان اسناد و کتابخانه ملی هدف از برگزاری این همایش را دانش‌افزایی در حوزه آرشیوداری، همگرایی و همکاری بیشتر آرشیوها و امکان تدوین نظام ملی آرشیوی در کشور عنوان کرده است.

این همایش در ۹ محور اصلی با عناوین آرشیوها، کتابخانه‌ها و موزه‌ها؛ وجه اشتراک و افتراق، همگرایی در آرشیوهای کشور (نوشتاری، دیداری و شنیداری)؛ باید‌ها و نبایدها، نقش آرشیو در پژوهش‌ها، لزوم تدوین نظام ملی آرشیوی در کشور، آموزش آرشیوداری، اهمیت آرشیوهای خصوصی (خانوادگی و مجموعه‌ها)، آرشیوهای انقلاب و دفاع مقدس در ایران و مدیریت اسناد الکترونیک برگزار می‌شود.

آخرین محور این همایش نیز فرایندهای آرشیو است که زیرمجموعه‌های آن از جمله گردآوری و

انتشارات آفرینش منتشر کرد:

تفسیر کیوان
برای اولین بار
با نسخه خطی

نویسنده: انعام امین نسب

آدرس: میدان امام حسین - خیابان هفده شهریور
پایین تر از چهار راه سفا - پلاک ۳۰۳
۷۷۶۵۲۷۳۷ - ۹ و ۷۷۵۳۸۵۳۱ - ۲

خانه کتاب منتشر کرد

خیابان انقلاب بین فلسطین و صبا
جنوبی شماره ۱۱۷۸

نشر معروف

قم - خیابان مصلاهی قدس - شماره ۲۸۲
صفتی: ۳۷۱۶۵ - ۱۵۸
تلفن: ۰۲۵۱ - ۲۹۳۹۱۳۱ - ۲۹۳۹۱۳۰
یورنگ: ۰۲۵۱ - ۲۹۳۹۱۷۵
www.marof.org

فرهنگ عاشورا
نویسنده: جواد معدنی
۱۵۸ صفحه وزیری
چاپ پارچه
۲۰۰۰۰ ریال

فرهنگ غدیر
نویسنده: جواد معدنی
۱۵۸ صفحه وزیری
چاپ پارچه
۲۰۰۰۰ ریال

مقتل معصومین (اید-بورا)
نویسنده: یزید زینب
ترجمه: محمود لطفی
۲۰۰۰۰ ریال

مقتل معصومین (اید-بورا)
نویسنده: یزید زینب
ترجمه: جواد معدنی
۲۰۰۰۰ ریال

مقتل معصومین (اید-بورا)
نویسنده: یزید زینب
ترجمه: جواد معدنی
۲۰۰۰۰ ریال

۴۰۰ هزار کتاب خطی ناشناخته در انتظار نسخه شناس

روضه الانوار خواجهی کرمانی با تصحیح محمود عابدی دوشنبه گذشته در مرکز پژوهشی میراث مکتوب رونمایی شد.

در این نشست، ابتدا مدیر مرکز پژوهشی میراث مکتوب در سخنانی با اشاره به محمود عابدی و تصحیحاتش گفت: عابدی به خوبی از پس تصحیح روضه الانوار برآمده و وقتی تعلیقات و مقدمه اش را در کتاب می بینیم، به ارزش آن پی می بریم. سپس دکتر مظاهر مصفا - استاد زبان و ادبیات فارسی - گفت: این گونه جلسه ها مایه تشویق محققان و فاضلان جوان تر است. محمود عابدی را دعا می کنم که تألیفات بیشتری عرضه کند، به خصوص در زمانه ای که توجه دانشجویان و دانشگاه و محققان به متن کمتر شده است و بیشتر به حواشی می پردازند که شاید لازم هم باشد؛ اما مقدم بر متون نیست.

او سپس با اشاره به وجود ۴۰۰ هزار نسخه خطی فارسی در شبه قاره گفت: این آثار متعلق به ۹۰۰ سال مدنیت ایران زمین هستند اما کسی نیست که به این نسخه ها توجه کند. ما نسخه شناس نداریم و شاید تعداد کسانی که بنشینند و دانشجویان را راهنمایی کنند به تعداد انگشتان یک دست باشد. اگر این کار (نسخه شناسی) تعطیل شود، هزاران نسخه خطی فارسی در گنجینه ها می پوسد. از سوی دیگر، دانشجویان هم برای دسترسی به این نسخه ها مشکل دارند که یکی از مشکلات تصحیح و تحقیق متون، دسترسی نداشتن به نسخه های خطی فارسی است. در ادامه، محمود عابدی - مصحح کتاب روضه الانوار خواجهی کرمانی - نیز در سخنانی گفت: خواجه شاعر درجه دومی بود اما شناخت شعر او، هم در شناخت شعر سعدی مهم است و

هم در شناخت شعر حافظ و نیز شناخت فاصله تاریخ ادبیات بین سعدی و حافظ. او توضیح داد: خواجه شخصیت استثنایی و عجیبی است. به نقاشی علاقه داشته و موسیقی را خوب می شناخته، اما از جهتی چون ساکن یک مکان مشخص نبوده و از جهتی شاعری شکست خورده است. او به هر طرف رفته اما نتوانسته تصمیم بگیرد که در نهایت به کدام طرف باید برود و این خسروانی برای ادبیات ماست. به گفته او زبان خواجه به زبان مردم نزدیک تر است و مشاغل زیادی در شعر او آمده که نشان می دهد با مردم و مشاغل الفت داشته است. او اولین کسی

ضرورت ویرایش تازه کتاب های دانشگاهی

ادامه از صفحه ۳

نکته مهم دیگری که باید به آن توجه داشته باشیم، این است که علوم در جهان به سمت و سوی بینارشته ای شدن پیش می روند.

بنابراین لزوم اینکه گروه هایی متشکل از متخصصان رشته های مختلف گرد هم آیند و درباره این مساله فکر کنند، احساس می شود. در دانشگاه های جامعی مثل دانشگاه الزهرا - که تقریباً همه رشته ها را دارد - انتشار کتاب های بینارشته ای می تواند اتفاق مبارکی باشد. در این راستا، تالیف و انتشار کتاب های بینارشته ای مثل جامعه شناسی ادبیات، جامعه شناسی زبان، روان شناسی زبان و ... می تواند بسیار مفید و کارساز باشد.

مساله دیگری که باید در بازنگری ها و انتشار کتاب های درسی جدید مد نظر قرار گیرد، لزوم بومی سازی در برخی از رشته هاست. ما نمی توانیم این واقعیت را انکار کنیم که از جامعه علمی جهان عقبیم این مساله نیز انکار نشدنی است که ما از منابع علمی جهان تغذیه می شویم که در نفس خود، چیز بدی هم نیست. پیامبر اکرم (ص) فرموده اند: علم را بجویید حتی اگر در چین باشد. مهم نیست که علوم را از زبان چه کسی می آموزیم اما باید آنها را بومی کنیم. مثلاً برخی شاخص های علمی مانند روان شناسی کاملاً غربی است و با منابع اسلامی ما اصلاً متناسب نیست.

می شود مهارت ها، تکنیک ها و شاخص های این علم را فراگرفت و آن را در موارد مورد نیاز بومی کرد. بنابراین یکسره نفی کردن منابع خارجی در دنیای امروز غیر ممکن است. البته در بعضی از رشته های ریاضی و علوم تجربی، بومی کردن اصلاً معنی ندارد. این اتفاق بیشتر در کتاب های رشته های علوم انسانی مد نظر است.

است که با آثار ابن عربی رابطه دارد و از عمده ترین ویژگی هایش، این است که عرصه زبانش باز است؛ چون از زبان محاوره و گفت و گو بهره می گیرد. هیچ کلمه ای نیست که در زبان خواجه وارد شود؛ مگر آن که معنای دومی برایش بسازد و من خواستم با این اثر، ترکیبات زبان شاعری خواجه را نشان دهم.

در این مراسم فتح الله مجتبابی هم در سخنانی گفت: عابدی را در آثارش مرد استواری شناختم. هر کاری که انجام داده، سالم و مفید بوده و چند کتاب را در حقیقت زنده کرده است. سخنان مظاهر مصفا درست است؛ میراث بسیار سنگینی از زبان فارسی در شبه قاره وجود دارد که اگر همتی نباشد، از بین می رود.

نصرالله پورجوادی نیز در این مراسم در توضیحاتی گفت: معتقدم شاعران خیلی بیشتری هستند که هنوز ما آنها را نمی شناسیم. شاعرانی که در اوایل قرن هفتم زندگی می کردند، بسیار زیادند. متأسفانه مشکلی که در تاریخ ادبیات و تاریخ اندیشه ما وجود دارد، این است که ما آمده ایم قله ها را گرفته ایم فقط به آنها توجه می کنیم و به افراد دیگر توجهی نداریم.

سیدعلی موسوی گرمارودی هم در پایان این جلسه در تایید سخنان پورجوادی گفت: این سخن درست است. کسانی که برخی از آنها استادان بلافصل و حقیقی حافظ هستند، ناشناخته مانده اند. ۴۰۰ هزار نسخه واقعا حیف است که از بین برود و یک تکلیف فوق العاده سنگین بر دوش همه است. در این زمینه باید نهضتی شروع شود؛ همان طور که در ترجمه قرآن در سال های اخیر نهضتی شروع شد.

فرهنگ مگ نفت

دانشنامه صنایع نفت و گاز و پتروشیمی

در این کتاب

تعاریف و اطلاعات مربوط به واژه ها و موضوع های مطرح در صنایع نفت و گاز و پتروشیمی ایران و جهان ارائه شده است.

اطلاعات، متعلق به حوزه های زیر است:

- اکتشاف نفت و گاز
- خطای و تولید نفت و گاز
- شیمی نفت
- پالایش نفت
- پالایش گاز
- پتروشیمی
- بازار نفت
- فرایندها
- بهداشت، ایمنی و محیط زیست

علاوه بر نام و مشخصات مواد و تجهیزات و اصطلاحات و فرایندها و فناوری ها، آعلام مربوط به حوزه های یاد شده از جمله: شخصیت ها - سازمانها، شرکتهای سازمان ها و انجمن ها و تأسیسات نیز معرفی شده است.

این کتاب حاصل تلاش ده ساله بیش از ۵۰ نفر از کارکنان وزارت نفت و شرکتهای تابعه در تخصص ها و توانایی های گوناگون است. جلد اول در ۸۸۰ صفحه قطع رحلی (۸۰) چاپ شده و حروف A - الف را در بر می گیرد.

سفارش کتاب: لطفاً به آژانه هر جلد کتاب مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰ ریال به حساب جاری ۱۷۶۵۱۰۸۱ بانک تجارت، شعبه شرکت نفت - کد ۱۷۶ به نام انجمن نفت ایران واریز فرمایید و پیش را به همراه نشانی کامل پستی خود به نشانی یا دورنگار انجمن نفت ایران ارسال فرمایید. همچنین در صورت تمایل به دریافت حضوری کتاب می توانید با در دست داشتن پیش بانکی و یا پرداخت نقدی به نشانی یاد شده مراجعه فرمایید.

● هزینه های ارسال کتاب به عهده انجمن نفت ایران است.

انجمن نفت ایران، تهران، خیابان استاد مطهری، شماره ۲۱۵
صندوق پستی ۱۲۲۷-۲۲۹، کد پستی ۱۵۶۹۱، تکلن: ۸۸۷۱۷۷۸۸، دورنگار: ۸۸۷۱۵۳۳۵

اطلاعیه

قابل توجه ناشران، کتاب فروشان، صحافان،

چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و مراکز نشر سراسر کشور

ویرایش جدید کتاب راهنمای ناشران و کتاب فروشان ایران، چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و مراکز نشر سراسر کشور در قالب جدید و به عنوان کتاب «مرجع نشر» در مرحله تهیه است

موسسه خانه کتاب با همکاری کانون آویژه پویا از ناشران، کتاب فروشان، صحافان، چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و مراکز پخش فعال که تمایل به درج آگهی در کتاب فوق را دارند دعوت می نماید تا با تلفن ۲۲۲۵۵۲۴۶ (مرکز جذب آگهی) و فکس:

۲۲۹۰۲۷۷۷ تماس حاصل نمایند

پنجمین جشنواره کتاب فصل برگزار شد

درخشش جایزه بهاری در پاییز

کاشانی نیز به عنوان یکی دیگر از برگزیدگان پنجمین دوره جایزه کتاب فصل گفت: کاری که آغاز کرده‌ام و امیدوارم بتوانم آن را به سرانجام برسانم، کتابشناسی رجال عصر صفوی است که از این میان کتابشناسی آثار ملا محسن فیض کاشانی برگزیده جایزه کتاب فصل شده است و کتابشناسی آثار شیخ بهایی، علامه مجلسی، حزین لاهیجی و قاضی ملاسعید قمی را نیز تدوین کرده‌ام که برخی از آنها در حال چاپ است و برخی دیگر در مراحل نهایی انتشار است.

وی افزود: «ملا محسن فیض کاشانی در سه برهه خاص کتاب‌های خود را فهرست کرده‌است. او در سال ۱۰۶۷ هجری قمری از ۴۷ اثر خود نام برده و در فهرست دیگری که متعلق به ۱۰۸۹ هجری است به ۱۱۵ اثر اشاره کرده است.»

روان‌شناسی و تبلیغات

دکتر محمد کاویانی از شایسته‌گان تقدیر پنجمین دوره کتاب فصل نیز درباره کتاب خود؛ «روان‌شناسی و تبلیغات با تاکید تبلیغ دینی» گفت: «این کتاب یک حلقه از سه حلقه کار در شرف انجام است. جلد اول این سه گانه که کتاب حاضر بر مبنای آن نوشته شده است، بررسی مفهومی و نظری نسبتاً جامعی از گرایش‌های مختلف روان‌شناسی است و نشان می‌دهد که این یافته‌ها در امر تبلیغات، چگونه به کار تبلیغ‌کنندگان و راهبردهای تبلیغاتی می‌آید.»

وی ارکان تبلیغات، ابزارهای تبلیغ، ویژگی‌های روان‌شناختی یک مبلغ، تکنیک‌های روان‌شناختی مورد استفاده در تبلیغات، زمینه‌های ارسال و دریافت پیام و مدل اسلامی تبلیغات را از بخش‌های دیگر این کتاب بر شمرد.

مبانی پرستاری سرطان

دکتر معصومه ایرانی پورمؤلف کتاب مبانی پرستاری سرطان که اثر او در این دوره از جایزه کتاب فصل شایسته تقدیر شناخته شده است نیز درباره این کتاب گفت: «سرطان یک بیماری پیچیده و چندوجهی است و بیمار مبتلا، نه در بعد جسمی، بلکه در ابعاد دیگر هم مشکلاتی را تجربه می‌کند که گریبانگیر خانواده و اطرافیان او هم می‌شود. اطلاعات، روش‌های مراقبتی و داروهای این بیماری روز به روز در حال گسترش و به روز شدن است و این تغییرات باید در اختیار مبتلایان به این بیماری - که پرستاران هم جزو آنها هستند - قرار گیرد از این رو نیاز به وجود یک منبع فارسی در این باره به شدت احساس می‌شود.»

سختگیری در داوری کتاب فصل

دکتر محمدعلی رضانی دبیر جایزه کتاب فصل نیز پیش از آغاز بخش اهدای جوایز پنجمین دوره جایزه کتاب فصل، ضمن اشاره به این که ریشه کتب و ملحقات آن ۳۲۳ بار در قرآن کریم و به اشکال و انحاء مختلف تکرار شده است، گفت: «از دیدگاه قرآن می‌توان استنباط کرد که بهترین کتاب، کتابی است که انسان‌ها را هدایت کند و بدترین کتاب‌ها هم آنهایی هستند که به انگیزه انحراف مردم و انگیزه‌های مادی نوشته شده باشد. پس، از دیدگاه این کتاب آسمانی، کتاب از طیف هدایت تا ضلالت را در برمی‌گیرد و امیدوارم جشنواره‌هایی از این دست بتواند ما را به هدایت برساند.»

وی با اشاره به بازنگری در آیین‌نامه داوری این دوره از جایزه کتاب فصل گفت: «سعی شده است به لحاظ کیفی از معیارهای بالاتری استفاده شود و میزان امتیازات این جایزه نیز به کتاب سال شبیه شود.» رضانی افزود: «شاید در پنجمین دوره جایزه کتاب فصل کتاب‌های کمتری به عنوان برگزیده و شایسته

خوبی دارد هم درست است، اما تارسیدن به جایگاهی که پیامبر اکرم (ص) به ایرانیان نسبت داده‌اند، فاصله زیادی داریم.

وی افزود: طی پژوهشی که در سال ۸۵ انجام دادم و آمار آن موجود است، به ازای هر کودک یا نوجوان ایرانی یک نسخه مجله و یک نسخه کتاب در کشور ما منتشر می‌شود. این آمار از نظر کشورهای منطقه شاید آمار بالایی باشد، اما مهم این است که کودک ما چقدر برای خواندن آنها وقت می‌گذارد و آیا با وقتی که می‌گذارد، می‌توانیم انتظار رسیدن به جایگاه شایسته مد نظر رسول اکرم (ص) را داشته باشیم؟»

این شاعر کودک و نوجوان گفت: «جامعه کودک و نوجوان ما نیازمند توجه جدی در امر کتابخوانی است. کشورهای نظیر ژاپن و مصر، برنامه‌های هشت و ۱۰ ساله برای ایجاد عادت به مطالعه در کودکان در نظر گرفته‌اند و کشور ما نیز نیازمند یک برنامه ملی برای رسیدن به جایگاهی است که شایسته آن است.»

تاریخ عشق در ادبیات فارسی

دکتر نصرالله پورجوادی برگزیده پنجمین دوره جایزه کتاب فصل در حوزه دین نیز درباره کتاب خود «باده عشق؛ پژوهشی در معنای باده در شعر عرفانی فارسی» گفت: «تاریخ یک اندیشه، تاریخ سیاسی یا اجتماعی نیست بلکه تاریخ یک ایده و فکر است. این که یک ایده را بررسی کنیم و ببینیم در طول تاریخ چه تحولاتی طی کرده است، خیلی از مسائل را برای ما روشن می‌کند. من در این کتاب تلاش کرده‌ام مفهوم عشق و تحولاتی را که در طول تاریخ داشته است، بررسی کنم.»

وی افزود: «به عقیده من مفهوم عشق مانند یک موجود زنده در طول تاریخ رشد کرده و معانی مختلفی یافته است. من ضمن بررسی این تغییرات به این موضوع پرداخته‌ام که این مفهوم چگونه به ادبیات و شعر فارسی وارد شده است. باده، می و شراب که به شعر فارسی وارد شده‌اند، به معنای عشق و خصوصاً عشق الهی و عرفانی نزد عرفاست.»

وی با اشاره به این که در این کتاب سیر تحول مفهوم عشق از قرون اولیه ظهور اسلام در ایران تا قرن‌های ششم و هفتم پیگیری شده است، گفت: «این کتاب می‌توانست دو فصل دیگر هم داشته باشد، اما مهم‌ترین مساله برای من، قرون اولیه ظهور این مفهوم در ادبیات فارسی بود.»

کتابشناسی فیض کاشانی

محسن ناجی نصرآبادی مؤلف کتابشناسی فیض

وی ضمن قدردانی از دست‌اندرکاران دبیرخانه، داوران و ناشرانی که دبیرخانه کتاب فصل را در برگزاری این مراسم یاری دادند، ابراز امیدواری کرد که برگزاری برنامه‌هایی نظیر جایزه کتاب فصل، سبب رونق فرهنگ مکتوب ایران شود و در نهایت به پیشرفت کشورمان بینجامد.

استاد عبدالله انوار نیز به عنوان نماینده هیئت داوران پنجمین دوره جایزه کتاب فصل نیز طی سخنانی گفت: امروز که در این مجلس عالی گرد هم آمده‌ایم، در شادمانی فرهیختگانی شرکت می‌کنیم که بر اثر کوشش خود در بزرگترین امر ارزشمند بشری یعنی علم حضور پیدا کرده‌اند. ایرانیان فرهیخته در خصوص دانش پژوهی خود هنوز با قدرت برپا هستند و تا جایی که در توان دارند در برابر وظیفه بزرگی که تاریخ بر گردنشان نهاده و صفحات زرین تاریخ نیز گواه آن است، ایستادگی خواهند کرد.»

وی افزود: «شگفتا که در اوج و حوضیض‌ها و نشیب و فرازهای تاریخ، قوم ایرانی همیشه با برگ‌های درخشانی از فرهیختگی در هر برهه تمدنی پرتو افکن بوده است. تمدن بزرگ اسلامی - ایرانی، چراغی پر فروغ است که هر چه عظمت در جهان دارد، از ذهن ایرانی دارد. ایرانی کلمات و حیاتی قرآن را گرفت و با این کلام در همه زمینه‌های ذهنی بشر پیش‌راند و بزرگترین جامعه‌شناس عرب یعنی ابن‌خلدون را بر آن داشت که بگوید فرهنگ اسلامی هر چه در عظمت علمی خود دارد، از بارقه‌های ذهن ایرانی است.»

انوار در پایان سخنان خود گفت: «خانه کتاب به عرضه نوشته‌های خود، هر یک گوشه‌ای از زوایای علمی بشری را روشن کرده‌اند، به شما بشناساند و نشان دهد که این قوم خستگی‌ناپذیر هنوز طبع و سرشت افتخارآمیزی را که تاریخ به عهده آنها گذاشته، با نهایت قدرت و در کمال نیکویی عرضه می‌کنند.»

برنامه ریزی برای عادت کودکان به مطالعه

مصطفی رحماندوست شاعر کودک و نوجوان و نماینده داوران بخش کودک و نوجوان این جایزه نیز با اشاره به حدیث منسوب به پیامبر اکرم (ص) که می‌فرماید اگر علم و ایمان به ستاره ثریا هم آویخته باشند، همانا مردانی از ایران به آن دست می‌یابند گفت: «این که جایزه کتاب فصل در کشور ما برگزار می‌شود و به پنجمین دوره خود رسیده است، افتخاری است که نصیب همه مردم ایران شده است. اینکه گفته می‌شود کشور ما از حیث نشر در منطقه وضعیت

پنجمین دوره جایزه کتاب فصل دوشنبه گذشته در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد.

در این مراسم که به انگیزه معرفی کتاب‌های برگزیده و شایسته تقدیر فصل بهار ۸۷ برگزار شده بود، دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با اشاره به فلسفه برگزاری جایزه کتاب فصل گفت: «پیش از برگزاری این جایزه که اکنون شاهد پنجمین دوره آن هستیم، قدرشناسی ما از اهالی کتاب، به جایزه کتاب سال محدود می‌شد که گاه رقابت‌های نزدیک آثار، موجب حذف برخی کتاب‌های ارزشمند بود. در نتیجه این آثار به نحو شایسته به جامعه فرهنگی کشور معرفی نمی‌شد، بنابراین به این نتیجه رسیدیم که خوب است انتخاب دیگری هم در کنار جایزه کتاب سال داشته باشیم تا بتوانیم دایره شمول انتخاب‌ها را گسترده‌تر کنیم.»

وی که پیش از بخش اعطای جوایز و پس از پخش نماهنگ یابود دکتر قیصر امین‌پور سخن می‌گفت، ضمن ادای احترام به روح قیصر امین‌پور و سلمان هراتی و آرزوی بهبودی برای استاد احمد عزیزی و دکتر طاهره صفارزاده که در بستر بیماری به سر می‌برند، افزود: «نقش رسانه‌ها از جمله رسانه ملی در انعکاس وقایعی نظیر جایزه کتاب فصل، نقش برجسته‌ای است، اما به گمان من، همچنان در تبلیغ مناسب کتاب ناموفق بوده‌ایم.»

وی با اشاره به شیوه انعکاس اخبار مرتبط با جایزه‌های مرتبط با حوزه کتاب تصریح کرد: «نکته آزاردهنده در مورد انعکاس این اخبار این است که فقط به سخنرانی‌ها اشاره می‌شود و گاهی حتی نام برگزیدگان هم ذکر نمی‌شود. چنین کاری شایسته نیست و نشان می‌دهد که ما در این زمینه ضعف داریم.»

وی افزود: «اساس برگزاری جایزه‌های کتاب فصل و کتاب سال، معرفی کتاب‌های برگزیده به جامعه است. ما جلسه می‌گذاریم و دور هم جمع می‌شویم تا کتاب‌های خوب را به مردم معرفی کنیم. در این میان کاستی‌ها و مشکلات معیشتی که در زندگی اهالی قلم وجود دارد شاید خیلی نگران‌کننده نباشد، اما در داوری، این است که آثار آنها در جامعه مورد استقبال قرار نگیرد.»

دکتر پرویز گفت: «هنوز حق کتاب به عنوان فرهنگ مکتوب قابل انتقالی که برای گسترش دانش‌ها به کار می‌رود در جامعه ما به درستی ادانده است و امیدوارم با توجه بیشتر به کتاب در رسانه‌ها، کمک کنیم که هم فرهنگ کتابخوانی ترویج شود و هم کتاب‌های خوب در دسترس همگان قرار گیرد. وی ضمن قدردانی از زحمات همکاران دبیرخانه جایزه کتاب فصل و مسئولان دانشگاه تهران ابراز امیدواری کرد که انعکاس اخبار کتاب در رسانه‌ها رشد بیشتری پیدا کند.»

وی در ادامه گفت: «اگر به جایی برسیم که درباره ۳۰ اثر برگزیده، ۳۰ برنامه تلویزیونی تهیه و ۳۰۰ مقاله در نقد و معرفی آنها در نشریات منتشر شود، آن روز می‌توانیم آرام بگیریم. در این صورت پدیدآورندگان، ناشران و توزیع‌کنندگان این آثار در گسترش کار خود پشت‌گرمی پیدا می‌کنند و این کتاب‌ها مهجور واقع نمی‌شوند.»

در این مراسم علی شجاعی صائین مدیرعامل خانه کتاب نیز در سخنان کوتاهی گفت: «سال گذشته این توفیق را داشتیم که چهار دوره از جایزه کتاب فصل را برگزار کنیم و امروز کاروان کتاب فصل به پنجمین منزل خود رسیده است.»

وی همچنین از بازنگری در آیین‌نامه داوری جایزه کتاب فصل خبر داد و افزود: «دوره پنجم جایزه کتاب فصل با توجه به آیین‌نامه جدید داوری شده است.»

تقدیر معرفی شده باشد اما این سختگیری ها قطعا در جهت بالاتر بردن استانداردهاست.

دبیر جایزه کتاب فصل درباره مراحل داوری این دوره از جایزه کتاب فصل گفت: در مرحله گزینش اولیه از میان ۲۴۰۲ عنوان کتاب، ۱۷۸ کتاب از رده های دیوبی به علاوه گروه کودک و نوجوان به مرحله دوم داوری راه یافت، هر یک از این کتاب ها به وسیله دو داور ارزیابی شد و در فرم های ویژه امتیازات به ثبت رسید و در نهایت در مرحله پایانی ۳۵ اثر به عنوان آثار برگزیده و شایسته تقدیر شناخته شد.

دکتر رضائی در پایان سخنان خود از زحمات دکتر منوچهر اکبری دبیر پیشین جایزه کتاب فصل و کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، قدردانی و برای وی آرزوی موفقیت کرد.

برگزیدگان پنجمین دوره جایزه کتاب فصل
پس از سخنرانی دبیر جایزه کتاب فصل، برگزیدگان این دوره از جایزه با حضور دکتر محسن پرویز، دکتر رضائی، استاد انوار و دکتر ساکت معرفی شدند. درابتدا درحوزه کلیات و دربخش تالیف، کتابشناسی فیض کاشانی به اهتمام محسن ناجی نصرآبادی کار مشترک بنیاد پژوهش های اسلامی مشهد و مدرسه عالی شهید مطهری تهران به عنوان اثر برگزیده معرفی شد.

در حوزه دین و در بخش عرفان، کتاب «باده عشق؛ پژوهشی در معنای باده در شعر عرفانی فارسی» تالیف دکتر نصرالله پورجوادی از نشر کارنامه، عنوان اثر برگزیده را از آن خود کرد و مولف این کتاب به دعوت مجری برنامه به جمع اهداکنندگان جایزه پیوست.

در حوزه علوم اجتماعی و در رشته ارتباطات، کتاب «نشانه شناسی رسانه ها» تالیف مارسل داتی با ترجمه گودرز میلانی و بهزاد دوران به عنوان کتاب برگزیده معرفی شد.

در حوزه کودک و نوجوان نیز در بخش داستان خارجی در گروه کودک، کتاب «خرسی به نام پدینگتن» نوشته مایکل باند با ترجمه کاتارینا ورزی از مجموعه کتاب های بنفشه (انتشارات قدیانی) برگزیده شد. در گروه نوجوان نیز کتاب گل هایی برای الجزنون نوشته دنیل کیز با ترجمه زهره جوهری از مجموعه کتاب های شکوفه (انتشارات امیرکبیر) و «راه دور و دراز خانه» نوشته اووه تیم با ترجمه الهام مقدس از انتشارات ایران بان به طور مشترک، عنوان کتاب برگزیده را از آن خود کردند.

در میان کتاب های نوجوان در بخش دین، کتاب «داستان یک مرد؛ قصه حضور حبیب بن مظاهر در کربلا» نوشته مجید ملا محمدی از انتشارات به نشر، به عنوان کتاب برگزیده معرفی شد. در بخش کلیات نیز کتاب «فرهنگنامه نام آوران» تالیف گروه مولفان به سرویاستاری جعفر ربانی از انتشارات طلایی عنوان اثر برگزیده را از آن خود کرد و در بخش علوم و فنون مجموعه ده جلدی «چرا حیوانات...» تالیف الیزابت مایلز با ترجمه مجید عمیق از انتشارات مهاجر به عنوان اثر برگزیده شناخته شد.

کتاب های شایسته تقدیر

در این مراسم همچنین ۲۶ عنوان کتاب به عنوان شایسته تقدیر معرفی شدند. در حوزه فلسفه و روان شناسی و در بخش فلسفه غرب، کتاب آزادی و خیانت به آزادی تالیف آیزایا برلین با ترجمه عزت الله فولادوند از نشر ماهی به عنوان اثر برگزیده معرفی شد.

در حوزه دین نیز چهار کتاب امام رضا (ع) نوشته محمدرضا ناجی از دفتر پژوهش های فرهنگی، روان شناسی و تبلیغات با تاکید بر تبلیغ دینی تالیف حجت الاسلام والمسلمین محمد کاویانی از انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، سلسله پژوهش های فقهی حقوقی، تدوین و گردآوری معاونت آموزش قوه قضاییه (دفتر آموزش روحانیون و تدوین متون فقهی) از انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و تربیت اخلاقی؛ سیره تربیتی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) (تالیف حجت الاسلام والمسلمین محمد داودی از پژوهشگاه حوزه و دانشگاه به ترتیب در بخش های سیره معصومین (ع)، اسلام، فقه و اصول و اخلاق شایسته تقدیر شناخته شدند.

در حوزه علوم اجتماعی در رشته علوم سیاسی، کتاب «رساله ای در باب حکومت» تالیف جان لاک با ترجمه حمید عضدانلو از نشر نی عنوان اثر شایسته تقدیر را از آن خود کرد و کتاب های مسئولیت های خارج از قرارداد؛ پرداخت خسارت و استرداد عین و امتیازات تالیف مهرباب داراب پور از انتشارات مجد، فلسفه حقوق؛ مبانی و کارکردها نوشته توماس موراوز با ترجمه بهروز جندقی از انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه در رشته حقوق عنوان آثار شایسته تقدیر را به خود اختصاص دادند.

در رشته مدیریت نیز دو اثر مدیریت تکنولوژی در سازمان های تکنولوژی بنیان با ترجمه سید کامران باقری، مرتضی رضایپور و سید هادی کامالی از انتشارات رسا و مدیریت بین المللی تطبیقی تالیف کارلا ال. کوئین با ترجمه غلامرضا طالقانی و سید اسماعیل اصغرپور از انتشارات علم و ادب به طور مشترک شایسته تقدیر شناخته شدند.

همچنین درحوزه علوم خالص و در رشته زمین شناسی، کتاب «پایه های زمین شناسی ساختمانی» تالیف محمدرضا قاسمی از انتشارات زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور به عنوان اثر شایسته تقدیر شناخته شد.

در حوزه علوم کاربردی نیز کتاب های «مبانی پرستاری سرطان» تالیف معصومه ایمانی پور از نشر تحفه، «مهندسی گلخانه» تالیف مرکز ترویج مهندسی کشاورزی شمال شرق آمریکا با ترجمه محمدحسین عباسپور فرد و محمد ابراهیمی نیک از انتشارات بنفشه مشهد و «فرهنگ جامع طیور» تالیف عباسعلی قیصری، علیرضا آذربایجانی و فاطمه احمدی از انتشارات ارکان دانش اصفهان، به ترتیب در رشته های پزشکی، کشاورزی و دامپروری به عنوان آثار شایسته تقدیر معرفی شدند.

در این مراسم همچنین در حوزه هنر و در رشته هنرهای نمایشی، معماری و هنرهای تجسمی، به ترتیب کتاب های «مردان پرده خوان ایران» (۳۰ دفتر) تالیف حمیدرضا ارلان از انتشارات فرهنگستان هنر، «تئوری مرمت» تالیف سزازه برندی با ترجمه پیروز حناچی از انتشارات دانشگاه تهران و «عصر طلایی هنر ایران» نوشته شیلا کتبی با ترجمه حسن افشار از نشر مرکز، شایسته تقدیر شناخته شدند.

در حوزه ادبیات نیز در رشته شعر، مجموعه شعر «طوفان واژه ها» سروده سید حمیدرضا برقعی از انتشارات ابتکار دانش قم، شایسته تقدیر شناخته شد. در رشته داستان «داستان وقایع نگاری بن لادن یا تاریخ عالم آرای طالبان» نوشته محمدعلی علومی از انتشارات هزاره ققنوس و در رشته تاریخ و نقد ادبی نیز دو کتاب «زبان عرفان» تالیف علیرضا فولادی از انتشارات فراگفت و فرهنگ توصیفات امام خمینی (ره) در شعر شاعران تالیف پرویز بیگی حبیب آباد از موسسه چاپ و نشر عروج شایسته تقدیر شناخته شدند.

در حوزه تاریخ نیز کتاب اقتصاد و سیاست خارجی عصر صفوی تالیف رودولف پ. متی با ترجمه حسن زندیه از پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، شایسته تقدیر شناخته شد.

در حوزه کودک و نوجوان نیز در بخش داستان ایرانی، «طبقه هفتم غربی» نوشته جمشید خانیان از نشر افق، در رشته شعر فارسی و در گروه کودک، مجموعه شعر آرنگ بگو چه رنگ سروده افسانه شعبان نژاد از انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان و در گروه نوجوان نیز از مجموعه شعر کودک از جنس نارنجک سروده محمد گودرزی دهریزی از انتشارات روزگار تقدیر به عمل آمد.

در پایان نیز در حوزه علوم و فنون کودک و نوجوان، کتاب «مجموعه مفاهیم پایه در علوم تحریبی» تالیف جکی بال با ترجمه شاهاده سعیدی، حسن سالاری، حسین دانشور، فروغ فرجود و شهبلا مهدوی از انتشارات فاطمی شایسته تقدیر شناخته شد.

مراسم پنجمین دوره جایزه کتاب فصل ویژه فصل بهار ۱۳۸۷ ظهر روز دوشنبه ۲۹ مهر ماه در سالن علامه امینی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران به کار خود پایان داد.

کتاب های برگزیده فصل بهار

باده عشق؛ پژوهشی در معنای باده در شعر عرفانی فارسی

این کتاب نوشته نصرالله پورجوادی است که در سه دهه اخیر بیشتر وقت خود را صرف مطالعه عرفان و ادبیات عارفانه کرده است. انتشارات کارنامه باده عشق را بهار امسال منتشر کرده بود. معنای

سکر از نظر عرفا، حالت خاصی بود که بر اثر محبت انسان نسبت به پروردگار پدید می آمد. محبت یا عشق مراتب و درجاتی داشت که بعضی از عرفا از قدیم آنها را به مراتب شرب و باده نوشی تشبیه می کردند. این تعبیر را عرفانی که ارباب معانی خوانده می شدند، برای بیان درجات محبت و حالات محبت به کار می بردند.

اولین مرتبه را ذوق خواندند و مرتبه بعد را شرب و آخرین مرتبه را سکر و بیخودی. بنابراین سکر از نظر عرفا حالی بود که از غلبه محبت انسان به حق تعالی پدید می آمد. کتاب «باده عشق» کوششی است برای درک مضامین و تعبیرات استعاره زبانی شعر عرفانی - عاشقانه فارسی. ورود عشق به عرفان و زبان شعر عارفانه؛ محبت و عشق، از فلسفه به عرفان؛ عشق در شعر عارفانه؛ معنای حقیقی و معنای عرفانی شراب؛ پیدایش معنای مجازی باده در شعر پارسی از جمله مباحثی است که در این کتاب به آن پرداخته شده است.

کتابشناسی فیض کاشانی

این کتاب به اهتمام محسن ناجی نصرآبادی تهیه شده و بنیاد پژوهش های اسلامی آن را با همکاری مدرسه عالی شهید مطهری منتشر کرده است. ملا محسن فیض کاشانی از بزرگان علمای امامیه است که در سده یازدهم هجری قمری زندگی می کرد.

او در فقه، حدیث، تفسیر، فلسفه و عرفان صاحب تألیفات و تصنیفات بسیاری است. کتابشناسی فیض کاشانی ویراست دوم کتابشناسی این دانشمند است که بعد از ده سال و به مناسبت کنگره بین المللی فیض کاشانی با افزودن بیش از سه هزار نسخه خطی و چاپی منتشر می شود. در این کتاب فهرست کامل آثار و تألیفات فیض کاشانی با بهره گیری از فهرست های خودنوشت وی و سایر فهرست های نسخ خطی به همراه جستارهای کتاب شناسانه و نسخه شناسانه آمده است. همچنین زندگی نامه فیض کاشانی، اهمیت و ویژگی های آثار وی، تحولات فکری فیض کاشانی و نقش آن در آثار وی در کتاب تشریح شده است.

نشانه شناسی رسانه ها

این کتاب را مارسل دانتی نوشته و گودرز میدانی و بهزاد دوران آن را ترجمه کرده اند. انتشارات چاپار و آنیسه نامه آن را چاپ کرده اند. نشانه شناسی رسانه ها به دلیل پیشینه موفد در زمینه نشانه شناسی یکی از متون معتبر برای درک این رشته به شمار می آید. عنوان اصلی کتاب، درک نشانه شناختی رسانه ها، گویای تمایل نویسنده به اراه متنی است که خوانندگانی بسیار را با حوزه نشانه شناسی آشنای می کند؛ حوزه ای که هنوز آن گونه که باید و شاید در ایران شناخته شده نیست. کتاب ۹ فصل دارد و به تعریف رسانه، پیدایش رسانه های جمعی، نظریه های نشانه شناسی و سپس تعریف و تشریح این رسانه ها با حرکت از رسانه های چاپی تا رسانه های تصویری می پردازد. در فصل پایانی نیز به تبلیغات و آثار اجتماعی رسانه ها پرداخته شده است. وجود کتابشناسی، نمایه ها و واژه نامه، کتاب را به ابزاری علمی تر و قابل استفاده برای

پژوهشگران تبدیل می کند. کتاب با نثری روان و خواندنی ترجمه شده و استفاده از آن برای همه امکان پذیر است. مقدمه کتاب، درآمدی مناسب برای ورود به مباحث پیچیده نشانه شناسی به حساب می آید و به خاطر شهرت نویسندگان این درآمد - از رولان بارت تا اومبرتو اکو - جذاب تر نیز شده است.

خرسی به نام پدینگتن

«خرسی به نام پدینگتن» داستانی کودکانه است که مایکل باند آن را نوشته و کاتارینا ورزی آن را به فارسی ترجمه کرده و انتشارات قدیانی هم امکان انتشار آن را فراهم کرده است. «خرسی به نام پدینگتن» قصه ساده ای از ماجراهای خرسی کوچک است که از اعماق پرو به لندن می آید، عاشق مربا و خامه است و با کارهای ناخواسته اش باعث دردرس و تعجب و خنده می شود. در جایی از داستان خانم براون با تعجب به شوهرش نگاه می کند و می گوید «یک خرس؟! در ایستگاه پدینگتن؟! شوخی نکن، هنری! غیرممکن است.» پدینگتن راه درازی را از اعماق کشور پرو طی کرده و از آن زمان که به ایستگاه پدینگتن می رسد زندگی اش دستخوش تحول می شود.

گل هایی برای الجزنون

این داستان کودکانه را دنیل کیز نوشته، زهرا جوهری آن را به فارسی برگردانده و انتشارات امیرکبیر هم آن را منتشر کرده است. داستان از این قرار است که چارلس گوردون یک عقب مانده ذهنی است. او در شرایطی زندگی می کند که هیچ کس تصور آن را هم نمی کند. دنیای او بسیار ناعادالانه است؛ دنیایی که درکی از او ندارد. حتی بدتر، دنیایی است که به او اهمیتی نمی دهد تا آنکه روزی، درمانی برای او کشف می شود و دنیای چارلی شروع به تغییر می کند. او تبدیل به یک نابغه می شود و قدم در راه پیشرفت علم می گذارد، اما درمان ذهن او با شکست مواجه می شود و هوشی که به طور مصنوعی افزایش یافته بار دیگر، در مدت زمان کوتاهی رو به وخامت و ویرانی می گذارد. در این اثر کلاسیک معاصر، داستان به همراه تصاویر، ذهن خواننده را با سوالات و نگرش هایی که بسیار واقعی هستند، روبه رو می کند. نویسنده با استفاده از عشق و شوخ طبعی، چارلی گوردون را به زندگی یک عقب مانده ذهنی و در عین حال یک نابغه می برد.

راه دور و دراز خانه

این داستان آلمانی نوشته اووه تیم است که الهام مقدس آن را به فارسی ترجمه کرده و ناشر این داستان هم ایران بان است. «راه دور و دراز خانه» داستانی است درباره خانواده موش ها. خانواده موش ها به علت تخریب خانه های قدیمی و ساخت منازل بتونی به جای آنها، بی خانمان و آواره شده اند. آنها نه جایی برای زندگی آرام دارند و نه غذای فراوان و بی دردسری برای خوردن. روزی یکی از موش ها که برای پیدا کردن غذا به راه آهن رفته، سوار قطاری شده و روزها و هفته های بسیاری را در این وسیله نقلیه به سفر می پردازد. او روزی تصمیم می گیرد از قطار پیاده شده و در شهر و کشور جدیدی ساکن شود. موش کوچک مدتی را در سوئیس می گذراند و در آنجا با موش دیگری آشنا می شود. پس از آن هر دو راهی پاریس می شوند.

ادامه در صفحه ۱۱

دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب از مشارکت بیش از ۳۰ نهاد در جشن پاییزی کتاب خبر داد

جشن کتابخوانی با بیش از ۲۰۰ برنامه

کتابخوانان و کتابداران برتر، تقدیر از خیرین نمونه، شهرداران نمونه و فرمانداران نمونه، تقدیر از مدیران برتر کتابخانه‌های عمومی، تقدیر از آثار، پایان‌نامه‌ها و پژوهش‌های برتر با موضوع انقلاب اسلامی، برگزاری جشنواره مطالعه مفید و تقدیر از آثار هنری برتر با موضوع ترویج و اشاعه فرهنگ مطالعه را برگزار می‌کند.

او در ادامه به فراخوانی برای ارائه طرح‌هایی که به اشاعه کتابخانه کمک می‌کنند اشاره می‌کند و می‌گوید: «ما در این فراخوان اعلام آمادگی کرده‌ایم که از اجرای طرح‌های بخش خصوصی یا دولتی در این راستا حمایت می‌کنیم. اما متأسفانه طرح‌هایی که تاکنون ارائه شده است بیشتر در جهت تقویت نشر بوده تا تقویت کتابخوانی! به هر حال هنوز هم از هر طرحی که به نوعی به اشاعه کتابخوانی کمک کند حمایت می‌کنیم و این کار، تنها ویژه هفته کتاب نیست.»

تبلیغات هفته کتاب

به نظر می‌رسد که تبلیغات نمایشگاه کتاب تاکنون گسترده‌تر از هفته کتاب بوده است اما گویا شور و نشاطی که همواره در ایام نمایشگاه کتاب از درو دیوار شهر می‌بارد، در هفته‌های کتاب سال‌های گذشته کمرنگ‌تر بوده است.

فکری می‌گوید: «یکی از کارهایی که به دنبال آن هستیم این است که هفته کتاب را به شکلی تقویت کنیم که همان شور و هیجان نمایشگاه کتاب در جامعه ایجاد شود و فکر می‌کنم تا حدود زیادی در این راه موفق شده‌ایم اما هنوز راه درازی در پیش داریم. دلیل این امر هم به تفاوت‌های اساسی هفته کتاب و نمایشگاه کتاب برمی‌گردد. چون هفته کتاب یک فعالیت نمادین است اما نمایشگاه کتاب رویدادی است که مردم در آن به طور مستقیم با کتاب در تماس هستند. با این حال تلاشمان این است که شور و هیجان اردیبهشت‌ماه را در شش ماهه دوم سال هم تجربه کنیم.»

هویت مستقل هفته کتاب

برگزاری هفته کتاب جمهوری اسلامی امسال به شانزدهمین دوره خود وارد می‌شود. حال این سوال مطرح است که آیا این رویداد فرهنگی توانسته است مانند نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به هویت مستقلی دست پیدا کند؟

فکری می‌گوید: «هفته کتاب یک فعالیت نمادین است که حول و حوش بیست و چهارم آبان‌ماه یعنی روز کتاب و کتابخوانی شکل می‌گیرد. فکر می‌کنم حضور نهادهای زیادی که در برگزاری این هفته مشارکت می‌کنند، مویید این نکته است که هفته کتاب هویت مستقل خود را پیدا کرده است؛ اما باید به یاد داشته باشیم که هفته کتاب را نباید تنها در تهران ببینیم چون دستورالعمل ادارات کل ارشاد استان‌ها از چند ماه پیش از هفته کتاب ارسال می‌شود و ستادهای استانی هفته کتاب در تمام استان‌ها تشکیل می‌شود. این مسئله را شاید بتوان تفاوت اصلی هفته کتاب با نمایشگاه کتاب دانست.»

وی همچنین درباره تبلیغات رسانه‌ای هفته کتاب می‌گوید: «امسال تعامل خوبی با رسانه‌ها و خصوصاً رسانه ملی برقرار کرده‌ایم و امیدواریم امسال تبلیغات شکل بهتری به خود بگیرد و بتوانیم همه فعالیت‌های خود را پوشش دهیم. ان‌شاءالله پویانمایی جدید هفته کتاب هم امسال از تلویزیون پخش می‌شود.»

کتاب چه برنامه‌هایی برگزار می‌شود، می‌گوید: «سال گذشته، حضور نویسندگان کودک و نوجوان را در پنج مدرسه تجربه کردیم که تجربه خوبی بود. امسال نیز برنامه قصه‌گویی یکی از نویسندگان حرفه‌ای کتاب کودک در ۱۲ مدرسه اجرا می‌شود و در تلاش هستیم فعالیت بردن نویسندگان و شاعران به میان کودکان را در طول سال نیز ادامه دهیم چون فکر می‌کنیم اگر دانش‌آموزان با نویسندگان و شاعران از نزدیک آشنا شوند بر آنها تأثیر بسزایی می‌گذارد و انگیزه کتابخوانی را در آنها تقویت می‌کند.»

او همچنین از تعامل با وزارت آموزش و پرورش برای ایجاد یک زنگ کتاب در مدارس یاد کرد که به دلیل محدودیت در ساعت‌های برنامه‌های درسی، هنوز به نتیجه نرسیده است.

هفته کتاب در کتابخانه‌ها

جذب مخاطبان عام بیشتر به کتابخانه‌های عمومی، یکی از اهداف اصلی توسعه کتابخوانی است. فکری در پاسخ به این سوال که چه برنامه‌هایی در این جهت، در هفته کتاب برگزار می‌شود می‌گوید: «نهاد کتابخانه‌های عمومی با همکاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در طول سال تجهیز کتابخانه‌های عمومی را برعهده دارد؛ اما در طول هفته کتاب برنامه‌های ویژه‌ای نظیر تقدیر از

انقلاب اسلامی، مسابقات داستان‌نویسی و تصویرگری با همین موضوع (با همکاری انجمن نویسندگان کودک و نوجوان) مسابقات کتابخوانی در تمام سازمان‌های تابعه وزارت کار و امور اجتماعی، مسابقه اینترنتی کتابخوانی در سایت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مسابقات کتابخوانی در سطح مساجد کشور (با همکاری ستاد عالی کانون فکری - هنری مساجد)، مسابقات کتابخوانی مدارس و مسابقات کتابخوانی، عکاسی، کاریکاتور، خلاصه‌نویسی و مقاله‌نویسی از سوی جهاد دانشگاهی اشاره کرد.» به گفته او در طول هفته کتاب، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در هفته کتاب مسابقات کتابخوانی با موضوع سی‌امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی را برگزار می‌کند و نیروی مقاومت بسیج نیز در میان اعضای خود اقدام به برگزاری مسابقه کتابخوانی می‌کند.

نویسندگان به مدارس می‌روند

همه صاحب‌نظران حوزه علوم تربیتی معتقدند که کتابخوانی باید از کودکی در افراد نهادینه شود. مدارس همیشه بهترین مکان برای نهادینه شدن مطالعه در کودکان بوده‌اند. فکری در پاسخ به این سوال که برای رشد کتابخوانی در مدارس در هفته

ادامه از صفحه اول

نهادهای همکار مادر ستاد هفته کتاب فعالیت‌های نهادینه‌ای نظیر کتاب سال دفاع مقدس، کتاب سال دانشجویی، آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی و برگزاری ۳۰ هزار نمایشگاه کتاب در ۳۰ هزار مدرسه را اجرا می‌کنند؛ اما همپای این فعالیت‌های نهادینه، هر یک از نهادهای همکار سعی می‌کنند برنامه‌های جدیدی نیز ارائه دهند.

او از برگزاری همایش‌های مختلف نقد و بررسی کتاب‌های مخصوص واحدهای تابعه هر نهاد شرکت‌کننده در هفته کتاب خبر می‌دهد و به عنوان مثال از برگزاری میزگردهای تحلیل وضعیت کتاب‌های آموزشی، نقد و بررسی کتاب‌های دینی و مدارس و بررسی تصویرگری کتاب‌های درسی توسط سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی کتب درسی وزارت آموزش و پرورش نام می‌برد. دبیر شانزدهمین دوره هفته کتاب و در ادامه درباره فعالیت‌هایی که در این هفته برای اولین بار برگزار می‌شود، می‌گوید: «نمایشگاه ۱۰۰ اثر تصویرگری کتاب کودک و جشن شب تصویرگران کتاب کودک در هفته کتاب امسال توسط انجمن تصویرگران کتاب کودک برگزار می‌شود.»

نمایشگاه‌های هفته کتاب

برگزاری نمایشگاه‌های کتاب از برنامه‌هایی است که همه ساله در هفته کتاب اتفاق می‌افتد. فکری درباره نمایشگاه‌های کتابی که همزمان با هفته کتاب در سراسر کشور برگزار می‌شود می‌گوید: «به مناسبت هفته کتاب پنج نمایشگاه استانی، دو نمایشگاه خارج کشور (شارجه و اندونزی)، ۳۰ نمایشگاه تازه‌های کتاب در ۳۰ دانشگاه کشور، ۳۳ نمایشگاه کتاب در ۳۳ زندان کشور، ۱۰ نمایشگاه کتاب شهری، ۳۰ نمایشگاه کتاب کودک در ۳۰ کارخانه کشور و ۳۰۰ نمایشگاه کتاب در ۳۰۰ مرکز فرهنگی کانون پرورش فکری برگزار می‌شود.»

او همچنین از برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی کتاب کودک در مراکز استان‌ها، نمایشگاه آثار نقاشی و نوشتاری دانش‌آموزان در کتابخانه ملی، نمایشگاه تخصصی کتاب مسجد و نماز با همکاری ستاد عالی کانون‌های فرهنگی - هنری مساجد، نمایشگاه تخصصی کتاب شعر، نمایشگاه‌های کتاب‌های دست‌دوم دانشجویی با همکاری وزارت علوم، برگزاری ششمین دوره نمایشگاه کتاب‌های خارجی کاربردی با همکاری انجمن نمایندگان ناشران بین‌المللی و ... به عنوان دیگر نمایشگاه‌های هفته کتاب یاد می‌کند و برنامه ویژه و محوری همه نهادها را در این هفته، سی‌سالگی انقلاب اسلامی می‌داند. او می‌گوید: «علاوه بر نمایشگاه‌هایی که به این مناسبت برگزار می‌شود، رونمایی از ۳۰ اثر برجسته درباره امام (ره) و انقلاب در هفته کتاب انجام می‌شود. جهاد دانشگاهی نیز برنامه‌های نقد و بررسی کتاب‌های مربوط به امام (ره) و انقلاب را برگزار می‌کند. همچنین در جشنواره کتاب سال دانشجویی، بخش ویژه‌ای برای بهترین کتاب سال دانشجویی در نظر گرفته شده است.»

مسابقات کتابخوانی

برگزاری مسابقات کتابخوانی از سوی نهادهای همکار هفته کتاب، از برنامه‌های مهم هفته کتاب است. فکری در این باره می‌گوید: «از میان این مسابقه‌ها می‌توان به برگزاری مسابقات کتابخوانی با موضوع

ارثیه عمومی پس از ۳۰ سال

می کنند تا از خطر انتشار سودجویانه رهایی پیدا کند. خرمشاهی نیز می گوید: پیشنهاد من این است که بهتر است شمول این ماده از ۳۰ سال به ۵۰ سال تغییر پیدا کند. هیچ عجله ای نیست که این حق زودتر به ناشران دیگر واگذار شود و اینکه کشورهای دیگر، ۵۰ سال را زمان مناسب تری دانسته اند، حتماً بی دلیل نبوده است. لایقی نیز ۵۰ سال را برای تبدیل شدن آثار مرجع به دارایی عمومی زمان مناسب تری می داند.

راهکارهای نظارت

ضرورت های بازنگری در ماده ۱۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان، تنها به مدت زمان آن محدود نمی شود و به نظر می رسد به طور کلی باید نظارت هایی بر چاپ آثار مرجع مضمون این قانون وجود داشته باشد. حری می گوید: این ماده باید توسط گروهی از حقوقدانان، مؤلفان، ناشران و متخصصان اطلاع رسانی مورد ارزیابی قرار بگیرد و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز باید نظارت هایی را بر چاپ این آثار داشته باشد. در این صورت می توان از چاپ آثار بی کیفیت جلوگیری به عمل آورد. برای ایجاد نظارت در این حوزه، به نظر می رسد باید سازوکارهایی بر انتشار آثار مرجعی که به صورت اموال عمومی درآمده اند، وجود داشته باشد.

خرمشاهی برای این کار، تشکیل شورایی را در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیشنهاد می کند. او می گوید: برای نظارت بر انتشار آثار مرجع، باید شورایی متشکل از حقوقدانان و مرجع نگاران وجود داشته باشد که با دقت و وسواسی بیش از دوری کتاب سال، این آثار مرجع را مورد بررسی قرار دهند و سپس اجازه انتشار آنها را صادر کنند. من اطمینان دارم به توجه به اینکه این امر، یک مساله ملی است، صاحب نظران این حوزه از همکاری با چنین شورایی دریغ نخواهند کرد. اما سردبیر ماهنامه اطلاع، کار اساسی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را چیز دیگری می داند. او می گوید: مردم یک جامعه کتابخوان، خود بهترین معیار برای نظارت بر آثار مرجع هستند و با نخریدن کتاب های غیر علمی و دستکاری شده، چرخه اقتصادی ناشران سودجو را ناقص می کنند. برای این کار هم لازم است در ابتدا ایران قانون حق مؤلف رعایت شود؛ اما متأسفانه باید بگویم که در حال حاضر قانون حقوق مؤلف درباره آثار نویسندگان زنده هم اعمال نمی شود، چه رسد به مولفانی که ۳۰ سال از فوت آنها گذشته و دستشان از دنیا کوتاه است!

ماده وجود ندارد و بسته به نوع اثر، باید برای آن تصمیم گیری کرد. غلامرضا لایقی صاحب امتیاز، مدیر مسوول و سردبیر ماهنامه اطلاع نیز معتقد است که سی سال، برای دارایی عمومی شدن آثار مرجع مدت زمان کمی است و باید در آن تجدید نظر صورت گیرد. او می گوید: فرهنگ کتابخوانی برخی ناشران، هر نسخه مرجعی را بدون مقابله و تصحیح و به صورت مغلوطن منتشر می کنند و چون مخاطبان آگاه وجود ندارند، کسی هم به این مسئله اعتراضی نمی کند. متأسفانه بسیاری از مخاطبان چنین کتاب هایی را می خرند و اعتراضی نمی کنند؛ در نتیجه بازار فروش این کتاب ها، کساد هم نمی شود!

فرصت کوتاه ۳۰ ساله

به نظر می رسد که مدت زمان تعیین شده (۳۰ سال) در ماده ۱۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان، کم است و این مدت زمان نیازمند بازنگری است. دکتر حری می گوید: به اعتقاد من ۳۰ سال پس از درگذشت مؤلف، باید به ۳۰ سال بعد از آخرین چاپ کتاب تغییر کند. در این صورت ناشران قدیمی این آثار، هر بار که احساس کنند ممکن است اثر مورد سوء استفاده قرار گیرد، آن را تجدید چاپ

آورده است. مثلاً اکنون از آخرین انتشار جلد اول دایرةالمعارف فارسی به سرپرستی مرحوم مصاحب، نزدیک به ۵۰ سال گذشته است و ناشری به دلایل غیر علمی در آن تجدید نظر کرده است که این کار به هیچ وجه روا نیست، چون درست است که هر اثر مرجعی بعد از انتشار رو به کهنه شدن می گذارد اما برخی از آنها کلاسیک می شوند که این امر، باید در چاپ هایی که بعد از گذشت سی سال انجام می گیرد، مورد توجه قرار گیرد. نتیجه این که با تمام آثار مرجع نمی توان به یک شکل رفتار کرد. این پژوهشگر ترجیح می دهد برای ادامه بحث درباره آثار مرجع، مثال دیگری بیاورد. او می گوید: فرهنگ فارسی - انگلیسی و انگلیسی - فارسی حییم توسط ناشران مختلف با تجدید نظر منتشر شده و در برخی از این تجدید چاپ ها، ردپای آنچه در اصل اثر وجود داشته، ناپدید شده است. من به یکی از ناشران این فرهنگ گفتم این کار شما اصلاً علمی نیست. برای اینکه محققان نمی خواهند معادل پیشنهادی ویراستار شما را برای لغات بدانند؛ معادل های پیشنهادی شخص حییم برای آنها مهم است! بنابراین می بینید که ارائه قاعده های کلی در تجدید چاپ آثار مضمون این

یکی از آسیب هایی که چاپ آثار مرجع با آن مواجه است به ماده ۱۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان برمی گردد. در متن این ماده آمده است: مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده موضوع این قانون که به موجب وصایت یا وراثت منتقل می شود، از تاریخ مرگ پدیدآورنده سی سال است و اگر وراثتی وجود نداشته باشد یا بر اثر وصایت به کسی منتقل نشده باشد، برای همان مدت به منظور استفاده عمومی در اختیار وزارت فرهنگ و هنر قرار خواهد گرفت.

متأسفانه در حوزه کتاب های مرجع مشاهده می شود که گاه آثار مضمون این قانون بدون نظارت، به صورت مغلوطن یا ناقص منتشر می شود و تأثیرات جبران ناپذیری بر پیکره آثار مرجع باقی می گذارد. فرهنگنامه ها، دایرةالمعارف ها و لغتنامه های مضمون قانون گذشت سی سال از مرگ مؤلف، این روزها با کیفیت ها و شکل های گوناگون به چاپ می رسند که گاه اعتبار این آثار و مؤلفان آنها را زیر سوال می برد.

دکتر عباس حری دکترای کتابداری و اطلاع رسانی و استاد دانشگاه تهران درباره تبعات این ماده در وضعیت انتشار آثار مرجع می گوید: این تبعات در دو حوزه مختلف قابل بررسی است. قبل از حضور فناوری اطلاعات در نشر، آثار مرجع فقط به صورت کاغذی منتشر می شدند که در این صورت، سی سال برای حفظ حقوق مؤلفان این آثار کافی به نظر نمی رسد. پس از حضور فناوری اطلاعات در حوزه نشر، کنترل آثار مرجع الکترونیکی بسیار مشکل به نظر می رسد و گاه دیده شده است که با اندکی تغییرات و دستکاری ها در فرهنگ ها، فرهنگ های الکترونیکی به عنوان آثار جدید منتشر می شود که به نوعی زیر پا گذاشتن حقوق مؤلف در گذشته است.

به اعتقاد وی مشکلات این حوزه به ضعف رعایت قانون حق مؤلف در ایران بازمی گردد. او می گوید: به این دلیل که قانون حق مؤلف در حوزه آثار چاپی رعایت نشده است، وقتی وارد فضای الکترونیک می شویم، وضع بدتر و اعمال کنترل دشوارتر می شود. بهاء الدین خرمشاهی پژوهشگر آشنای نیز می گوید: بدون تردید آثار مرجع برای چاپ یا روزآمدسازی یا تکمیل، نیاز به نظارت بیشتری دارند. مؤلف یا مؤلفان آثار مرجع که سی سال از مرگ آنها گذشته است، تلاش خود را کرده اند و چه بسا در زمان حیات، موفق به بازنگری در اثر خود نشده اند. همین مساله مشکل بزرگی را در انتشار این آثار به وجود

تدوین لایحه جدید حقوق مؤلف؛ یک ضرورت

ادامه از صفحه اول

کتاب ها و تالیفات را از سویی باید میراث بازماندگان مؤلفان و اساتیدی دانست که عمری را در راه دانش و فرهنگ گذرانده و مصروف گردآوری مال برای بازماندگان نکرده اند، چه بسا بازماندگان نیازمند این میراث باشند، و حق التالیف ها شاید تنها ثمر زندگی برخی از ورثه باشد. از جنبه معنوی، زبان های وارده از این ماده بسیار گسترده است. متأسفانه برخی ناشران همواره در کمینند که سی سال از درگذشت دانشمندانی که آثار پر فروش دارند بگذرد و آنان به ناگهان به تاراج بپردازند. برای هجوم آنان به این قبیل آثار، واژه ای جز تاراج رانمی توان به کار برد. هنوز فرزندان مؤلف زنده اند که کتاب های پدرشان در معرض تعرض قرار گرفته و به چاپ می رسد و حق التالیف هم پرداخته نمی شود.

چنین حرکتی گاه به ضرر ناشران هم تمام می شود. ناشرانی که خود سفارش تالیف اثر را به مؤلف داده اند، مؤلف در گذشته اما آنان

هنوز فعالند و کتابشان به تصرف دیگری درمی آید. نمونه بارز این اثرها، فرهنگ معین است که موسسه امیرکبیر نتوانست در مقابل تاراجگران ایستادگی کند. وی می افزاید: ضرر دیگری که از این راه متوجه فرهنگ عمومی کشور می گردد تعرض است که ناشران سودجو به محتوای کتاب ها می کنند.

می دانیم امروزه فن تصحیح آثار قدما، دانش وسیع می خواهد و کسانی می توانند در این عرصه وارد شوند که زبان فارسی و ادبیات عصر تالیف کتاب را به خوبی شناخته و بر آن مسلط باشند، نسخه های خطی و عکسی را فراهم کنند و به تحقیقاتی که در باب مؤلف و کتاب شده اشراف کافی پیدا کنند امروزه برخی ناشران بی توجه به این مسائل آثار مؤلفان را به میل خود مثله کرده و هر طور دلشان خواست چاپ می کنند. طبعاً در قرن های آینده کسانی پیدا می شوند که هنرشان تصحیح و ویرایش این گونه آثار باشد. به همین گونه آثار فارسی که در کشورهای دیگر چاپ می شود، مورد تعرض ناشران داخلی قرار گرفته و چاپ می شود. بی آن که حتی مدت سی سال از عمر مؤلف گذشته باشد.

اما راه چاره و علاج در چیست؟

با توجه به گستردگی و وسعتی که کار نشر پیدا کرده و امکانات جدیدی که به آن دست یافته است، تدوین لایحه مفصل جدیدی برای حقوق مؤلفان و مصنفان ضروری است. قانون مؤلفان سال ۴۸ حتی برای آن روزگار هم مطلوب نبود و نواقصی داشت و امروزه راهی به جز تغییر این قانون و جایگزینی آن با یک قانون کامل مترقی و همه جانبه وجود ندارد.

در سی سال اخیر قوانین متعددی در موضوعات گوناگون در مجلس تصویب شده و شاید کشور ما از حیث حجم قانون های موجود یکی از غنی ترین کشورها باشد. به گونه ای که شاید پیدا کردن آخرین قوانین در برخی موضوعات حتی برای حقوق دانان هم به آسانی ممکن نباشد اما مع الاسف قانون مؤلفان و مصنفان و هنرمندان از چهل سال پیش تاکنون تغییری نیافته است. چاره ای نداریم جز این که لویح مستدل و کاملی برای تعیین حقوق دانشمندان و ناشران خود تدوین کرده و پس از شور و نظرخواهی از همه صاحب نظران آنها را برای تصویب روانه مجلس سازیم.

* نویسنده و حقوقدان

سام محمودی

چندی است که متفکران و نظریه پردازان علوم سیاسی و روابط بین الملل درصددند تا رهیافتی نظری به اندیشه های معطوف به عمل در منظومه آرای دکتر محمود احمدی نژاد رئیس جمهوری اسلامی ایران داشته باشند و شاید بتوان گفت با تلاشی که به همت مرکز پژوهش و اسناد ریاست جمهوری آغاز شده، امروز به واسطه تحلیل های جامعه شناختی، فلسفی، سیاسی، اقتصادی و... از نظر و عمل رئیس جمهور عملگرای آرمان محور ایران اسلامی می توان دکتربین سیاسی احمدی نژاد را در مرحله جدیدی ارزیابی کرد. چندی پیش کتابی با مقدمه مسیوط پروفیسور حمیدمولانا استاد دانشگاه امریکن دی سی واشنگتن از سوی نشر معجون روانه بازار نشر شد که در آن مجتبی زارعی طی گفتارهایی در اندیشه و روش دکتر محمود احمدی نژاد سعی دارد برخی مولفه های دولت اسلامی که از جمله مباحث بنیادین مدنظر رئیس جمهور طی سه سال گذشته بوده است را با ابتدائی بر حکمت اسلامی و به شکلی دیالکتیکی تبیین کند. زارعی در بررسی آرای دکتر محمود احمدی نژاد و تبیین برخی از مولفه های دولت اسلامی معتقد است که نوعی روشمندی دیالکتیک نیز سوای از حکمت صدرایی گفته شده در متن، بر گفتارهای وی حاکم است و به نوعی می توان آن را پس از مبانی حکمی، جزئی از پارادایم روشی ایشان به شمار آورد؛ روشی که اگرچه در پی اثبات خود و اسکات خصم است اما پیش از آن که به دنبال مقهور کردن حریف و به آغوش کشیدن پیروزی در نزاع ها و گفت و گوها باشد در پی اثبات حقیقت است و با دیالکتیک های هگلی و مارکسی تفاوت هایی بنیادین دارد. مؤلف که اینک مشاور فرهنگی و رئیس مرکز پژوهش و اسناد ریاست جمهوری است در حال گذراندن دوره دکتری اندیشه سیاسی در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی است. پیشتر مرکز نشر دانشگاهی نیز اثری بین رشته ای در حوزه فلسفه، سیاست و عرفان را از او ذیل عنوان «بنیادهای تجدید اول و تجدید ثانی در انقلاب اسلامی» منتشر و روانه بازار نشر کرده است. «جنگ پاک» (در نقد ملیتاریسم و آیین رزمندگی ایرانیان در دفاع مقدس) و نیز «امکانهای حکمت اسلامی در اداره جهان» دو اثر در دست تألیف مؤلف است. او در این گفت و گو که به مناسبت انتشار کتاب «حکمت و دیالکتیک» صورت گرفته و جوه دیگری از اثر خود را و اشکافی می کند.

مجتبی زارعی از رویکردهای «حکمت و دیالکتیک» می گوید

آشوب جهان با حکمت اسلامی پایان خواهد یافت

جمهوری اسلامی عرضه کرد. اما «امکانهای انقلاب اسلامی» بسیار فراتر از «جمهوری اسلامی» است. نکته مهم این پژوهش به باور بنده این است که شما سعی دارید این تفکر جدید را نه براساس فلسفه معاصر بلکه بر پایه تفکر صدرایی نظریه بندی و معرفی کنید و به تعبیری به دنبال یافتن رگه هایی از تفکر صدرایی در نظر و عمل رئیس جمهور هستید. اشتباه نکنید! مبانی نظری دولت نهم، فرعی از یک اصل است. مسئله، فراتر از رگه هایی از تفکر صدرایی است. اتفاقاً معتقدم که بسیاری رویکردهای نظری دکتر احمدی نژاد اساساً بر پایه اندیشه سیاسی صدرایی و مبانی معرفتی حکمت متعالیه نضج گرفته و رشد کرده است باز قبل از ورود به بحث اصلی باید بگویم شما از قهرمان کتاب به عنوان رئیس جمهوری عملگرا یاد کردید. بنده اما قائلم که او آرمانخواه معطوف به عمل است و این بدان معناست که اندیشه بر عمل رجحان دارد. اما در پاسخ به پرسش شما باید گفت که فلسفه در دنیای جدید راه خودش را از حکمت جدا کرده است.

فرهنگی است. شما این دو قطب را که به نوعی در دهه های گذشته مقابل هم صف آرای کرده بودند کنار هم قرار می دهید. بابی سعید استاد جامعه شناسی دانشگاه منچستر و مدیر مرکز مطالعات جهانی شدن، اروپا مداری و حاشیه ای بودن نویسنده کتاب «هراس بنیادین» در تحلیلی که از نامه حضرت امام (ره) به گورباچف ارائه می کند، معتقد است که در نظر بنیان گذار انقلاب اسلامی اساساً کاپیتالیسم و کمونیسم به لحاظ سیطره بر جهان باهمدیگر مشکل داشتند به لحاظ ایدئولوژی سیاسی، زیرا آن دو از یک سنت فکری به حساب می آیند. این دو سنت بدیل یکدیگر نبوده اند بلکه رقیب هم بودند. به گفته بابی سعید - به عنوان یک تحلیلگر خارجی - و آیت الله جوادی آملی - در مقام یک تحلیلگر داخلی و یکی از مفسران و شارحان بزرگ حکمت متعالیه - در نگاه حضرت امام (ره) این دو قطب اساساً مربوط به یک سنت فکری هستند. پس با این تفاسیر اگر این دو رویکرد با شکست مواجه شده اند نیاز جهان امروز را چگونه می توان ریشه یابی کرده و بدان پاسخ داد؟ و به ساده ترین بیان اگر لیبرالیسم و سوسیالیسم نباشند چه بدیلی باید به جهان عرضه کرد؟. به راستی آیا مردمان بی شوری گورباچف و بی آمریکای بوش قادر به زندگی و اداره خویش نیستند؟ دقیقاً نقطه عزیمت کتاب حاضر نیز رسیدن به پاسخ سوال شماست. براساس تحلیل آرای دکتر احمدی نژاد، پایه های جهان جدید باید بر اندیشه ای مابعد لیبرالیسم (meta liberalism) و مابعد سوسیالیسم (meta socialism) بنا شود. اندیشه ای که ما از آن به نظام مبتنی بر حکمت متعالیه تعبیر می کنیم و حضرت امام خمینی (ره) بخشی از سعه وجودی آن را در قالب

جناب زارعی! تصور می کنم برای آغاز بحث درباره کتاب «حکمت و دیالکتیک» بهتر است از ضرورت طرح و تبیین اندیشه عمل گرایانه رئیس جمهور در قالب و ظرف اندیشه اسلامی و به ویژه تفکر صدرایی شروع کنیم. به باور حضرت تعالی آیا تبیین نظر و عمل این سیاستمدار در قالب بومی (فارغ از رویکردهای بین المللی بر اساس اندیشه متفکران غربی) او بر اساس اندیشه های متفکری چون ملاصدرا می تواند موضعی خودمدار در عرصه جهانی ارائه کند؟ این تبیین بر چه اساسی صورت می گیرد و نقطه عزیمت آن تبیین کجاست؟

از ورود شما به بحث پیداست که تا حدودی به مقصود کتاب نزدیک شده اید! به باور بنده دو نقطه عزیمت می توان برای این ورود به طرح بحث جنابعالی در نظر گرفت که من سعی می کنم در یک بازخوانی مصداقی به این بحث برسم.

چندی پیش در روزنامه ها خواندیم که آخرین سنگر کمونیسم در روستاهای چین (با اعلام قبلی رهبران حزب کمونیسم چین دال بر آزادی مالکیت در روستاها) فروریخت چرا که سرانجام رهبران این نحله سیاسی از سنت کمونیسم نیز به بحث پیوستن به مکانیسم بازار آزاد تن دردادند. این آخرین سنگر در حالی از هم پاشید که از سوی دیگر اولین فروپاشی یا به تعبیر دقیقتر اضمحلال نظام سرمایه داری (به عنوان سنگر تفکر کاپیتالیستی) آغاز شده است و به نوعی می توان گفت که فروپاشی آخرین سنگر کمونیسم با فروریزی اولین سنگر سرمایه داری در عصر پایان تاریخ فوکویاما همزمان شد!

امروز دیگر از اصطلاحات و اندیشه هایی نظیر مارکسیسم، لنینیسم و مائوئیسم جز نامی در تاریخ باقی نمانده است. این در حالی است که رهبران چین کمونیست (!) که تنها عنوان کمونیسم را بر گرده می کشند، جامعه چین را به مالکیت آزاد و عده می دهند و ذات بازار آزاد و کاپیتالیسم یعنی منکوب شدن رویکردهای کمونیستی در زیر سایه قطب کاپیتالیسم در ایالات متحده آمریکا؛ نظامی که پایه های محکم آن امروزه تن به سستی داده اند و باید منتظر فرجامی نظیر آنچه که بر سر کمونیسم آمده، بود.

حال پرسش این است که جهان در چنین وضعیتی که تقریباً تمامی رویکردهای افراطی هر دو طرف (کاپیتالیسم و کمونیسم) دچار بحران معرفت شناختی و مبانی روش شناختی شده اند به چگونه برداشت و جست و جوی جدیدی نیازمند است؛ نظامی که به باور ما باید ابتدا یافته بر فطرت و به دنبال خیر و نیکی بشریت بوده و آدمی را از آشوب و تحیر کنونی برهاند. خیری که مختص یک قشر یا تفکر و جناح نباشد و ساختار عدالت محور آن نویدبخش آینده ای دیگر - و طبعاً ترمیم کننده تبعات کمونیسم و کاپیتالیسم - برای بشر باشد.

حال این تفکری که تمدن اسلامی، حکومت اسلامی و انقلاب اسلامی داعیه دار آن است از کجا می آید؟

این پرسشی است که در اثر حاضر سعی کرده ام برای پاسخ به آن جست و جو کنم. شما برای فروپاشی آخرین سنگر کمونیسم یک مصداق و مثال عینی آوردید اما تنها به فروپاشی کاپیتالیسم اشاره کردید. در صورت امکان برای این تفکر و تزلزل در ارکان آن نیز مثالی عینی بیاورید. اتفاقاً من معتقدم که برای آغاز فروپاشی این قطب و نا آرامی بشر مستور در این بلوک پادگانی مصادیق فراوانی وجود دارد. مثال عینی تراز نا آرامی و اضطراب را می توان از برخی تبعات ورشکستگی در مرکز کاپیتالیسم مورد اشاره قرار داد. این بی وطنی تئوریک یک هم میهن کاپیتالیسم را از زبان یک شهروند فرانسوی بشنوید که در گفت و گویی با یکی از شبکه های تلویزیونی، از چگونگی پرداختن سردمداران نظام سرمایه داری به حلّ معضل اخیر ابراز شگفتی می کند که با این که علت بحران مالی غرب را تمرکز کاپیتالیسم و نظام سرمایه داری بر بانک ها و بنگاه های اقتصادی می داند اما سیاستمداران راه برون رفت را تزریق مجدد پول به همان بانک و کارتل های بزرگ اعلام کرده اند! میبینید که در این رویکرد مردم عادی از درجه اعتبار ساقط اند و صد البته به قول رهبر فرزانه مان از حباب پول نیز کاری ساخته نیست. از این حیث می توان مدعی شد که جهان غرب امروز با بحران تبعیض و نابرابریهای ناشی از نظام سرمایه داری دست و پنجه نرم می کند و به تعبیری باید گفت که اساساً لیبرالیسم اقتصادی در ذات خود با نابرابری همراه و همبسته است و جالب این که مع الاسف به رغم عیان بودن این تناقضات ذاتی، سردمداران شکست خورده قطب مقابل (کمونیسم) صرفاً آزادی مالکیت را در کانون توجه خود قرار داده اند در حالی که فروپاشی فعلی ناشی از توجه یا عدم توجه به مالکیت نیست بلکه مسئله امروز جهان بحران تبیین و نابرابری اقتصادی، اجتماعی و

حال از این تجربه جهان غرب برای طرح یک نظریه فراگیر (براساس دکترین عبور از سوسیالیسم و لیبرالیسم) چه استفاده‌ای می‌توان کرد؟
 اولاً: به باور بنده می‌توان از تجربه پست مدرنیته حداقل برای پاسخ به برخی تبعات مدرنیسم غربی استفاده کرد اما فراموش نکنیم که پست مدرنیسم تنها می‌تواند یک ابزار در نقد برهنگی قدرت خود بنیاد باشد. این ابزار مشخصاً نقادی است، اما پست مدرنیسم، گذشت از غرب نیست، بلکه تداوم غرب است. اصالت عقل را با روش بی بنیادی عقل نقد میکند که این خود یک امر ایدئولوژیک و امری مطلق میباشد. ثانیاً راه عبور و گذشت از غرب عبور از متدولوژی غرب شناسانه و پناه بردن به حکمت اسلامی است. زیرا ما در عصری زندگی می‌کنیم که در دنیا به عصر انفجار اطلاعات و عهد دانش معطوف به فناوری اطلاعات معروف است، به این معنی که عصر جدید از حیث دانش به ماهو دانش چیزی کم ندارد. پس اما این بحران‌ها ناشی از چه بوده است؟ به باور عالمان دینی و حکما، تمامی بحران‌های صورت گرفته ناشی از همین مرکزیت یافتن دانش به مفهوم داده‌ها و اطلاعات و دوری از حاکمیت فضیلت مداری دانش است. به نظر بنده ما در اینجا به سعه وجودی ادیان توحیدی به خصوص اسلام نیاز داریم. اعتقاد من این است که امروز بشر جدید در «مرحله دیالکتیک» به سر می‌برد که اگر مسامحتاً به راه سفسطه نرود و حداکثر از مسیر تضاد و منازعه فارغ از انانیت و به سلامت عبور کند، ممکن است از راه نقادی دیالکتیک به حقیقت برسد. اما در واقع ما به اصالت حقیقت باور داریم و بر آن پافشاری می‌کنیم. به واقع حکمت اسلامی مرحله دیالکتیک را پشت سر گذاشته و همواره جویای ذات و کُنه حقیقت است.

مصدیقی هم بر این مدعا دارید؟ چون این امر یعنی تاکید بر حقیقت امری است بدیهی اما هر نحله فکری تعبیری خاص از حقیقت دارد.

چگونه می‌توان امر عدمی را ثابت کرد؟ این پرسش در برابر تمامی پیشنهادهاى غرب در مورد مسایل کشورمان بخصوص مسئله هسته‌ای ایران از سوی دکتر احمدی نژاد در مواجهه با غرب سیاسی مطرح می‌شود. بدین معنا که آنها می‌پرسند از کجا معلوم که شما در صورت دستیابی به انرژی هسته‌ای آن را در آینده علیه جامعه جهانی به کار نبرید و مایز به صورت ایجابی پاسخ آنها را با همین پرسش می‌دهیم؛ چگونه می‌توان امر عدمی را ثابت کرد؟ این صورت منطقی مورد شناسایی تمامی بشریت است. زبان سفسطه زبان گریزان از حکمت است. حکمت جویای حقیقت است. پرونده هسته‌ای صرفاً گوشه‌ای از مواجهه حقیقت و سفسطه می‌باشد.

برگردیم به بحث کتاب. امکانهایی که در رویکرد مطرح شده از سوی جمهوری اسلامی ایران برای جهان جدید وجود دارد کدام است و آیا می‌توان براساس ساختار فکری مبتنی بر عدالت معماری جدیدی برای جهان آینده متصور بود؟

ما تجربه فلسفه‌های مدرنی که ایدئولوژی ساز و جنگ ساز بوده‌اند را در حافظه مردمان داریم. آشوب زدگی جهان مبتنی بر فلسفه‌های مدرن و سفسطه زدگی راه دیالکتیک می‌باشد. ایران اسلامی به باور بنده راه میانبری دارد که می‌گوید بشر امروز باید به سمت حکمت و حقیقت گام بردارد.
شما در کتاب حاضر به این نکته پافشاری کرده‌اید که جهان امروز باید براساس نظریه فطرت به طرح آرمانی و مدینه معطوف به حکمت و حقیقت برسد اما نکته اصلی این است که تعریف شما از فطرت کاملاً جدید است و باید این تعریف را در جهان جدید تبیین کرد. از سوی دیگر امکان‌های این فطرت نیاز به تبیین دارند.

در باب فطرت بسیار سخن گفته شده است. امام خمینی (ره) به عنوان حکیم حکمت متعالیه اما تلاش می‌کرد از فطرت به گونه‌ای جدید سخن بگوید. فطرت اساساً سعه‌ای وجودی دارد که کمتر در باب آن سخن گفته شده اما در این کتاب از نظریه فطرت در مهندسی نظم نوین حکمتمدار و معطوف به عدالت جهانی در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی استفاده شده و در پاسخ به سوال شما باید بگویم که اولاً در نظریه فطرت همه‌ای‌بنا بشر همگن پنداشته می‌شوند، چرا که فطرت امری تعمیم پذیر است و مسبوق به مفروضات یقینی و بدیهیاتی شکل می‌گیرد که در همه طبقات شهری و روستایی متمدن و غیرمتمدن و در تمامی ملل و نحلل وجود داشته و بر این اساس، سرشت بشری با مولفه‌هایی چون حق جویی، عدالت‌گری، میل به کمال، پیشرفت و... شکل می‌گیرد و لذا می‌توان در جهان حکمت مدار از یک واقعیت و حقیقت بین‌الذاتانی سخن گفت.

پس تفاوت در برداشتها به رغم وجود حکمت و حیانی و فطرت‌گرایانه از جهان هستی محصول کدامین شرایط میباشد؟

این تفاوت‌ها بنا به قول حکیم راحل حکمت متعالیه (حضرت امام خمینی «ره»)، به حجاب‌ها برمی‌گردد که این مهم در عالم عین محصول غفلت جهان از تلاش‌های سلطه‌گرایان و سیاستمداران یکسو نگر است این در حالی است که اساساً زبان عمومی دنیا زبان سیاستمداران نبوده و زبان فطرت است. انقلاب اسلامی و حضرت امام (ره) نیز با همین زبان با جهان سخن گفته‌اند به نظرم دولت نهم این زبان را از پیشینیان، بهتر شناخته و از ظرفیت‌های آن نیز بهتر از دولت‌های پیشین استفاده کرده است.

آیا این نظریه براساس آموزه‌های حکمت متعالیه شکل گرفته است؟ در این صورت مشخصه‌های زبان فطرت کدامند؟

در نامه امام (ره) به گورباچف می‌توانید بنیادهای حکمت مشاء، حکمت اشراق و صدرارابه همراه نام بزرگانی چون ابن سینا، ابن عربی و ... ببینید. زبان فطرت عقده‌های لسانی را بازمی‌کند. در پیام امام (ره) به گورباچف هیچ گونه حب و بغض فردی و تکلف دیپلماتیکی مشاهده نمی‌کنید اما سال‌های متمادی قبل

از طرح‌های حکمت محور دکتر احمدی نژاد آنچه که مورد غفلت واقع می‌شده استفاده از روح و رسالت پیام امام (ره) در عرصه دیپلماتیک است. امام خمینی با زبان تعلیمی با گورباچف سخن گفت. یعنی همین زبانی که احمدی نژاد در مواجهه با جهان از آن مدد می‌جوید. در حالی که وزارت امور خارجه بر شرح وظایف جاری به ارث رسیده از دولت‌های قبلی و تفکر رایج جهانی متمرکز است و احساس نیاز به اندیشه تعلیمی در حوزه دیپلماتیک را کمتر در خود احساس می‌کند. یا در کاریست آن احساس خجالت دارد. در دانشکده روابط بین‌الملل که مرکز تربیت دیپلمات‌های ایرانی است، وجه ایرانی - اسلامی سیاست یا به عبارتی صحیح‌تر سیاست اسلامی - ایرانی مورد توجه قرار نمی‌گیرد چرا که ما هنوز به سیاق گذشته چشم به آن سو (جهان غرب و شرق) داریم و از سوی دیگر در بحث اقتصادتنباه پارادایم‌های بانک‌های جهانی نظر داریم، هر چند در حوزه معرفت‌شناسی معطوف به علوم انسانی و معارف غنی اسلامی نیز وضع علم رسمی مامع الاسف به همین شکل است...

به باور من پیام حضرت امام (ره) به شوروی گورباچف الگو و پارادایمی در سیاست بین‌الملل پیش روی ما می‌گذارد که می‌توانیم با استفاده از آن تأویل و برداشتی جدید و بومی از سیاست اسلامی در جهان معاصر ارائه کنیم. بی‌توجهی یا غفلت از مضامین عمیق و بلند نامه امام خمینی (ره) به گورباچف در مهندسی نظم حکمت مدار جهانی از سوی اهل معنا و نیز دو دولت پیشین شگفت‌آور و تأثر بار است.

اما تا جایی که من مطلع هستم این نامه تاریخی جزو متون درسی رشته روابط بین‌الملل است و همه ساله به عنوان یک متن درسی بازخوانی می‌شود.

می‌گویید بازخوانی می‌شود. به قول علامه جوادی آملی، امام مهندس و معمار انقلاب و نظام اسلامی در عصر جدید است. خوانش یک نامه در مرکز آموزش دیپلماسی کار صعبی نیست. اما امروز نوبت بازفهمی آن نامه و بازاندیشی در آن متن به منظور کاریست آن در مهندسی نظام جهانی هستیم. مخاطب ظاهری امام (ره) در این نامه، آقای گورباچف است. اما امام مستتراً همه آدمیان را به یک میهمانی بزرگ معرفتی فرا خوانده است. متأسفانه ما دیگران را مدعو نامه حضرت امام (ره) می‌دانیم و نه خود را. به باور من دیپلمات‌ها باید این عربی بدانند، سهروردی را بشناسند و با این سینا آشنا باشند و با ملاصدرابه یک نظام فکری برسند. در این صورت می‌توانیم مدعی ارائه تفکر سیاسی اسلامی در سطوح ملی و فراملی باشیم. انسان امروز تشنه حقیقت است. در نظریه فطرت نیز به این نکته توجه می‌شود. بنده در این کتاب احساس کردم دکتر احمدی نژاد به این سرمایه‌ها توجه کرده و در واقع بحث بازگشت به خویشتن را در دستور کار خویش قرار داده است. البته بازگشت به خویشتن باید در سطوح نظر و عمل به صورت توأمان باشد.

بازگشت به خویشتن؟

آری! و این تمنای نوستالژیک نیست. یا موضعی رمانتیک و متعلق به برخی سنت اندیشان صرفاً منتقد مدرنیته نیست. این بازگشت به خویشتن حامل طرح و برنامه است. به باور من این موضوع که در اصل تمنای تمامی صاحبان در سال‌های اخیر بوده اما متأسفانه به دلیل پاره‌ای اختلافات در حوزه سیاست عملی مورد غفلت قرار گرفته است. البته تاپیش از این خود این بحث مورد غفلت بود ولی پس از احیای این مفهوم از سوی دولت نهم به دلیل پاره‌ای از اختلافات در حوزه کشورداری، متأسفانه همراهی چندانی با آن نشد. در حالی که شأن ایده‌های گفته شده فراتر از حُب و بغض‌های سیاسی و گروهی و رفیع تر از کاستیهای معمول در قوه مجریه است.

البته پر واضح است که در این کتاب دکتر احمدی نژاد تنها یک قهرمان و یا یک تلاشگر خستگی ناپذیر متحقق سازی اعلام خط حکمت در برابر راه عقل خود بنیاد است. اما قهرمان جزئی از یک قصه به شمار می‌آید، ولی گفتارهای «حکمت و دیالکتیک» متعلق به همه ماست. قصه هر انسان آزاده جانی که تشنه عدالت است و رهایی. طبعاً اگر به دنبال توسعه به مفهوم جدید با مولفه شمولیت و جامعیت برای همه هستیم باید از دلان فطرت، حکمت را جستجو کنیم. **اما نظریه پردازی در این حوزه چندان چشمگیر نبوده است.**

می‌پذیرم. موضوع این است که رسالت رئیس جمهور پرکاری چون دکتر احمدی نژاد، نظریه پردازی در هیئت دولت نیست او اکنون مکرر به این موارد متذکر می‌شود ولی پرداختن به مباحث زیربنایی و تبیین اندیشه‌های او که اکنون به مفاهیمی بین‌الذاتانی در جامعه جهانی تبدیل مقام یافت، وظیفه صاحبان دانش و معرفت است! اما متأسفانه با رویکردهای رئیس جمهور با بغض برخورد شد. اگر دقت کنید مفاهیم اندیشه مدرن در جامعه «قابلیت دسترسی گفتمانی» دارند و به تعبیری همه این مفاهیم به واسطه محمل‌هایی نظیر کتاب، فیلم، تئاتر و ... در ورود به ذهنیت ما مسیری سهل می‌پیمایند اما به لحاظ زیست بوم و باور آحاد مردم ایران در این سامان نمی‌توانند «قابلیت اعتبار گفتمانی» بیابند. شاید بتوان بخش عمده‌ای از مشکلات جامعه ایران را در همین نکته جست و جو کرد. ما نیازمند تعریفی جدید از زیست جهان ایرانی اسلامی بر پایه تفکر بومی (ایرانی - اسلامی) هستیم. رئیس جمهور در عرصه عمل گام‌هایی برداشته ولی امروز نوبت متفکرین و دانش پژوهان است که در جهت تبیین اندیشه‌های او که اساساً نضج گرفته از حکمت متعالیه است گام بردارند. شاید این کتاب گامی کوچک در این جهت بود. با داکه عالمان و متفکران (هم منتقد و هم موافق) گامی در جهت شناسایی و تعمیق جهان در حال گذار از ایدئولوژیهای مدرن به حیات حکمت‌گرایانه و یا حداقل دیالکتیک مبتنی بر پایه‌های حکمی این رویکرد بردارند.

کتاب‌های برگزیده فصل بهار

ادامه از صفحه ۷

پس از مدتی گشت و گذار در پارک به همراه موش‌های سیرک به انگلستان سفر کرده و دوستان جدیدشان را در نمایش‌های مختلف یاری می‌کنند. پس از چندی این دو موش از سیرک‌ها جدا شده و تصمیم به بازگشت به هامبورگ می‌گیرند. موش کوچک در وطن خویش سعی در یافتن خانواده خود دارد و سرانجام آنها را در مزرعه‌ای بیرون شهر، شاد و خوشحال پیدا می‌کند.

داستان یک مرد: قصه حضور حبیب بن مظاهر در کربلا

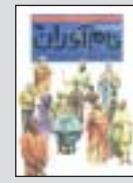
این قصه داستانی دینی است که مجید ملامحمدی آن را برای کودکان نوشته و انتشارات به نشر هم آن را در اختیار مخاطبان قرار داده است. حبیب بن مظاهر دوران جوانی و میانسالی خود را در کنار امیرالمومنین (ع) با جنگ‌های صغین و نهروان پشت سر گذاشت و همواره یکی از سرداران و دلاور مردان سپاه آن حضرت بود. او در دوران خلافت امیرالمومنین و با آغاز جنگ جمل، همراه آن حضرت راهی بصره می‌شود و پس از پایان جنگ، کوفه را برای زندگی

خود انتخاب می‌کنند پس از شهادت امام علی (ع)، در کنار امام حسن (ع) می‌ایستد. به هنگام خروج امام حسین (ع) از مدینه به مکه و دعوت مردم کوفه از آن حضرت، حبیب هم جزو دعوت‌کنندگان آن حضرت بود و نامه‌ای در این زمینه به همراه چند نفر برای امام حسین (ع) نوشت. ایشان هم نامه‌ای به حبیب نوشتند و او را به یاری خود دعوت کردند. حبیب به دنبال شنیدن خبر ورود امام حسین (ع) به کربلا، خود را از کوفه به آنجا رساند و در رکاب ایشان جنگید و تا آخرین لحظه وفاداری خود را به امام زمانش ابراز کرد و سرانجام در ظهر عاشورا به شهادت رسید. در این رمان داستان زندگی حبیب بن مظاهر و چگونگی حضور او در کربلا، شرح رشادت‌های وی و نحوه شهادتش برای نوجوانان بازگو شده است.

فرهنگ نامه نام‌آوران

فرهنگ نامه نام‌آوران تألیف گروهی با سرپرستاری جعفر ربانی است که نشر طلایی آن را منتشر کرده است. این فرهنگ نامه به معرفی بیش از هزار تن از سرشناس‌ترین چهره‌های تاریخ ایران و جهان می‌پردازد. در معرفی شخصیت‌ها سعی شده که علاوه بر سادگی، نقاط تأثیرگذار مثبت و منفی آنها در کمترین حجم به مخاطبان ارائه شود. در این

فرهنگ نامه به چهره‌های شاخص حکیمان، مصلحان، پیامبران، حاکمان، سیاستمداران، نویسندگان، شاعران، هنرمندان، کاشفان، مخترعان، سرداران، ورزشکاران، فناوریان ایران و جهان پرداخته شده است. شخصیت‌های مرتبط با هم در پایان مدخل مورد اشاره قرار گرفته‌اند تا به دامنه شناخت مخاطب کمک کنند.

چرا حیوانات

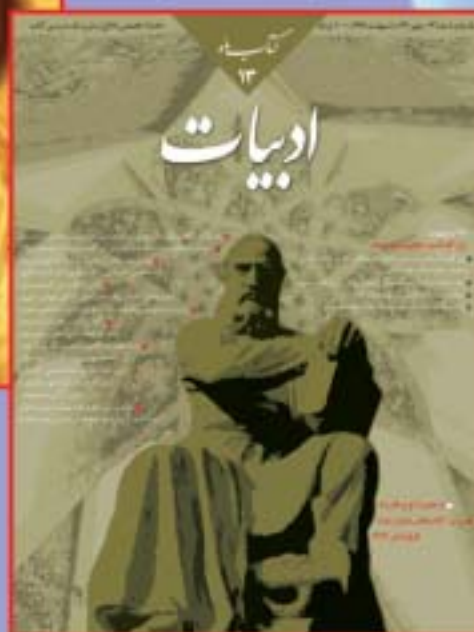
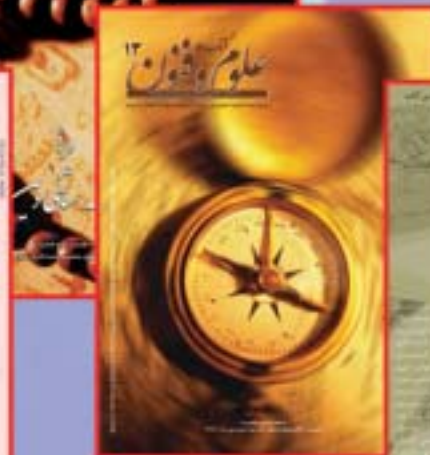
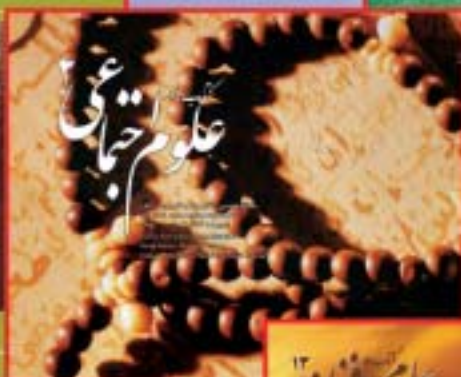
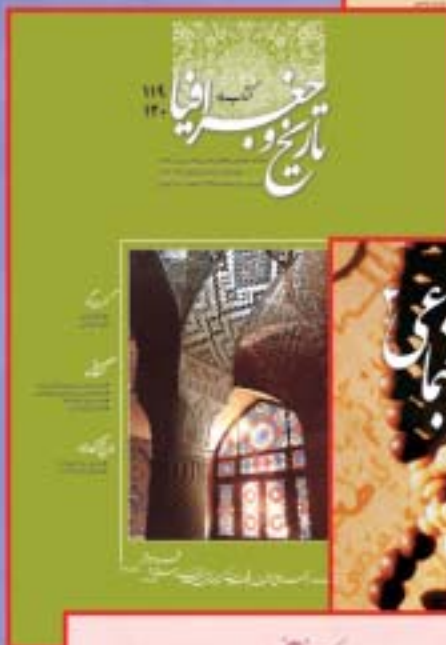
مجموعه «چرا حیوانات» تألیف الیزابت مایلز و ترجمه مجید عمیق است که انتشارات مهاجر آن را منتشر کرده است. مجموعه ده جلدی «چرا حیوانات» با هدف شناخت جانوران و ویژگی زندگی آنها برای دانش‌آموزان دبستان ترجمه و چاپ شده است. این مجموعه از آخرین دستاوردهای علمی در موضوع زندگی جانوران سود جسته و به شرح خصوصیات آنها پرداخته است. این خصوصیات شامل دهان و دندان، فلس و صدف، پنجه و چنگال، بال و باله، خز و پر، گوش، چشم، بینی، پا و دم جانوران است و در هر جلد از این مجموعه به شرح یکی از این ده موضوع می‌پردازد. شایان ذکر است همه کتاب‌ها به صورت تمام رنگی به چاپ رسیده‌اند.

خانه کتاب منتشر کرد

مجموعه ماهنامه های تخصصی در حوزه های:

علاقمندان جهت اطلاعات بیشتر با تلفن : ۶۶۴۶۵۶۲۵ تماس حاصل نمایند

کتاب مرجع نشر ایران

بزرگترین مرجع ناشران، کتابفروشی ها و ناشران الکترونیک،

اطلاعات چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و صحافی ها

خانه کتاب که از سال ۱۳۷۲ فعالیت خود را با هدف اطلاع رسانی در حوزه کتاب و نشر آغاز کرده است، امروزه مرجع منحصر به فردی در اطلاع رسانی این حوزه به شمار می آید. از این رو «کتاب»، همواره محور اصلی فعالیت های این موسسه بوده و ایجاد بانک های اطلاعاتی، ارائه خدمات اطلاع رسانی، انتشار محصولات متعدد و متنوع چاپی و الکترونیکی به منظور خدمت به عرصه نشر و کتاب سامان یافته است.

نخستین کتاب «راهنمای ناشران ایران» در پاییز ۱۳۷۵ به مناسبت هفته کتاب منتشر گردید و با توجه به نیازهای مخاطبان این اثر، از سال ۱۳۷۸ اطلاعات این کتاب به صورت لوح فشرده با قابلیت جستجو و به صورت جداگانه عرضه خواهد شد. در سال های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۵ به ترتیب اطلاعات کتابفروشی ها و ناشران الکترونیک نیز در بخش های جداگانه ای به این مجموعه افزوده شد و به این شکل انتشار آن تا ۱۳۸۵ ادامه یافت.

نسخه حاضر به منزله نخستین ویرایش کتاب «مرجع نشر ایران» عرضه شده، نسبت به نسخه های پیشین راهنمای ناشران و کتابفروشی ها با بازنگری اساسی و افزوده های فراوانی همراه است. علاوه بر اطلاعات ناشران، کتابفروشی ها و ناشران الکترونیک، اطلاعات چاپخانه ها، لیتوگرافی ها، صحافی ها و مراکز پخش نیز به کتاب افزوده شده است. در این اثر تلاش شده تا اطلاعات مورد نیاز فرآیندهای تولید، توزیع و مصرف کتاب ارائه و در دسترس اهالی فرهنگ و به ویژه دست اندرکاران صنعت بزرگ نشر قرار گیرد.

اثر حاضر حاوی اطلاعات ۴۰۵۵ ناشر، ۶۶۵۹ کتابفروشی، ۲۸۳۲ چاپخانه، ۴۱۱ لیتوگرافی، ۶۳۷ صحافی، ۷۰ مرکز پخش و ۱۹۹ ناشر الکترونیک است. این اطلاعات همراه با سایر بانک های اطلاعاتی به صورت الکترونیکی و در قالب لوح فشرده و همچنین به صورت پیوسته در پایگاه اینترنتی خانه کتاب به نشانی www.ketab.ir عرضه خواهد شد.

علاقمندان می توانند جهت دریافت کتاب مبلغ ۸۰/۰۰۰ ریال به شماره حساب ۰۱۰۲۰۵۵۶۴۹۰۰۶ سپهر صادرات واریز نموده و فیش بانکی خود را به همراه فرم ذیل به شماره فاکس: ۶۶۴۱۵۳۶۰ ارسال نمایند.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۶۶۴۶۵۶۲۵ تماس حاصل نمایید.

نام و نام خانوادگی:	تلفن تماس:
آدرس کامل پستی:	
کد پستی:	
شماره فیش بانکی:	تعداد کتاب درخواستی:
	جلد

سیر و سفر در غرنه و بخارا

در تاریخ ایران پس از اسلام، دوران سامانی و غزنوی از اهمیت خاصی برخوردار است. سامانیان را سلسله ای فرهنگ پرور دانسته اند که به روزگار نامداری شان، فرهنگ ایران دوران درخشانی را تاجر به

کرد و نخستین رویش های زبان و ادب فارسی صورت پذیرفت. به عکس، غزنویان آزاداندیشی سامانیان را فریاد کردند و از در تعصب و برخورد با اندیشه های گوناگون، خصوصاً فرهنگ شیعی وارد شدند، با این وجود روزگار غزنویان نیز خالی از پویای فرهنگی نبود و به موازات دستگاه سیاسی غزنویان، فرهنگ ایرانی بالندگی خویش را ادامه داد. کتاب "سامانیان و غزنویان" نوشته محمدرضا ناجی می گوید تا به اختصار، با زبانی ساده و به شیوه توصیفی، تاریخ سامانیان و غزنویان را برای مخاطب عام شرح دهد. در این راه نگاه نویسنده به تحولات سیاسی این دوران محدود نمی شود و روند فرهنگی و اجتماعی نیز مد نظر قرار می گیرد. ناجی پس از مروری کوتاه بر تبار و تاریخ دودمانی هر یک از سلسله های سامانی و غزنوی، جغرافیای سیاسی قلمرو آنها را معرفی می کند و سپس به شرح وضع اجتماعی، زندگی اقتصادی، معماری و هنر، دین و فرقه ها، آموزش و پرورش و علوم رایج در هر دوره می پردازد.

البته روش نویسنده در این راه، روش مقایسه ای نیست و او هر یک از موضوعات مورد اشاره را به تفکیک درباره سامانیان و غزنویان شرح می دهد و مقایسه بین رفتار سیاسی و مذهبی یا اوضاع فرهنگی و اجتماعی این دو دوره را به خوانندگان وامی گذارد. برای مثال، توصیفی که از آموزش و پرورش در دوران غزنوی و سامانی ارائه می شود به خواننده کمک می کند که به تفاوت حاکمان این دو سلسله در بزرگداشت دانش و دانشمندان پی ببرد. در عین حال کتابخانه دربار سامانیان در بخارا از باشکوه ترین کتابخانه های جهان اسلام بود که هر غره از آن به رده و موضوعی اختصاص داشت و علما نیز در خانه و مدرسه خود کتابخانه هایی دایر کرده بودند که طلبه ها به آن دسترسی داشتند.

این توصیف خواننده را به نوعی پشتیبانی تقریباً بدون قید و شرط سامانیان از دانشمندان رهنمون می شود؛ وضعیتی که در دربار غزنویان به رغم شباهت های ظاهری دیگرگون بود. ناجی در این باره می نویسد: "غزنویان چندان به علم و آموزش اهمیت می دادند که بر شکوه و جلال سلطنت خویش بیفزایند و پایتخت خود غزنه را در رونق فرهنگی همپا و رقیب دیگر مراکز مهم جهان اسلام بسازند و حکومت خود را با دین و سنت سازگار نشان دهند. شعرا با سرودن مدایح و علما و دانشمندان با تالیف کتاب هایی به اسم سلاطین غزنوی، نام آنان را بلند آوازه می ساختند."

با این حال به اعتقاد نویسنده غزنویان با علم کلام معتزلی و معتزلیان سخت بی مهری می ورزیدند زیرا غزنویان از یک سو خود را مدافع مواضعی قلمداد می کردند که رسماً از سوی دستگاه خلافت بغداد تایید می شد و از سوی دیگر، امیران و رجال آل بویه که غزنویان آنان را رقیب و دشمن خود می دانستند، از مذهب معتزله حمایت جدی می کردند اما هنگامی محمود غزنوی به ری حمله کرد، دستور داد تا تالیفات نویسندگان معتزلی را بسوزانند.

کتاب "سامانیان و غزنویان" نوشته محمدرضا ناجی در ۱۶۷ صفحه با شمارگان ۲۲۰۰ نسخه و با قیمت ۲۵۰۰ تومان از سوی انتشارات ققنوس منتشر شده است.

نگاهی به دفتر شانزدهم از مقالات تاریخی رسول جعفریان

کارنامه سیاسی حوزه نجف

حجت الاسلام رسول جعفریان از جمله پرکارترین پژوهشگران حوزه تاریخ است. او علاوه بر تاریخ اسلام، کمابیش درباره همه دوران های تاریخ ایران پس از اسلام قلم می زند، اما رشته ای که پژوهش ها و مقالات متنوع و متعددی را به هم متصل می سازد، سیر تاریخ اسلام و تشیع در ایران با تاکید خاص بر نقش روحانیت در تحولات سیاسی اجتماعی است.

جعفریان علاوه بر کتاب هایی که منتشر ساخته است، در چند سال گذشته مقالات تاریخی خود را که به مناسبت های گوناگون نگاشته شده اند، در دفاتر جداگانه ای منتشر ساخته؛ دفاتری که اکنون تعدادشان به شانزده رسیده است. البته این دفاتر از نظر موضوعی دسته بندی نشده اند و در هر یک از آنها مقالات مختلف در موضوعات گوناگون به چشم می خورد.

دفتر شانزدهم از این مجموعه، دربردارنده بیست و یک مقاله تاریخی است، تعدادی از این مقالات به تاریخ تشیع پرتو می افکنند، از جمله مقاله ای تحت عنوان مهاجرت قبایل شیعه و گسترش تشیع که درباره چند قبیله شیعه عرب شامل خزاعه، عبدالقیس و بنی اسد سخن می گوید. این قبایل در ایران و عراق مستقر شده و تشیع را در این کشورها بسط داده اند.

چند مقاله دیگر هر یک به نوعی به مکه و آیین حج ارتباط پیدا می کنند. این مقالات حاوی بررسی های تاریخی درباره سفرنامه عیاشی مغربی به مکه، راه حج در سفرنامه ابن بطوطه، سفرهای حج ناصر خسرو و راه حج در سفرنامه ابن جبیر است.

از دیگر مقالات کوتاه و بلند دیگر که بگذریم، یکی از مقالات جالب دفتر شانزدهم از مجموعه مقالات رسول جعفریان، مقاله "تعامل مذهبی ایران و عراق با تاکید بر نقش مراجع تقلید" است. این موضوع از این حیث اهمیت دارد که پرونده ای همچنان گشوده تلقی می شود و به ویژه با سقوط رژیم بعث حاکم بر عراق، فصلی نو در ارتباط شیعیان ایران و عراق گشوده شده است. جعفریان در این مقاله می گوید تا به اختصار و با زبانی ساده، پیشینه تعامل ایران و عراق در زمینه باورهای مذهبی را از سده اول هجری تا دوران حاضر واکاوی کند و تصویر روشنی از آن به دست دهد. او ابتدا به یک تقسیم بندی زمانی دست می زند و تاثیر گذاری تشیع اصیل عراق بر تشیع ایران را در چهار مرحله جای می دهد:

مرحله اول؛ تاثیر تشیع قبیله اشعری در قم در قرن دوم هجری
مرحله دوم؛ تاثیر تشیع مکتب بغداد و سپس نجف در قرون پنجم و ششم
مرحله سوم؛ تاثیر تشیع مکتب حله در قرون هفتم و هشتم
مرحله چهارم؛ تاثیر تشیع نجف و جبل عامل در قرن دهم

با این مقدمه تاریخی و با نگاهی گذرا به فراگیری تشیع در ایران طی دوران صفویه، نویسنده نظر خود را به گسترش تشیع در جنوب عراق در قرن ۱۳ هجری (۱۹ میلادی) مطوف می سازد؛ رخدادی که به نوبه خود تاثیرات قابل توجهی بر تشیع ایران بر جای نهاد. جعفریان گسترش تشیع در میان عشایر جنوب عراق در قرن ۱۳ هجری را ناشی از چهار عامل می داند؛ نخست، ارتباط نزدیک با دولت

مشعشعیان که در خوزستان ایران تانواحی گسترده ای در عراق تسلط داشت و چون یک دولت شیعی بود، در گسترش تشیع میان قبایل عرب نقش ایفا کرد. دوم، رفت و آمد عشایر اسکان یافته جنوب عراق به شهرهای نجف و حله که مرکز تشیع بودند و زمینه گرایششان به تشیع فراهم بود، سوم رفت و آمد زائران ایرانی از نواحی عشیره ای جنوب عراق و کربلا و نجف در دوره صفویه و چهارم پدید آمدن وهابیت در نجد و بیرون راندن قبایل مخالف از آن نواحی. در واقع افراطی گری وهابیت در ارتباط با سایر مذاهب به خصوص تشیع، موجب گرایش قبایل به سمت مخالف (تشیع) شد.

در این میان، آنچه به حضور پرتعداد شیعیان در عراق کیفیت بخشید، برآمدن نجف و حوزه علمیه آن بود؛ امری که در دوران مرجعیت آیت الله وحید بهبهانی (م ۱۲۰۵ هـ.ق) محقق شد. در این باره نیز جعفریان چهار عامل را دخیل می داند:

۱- تعطیل شدن مراکز علمی ایران در آشفستگی های پدید آمده در نیمه دوم قرن دوازدهم هجری
۲- مقدس بودن نجف از نگاه شیعیان به عنوان مدفن امام اول
۳- امنیت نسبی در عراق به خصوص گرایش عشایر نواحی کربلا و نجف تا حله به سمت جنوب عراق به تشیع و یکدست شدن این ناحیه
۴- رفت و آمد گسترده زائران ایرانی به عتبات و اقامت در آن ناحیه

این امر به نوبه خود به آمیختگی قومی در میان شیعیان عراق منجر شد و برای چند نسل پیاپی امتزاج شیعیان ایران و عراق را از پی آورد.

با استقرار مرجعیت شیعه در عراق و با توجه به ماهیت فراملیتی مرجعیت شیعی، این نهاد درگیر تحولات ایران شد و در بسیاری از رخداد های سیاسی سرنوشت ساز ایران نقش آفرینی کرد.

با پیروزی جریان اصولی بر جریان اخباری در زمان آیت الله وحید بهبهانی که مرجعیت را از سال های ۱۱۷۳ تا ۱۲۰۵ هجری برعهده داشت، زمینه برای تبلور مرجعیت مطلق شیعه در وجود افراد اعلم فراهم آمد.

در سال ۱۲۶۶ مرجعیت به طور انحصاری و مطلق در اختیار شیخ محمد حسن جوهری قرار گرفت و او در گسترش حوزه علمیه نجف و اعطای درجه اجتهاد به طلاب ایرانی بسیار فعالانه عمل کرد. پس از جوهری، شیخ مرتضی انصاری و سپس میرزای شیرازی مرجعیت مطلق را به دست گرفتند و از اینجا

بود که با مداخله میرزای شیرازی در جریان واگذاری امتیاز انحصاری خرید و فروش تنباکو به خارجیان (۱۳۰۹-۱۳۰۸ هـ.ق) پای مراجع نجف به تحولات سیاسی ایران باز شد. اندکی بعد جنبش مشروطه ایران پا گرفت و باز مراجع و علمای نجف در این باره وارد عمل شدند.

بعد از جنگ جهانی اول و فروپاشی امپراتوری عثمانی که بر عراق سلطه داشت، شیعیان عراق طی دو مرحله (۱۹۱۱ و ۱۹۲۰ میلادی ۱۳۲۹ و ۱۳۳۹ هـ.ق) علیه مداخلات انگلستان در عراق دست به قیام زدند و هر چند که شکست خوردند، اما روشن شد که انگلستان نمی تواند مستقیماً در عراق حکومت کند. در دوران مرجعیت آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی وی مایل به دخالت در سیاست های جاری نبود، مگر در آنچه مستقیماً به امور دینی بازمی گشت. با درگذشت اصفهانی در سال ۱۳۲۶ هـ. ش مرجعیت شیعه به مدت ۱۵ سال در اختیار آیت الله بروجردی قرار گرفت که اگرچه تحصیلکرده نجف بود، اما در قم حضور داشت و البته منش سیاسی اش کمابیش مانند آیت الله اصفهانی بود.

جعفریان سیر تکاپوی حوزه علمیه نجف را تا روی کار آمدن حزب بعث عراق و فشار مضاعف بر مرجعیت شیعه و ایرانی مقیم عراق ادامه می دهد و سپس به یکی از سخت ترین دوره های حیات حوزه نجف یعنی زمان جنگ عراق علیه ایران می رسد. این دوران مقارن است با مرجعیت آیت الله خویی و نویسنده فرازهایی از مقاله خود را به بررسی رفتار سیاسی این مرجع بزرگ اختصاص می دهد. او می نویسد که پس از آیت الله بروجردی، یکی از وظایف آقای خویی دفاع از حوزه آسیب دیده نجف در برابر حملات حزب بعث بود. بنابراین وی در سال ۱۹۷۲ و در جریان ملی کردن نفت عراق، پیام تبریکی برای حسن اکبر فرستاد. در تحولات سال های ۴۱ تا ۴۴ و خیزش روحانیت قم علیه رژیم پهلوی، آیت الله خویی پایه پای دیگران بیانیه هایی در دفاع از این حرکت ضد شاه دنبال می کرد. در این زمان دولت بعث می کوشید تا اولاً مرجعی عرب را در حوزه علمیه نجف مطرح کند و ثانیاً مرجع مورد نظر را ابزار دست خود سازد.

با پیروزی انقلاب ایران و ورود حزب الدعوه (که بنیان گذارانش از علمای حوزه نجف بودند) در عرصه مبارزه با دولت بعث و نیز آغاز جنگ ایران و عراق، اوضاع به مراتب سخت تر شد. آیت الله خویی در جریان انتفاضه ۱۹۹۱ آخرین تلاش خود را برای سامان دادن به امور شیعیان جنوب عراق صورت داد. پس از این حرکت، محدودیت ها مضاعف شد و نهایتاً آیت الله خویی در سال ۱۹۹۲ رحلت کرد و در مظلومیت تمام به خاک سپرده شد.

با وفات وی، دولت عراق کوشید تا یک مرجع عرب را جایگزین کند. در این راه آیت الله غروی و بروجردی ترور شدند و به خانه آیت الله سیستانی نیز حمله شد. دولت عراق به تبلیغ برای مرجعیت سید محمد صدر پرداخت که از شاگردان آیت الله خویی و محمدباقر صدر بود، اما چون او اندکی بعد راه خود را از دولت جدا کرد، ترور و کشته شد. بدین سبب یعنی ها با شکست مواجه شدند و آیت الله سیستانی جانشین آیت الله خویی شد.

دفتر شانزدهم از مجموعه مقالات تاریخی رسول جعفریان در ۳۷۶ صفحه با شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و به بهای ۳۰۰۰ تومان از سوی انتشارات دلیل ما (قم) به زیور طبع آراسته شده است.

گذری بر «اولین برفی که زمین نشست»

جای خالی آدم برفی‌ها

مجید محبوبی در سال ۱۳۵۲ در یکی از روستاهای ملکان (آذربایجان شرقی) به دنیا آمد. دوران کودکی و نوجوانی را در روستا گذراند در سال ۱۳۶۹ وارد حوزه علمیه تبریز شد و شش سال بعد به قم رفت. در سال ۱۳۷۴ با چاپ اولین قصه اش در مجله سلام بچه‌ها همکاری خود را با نشریات کودک و نوجوان آغاز کرد. او تاکنون در مجله‌هایی چون سروش نوجوان، سلام بچه‌ها، پوپک، انتظار نوجوان، ملیکا، یاران امین و قاصدک برای کودکان و نوجوانان و در نشریاتی مانند کتاب ماه کودک و نوجوان، کوثر، مبلغان، پگاه، پیشگامان و خشت اول برای بزرگسالان قلم زده است.

تاکنون کتاب‌هایی چون «آن روز، آن مهمانی»، «یک روز بهاری»، «کبوتر سفید»، «مهربان‌ترین ملاقات در شب مهتابی»، «فرزند کعبه» و «خانه در آتش» از محبوبی منتشر شده است.

اولین برفی که زمین نشست، عنوان مجموعه داستانی از مجید محبوبی است که از سوی انتشارات کیش مهر منتشر شده است. نویسنده در این مجموعه به نوجوانی خود بازگشته و از سختی‌های دوران تحصیل سخن گفته از نبود امکانات، فقر و از فاصله زیادی که هر روز طی می‌کرده تا به مدرسه برسد و درس بخواند. آن گونه که محبوبی می‌گوید، داستان‌هایی که او در این مجموعه مطرح کرده، کاملاً واقعی است و به خاطره‌های او از دوران مدرسه برمی‌گردد.

ننه در حالی که غر می‌زند قاشق روغن را به تابه می‌کوبد و با خودش آرام می‌گوید: خدا به داد بچه‌ها برسد! انوائین هوا که تف می‌کنی بیخ می‌زنه آدم چطور می‌بره مدرسه؟ ننه راست می‌گوید. مشکل یکی دو تا که نیست. صد جور مشکل دارم. اولاً تنها هستم. ثانیاً راه دور می‌روم. از همه بدتر این سگ‌ها است که هر روز خدا، راه را به رویم می‌بندند و زهره‌ام را می‌ترکانند... صبحانه را که می‌خورم، داداش از زیر لحاف سر بیرون می‌کند و خواب آلود می‌گوید: با این سرما و کولاک گیرم تو خواندی و شدی مهندس، دکتر، آخر چی؟ ... می‌خواهی باهاش بیام؟

محبوبی با نثر ساده و روان، نوجوانی خود را به تصویر کشیده و بر این باور است که نوجوانان امروز هم می‌توانند داستان‌های او را بخوانند و از خواندنش لذت ببرند. زیرا او در داستان‌هایش، زیبایی‌های روستا و طبیعت را تصویر کرده و از مشکلات روستاییان سخن گفته و همه اینها مواردی است که نوجوانان را جذب می‌کند. او همچنین رگه‌هایی از طنز را در لابه‌لای سخنان خود گنجانده که برای نوجوانان جالب و خواندنی است.

در داستان اولین برفی که زمین نشست نویسنده نشان داده که چطور سختی‌ها و مشکلات، انسان‌ها را به هم نزدیک می‌کند و آنها را نه در کنار هم، که در برابر یکدیگر می‌نشانند.

نویسنده، گاه از زبان تصویری برای بیان خاطراتش استفاده کرده است: «... بچه‌ها آرام آرام به طرف کلاس هادر حرکت بودند. باد شدیدی در حال وزیدن بود. ناگهان باد به گردباد باریکی تبدیل شد. خیلی زود در هوا ولوله شد و ناگهان صدای بچه‌ها، نگاه‌ها را به طرف آسمان چرخاند.

پولارا نگاه کن! پول‌ها را...

چشمان حاج اکبر گشادتر شد. می‌خواست خودش را از زمین بکند و بپرد هوا؛ اما نشد. کمرش بدجوری درد می‌کرد. نشست و فقط به آسمان پراز خس و خاشاک و پول‌هایی که به رنگ سبز دیده می‌شد، نگاه

معرفی کتاب

مینا کریمیان

ماجراهای رامونا و پدرش

این صدای رامونا بود که در آن بعد از ظهر اوایل پاییز، روی صندلی، پشت میز آشپزخانه زانورده بود و فهرست عیدی‌هایش را می‌نوشت. رامونا کوئیم بی کلاس دوم بود. روز خوشی

را گذرانده و حالا در فکر هدیه‌های عیدش بود، البته فقط هدیه‌هایی که امیدوار بود بگیرد، نه چیزهایی که باید بدهد! رامونا دوباره زمزمه کرد: «جانمی جان!»

بورلی کلی یری، این بار به ارتباط میان رامونا و پدرش پرداخته است. رامونا، شخصیت اصلی داستان، تازه فهمیده که پدرش کار خود را از دست داده و او دلش می‌خواهد مثل پسری که در تبلیغات تلویزیون بازی می‌کند، یک عالمه پول دربیورد اما او حتی نمی‌تواند با خیساندن گل در آب، عطر بگیرد و بفروشد، چون عطرش بوی گل پلاستیده می‌دهد.

کلی یری تلاش کرده در این داستان با روایت ماجراهای رامونا، قهرمان همیشگی داستان‌هایش، کودکان را با گذشت، بردباری، مسئولیت‌پذیری، عشق، مهربانی و... آشنا کرده و با قراردادن رامونا در موقعیت‌های دوگانه و تردیدآمیز، به طور غیرمستقیم به خواننده خود بگوید که تنها تو نیستی که گرفتار چنین شرایطی می‌شوی بلکه همه هم سن و سال‌های تو با وضعیتی مشابه روبه‌رو می‌شوند. شادبودن، نترسیدن از دشواری‌ها و رویارویی با آن و بسیاری موارد دیگر، همه آن چیزی است که رامونا فرامی‌گیرد. نویسنده به رامونا می‌آموزد که چطور فکر کند و تصمیم بگیرد و با این کار درست‌اندیشیدن و درست‌رفتار کردن را به کودکان می‌آموزد بدون آن که با پندواندن، مخاطب خود را خسته کند.

نویسنده روانشناس، خواننده ضعیف و هراسیده از مشکلات را در پناه بازوان قدرتمند خود گرفته و به او جرئت می‌دهد و می‌قبولاند که اگرچه مشکلات بسیاری در زندگی او وجود دارد اما هیچ کدام از این مسائل، غیرقابل حل نیست و او باید بهترین و منطقی‌ترین راه حل را انتخاب کند. نویسنده از خانواده‌ای سخن گفته که اگرچه پول زیادی ندارند و نمی‌توانند برای او هدیه‌های گران‌قیمت بخرند اما دوستش دارند و به او احساس آرامش می‌دهند: رامونا غرق لذت و شادی بود.

این عید برایش جزو زیباترین و دل‌انگیزترین روزهای سال بود. پدر و مادرش او را دوست داشتند و او هم، آنها و بئاتریس را دوست می‌داشت. در خانه درخت کریسمسی بود که زرش هدیه‌هایی هرچند نه به اندازه پارسال وجود داشت...

بورلی کلی یری به خواننده خود امید واهی نمی‌دهد بلکه او را با واقعیت زندگی آشنا و به او کمک می‌کند تا راه درست را انتخاب کند و زندگی را همان گونه که هست، دوست داشته باشد و برای بهتر شدنش بکوشد.

رامونا و خواهرش، رامونای آتش‌پاره، رامونای هشت‌ساله و... مجموعه داستان‌هایی هستند که پروین علی‌پور به ترجمه‌شان پرداخته و با این کار، کلی یری را به خوانندگان فارسی‌زبان معرفی کرده است.

کتاب رامونا و پدرش جایزه نیوبری که یکی از جوایز معتبر در زمینه ادبیات نوجوان است را به خود اختصاص داده است. کلی یری کتاب‌های زیادی با نگرش روان‌شناختی نوشته و به مشکلات بچه‌ها پرداخته است.

این کتاب را انتشارات افق در ۳۰۰۰ نسخه با قیمت ۱۸۰۰ تومان منتشر کرده است.

امانتداری دعوت می‌کند.

مجید محبوبی درباره این داستان می‌گوید: «روزی معلم دبستان ما که رزمنده هم بود، آمد و روی تخته سیاه نوشت: «زدی نکنید» اما بچه‌ها از اعتماد او سوءاستفاده کردند. من دیدم که می‌توانم این ماجرا را دستمایه داستانی قرار دهم و به آن حال و هوای امروزی بدهم و گر نه آن زمان در روستای ما برق هم نبود چه رسد به دوربین فیلمبرداری.»

در داستان اسکناس‌ها به پرواز در آمدند. نویسنده از حاج اکبر حسینی سخن گفته که با وجود داشتن مال و مکننت فراوان، حاضر نیست به مدرسه فرزندش کمک کند. در حقیقت نویسنده با پناه بردن به زبان طنز، خست را نکوهش کرده است. این زبان را در داستان‌های دیگر مجموعه هم می‌توان یافت. محبوبی معتقد است: بسیاری از حرف‌ها را در قالب طنز می‌توان مطرح کرد. بدون این که آزاردهنده باشد یا کسی را برنجاند و او در داستان بوی بهار، روزی که عمو هاشم به مدرسه آمد و... چنین کرده است.

محبوبی فضای شهر و روستای خود را به خوبی تصویر کرده است. او همچنین از عناصر و واژه‌های محلی بهره برده است تا هم به حفظ فرهنگ بومی خود بپردازد و هم احساساتش را آن گونه که هست به خواننده منتقل کند. او بر این باور است که بعضی کلمات را نمی‌توان ترجمه کرد و معنای آنها در ترجمه از بین می‌رود؛ به ویژه آنچه بیانگر احساس و عاطفه آدم‌هاست، به راحتی ترجمه نمی‌شود. ضمن این که کاربرد اصطلاحات محلی، فرهنگ فارسی را غنی می‌کند و نویسندگان و شاعران نباید از به کار بردن واژه‌های بومی، دوری کنند.

محبوبی معتقد است: اگر بعضی آثار نوجوانان، نمی‌توانند آن گونه که باید و شاید با مخاطبان خود ارتباط برقرار کنند، به این خاطر است که برخی نویسندگان به خاطر پاره‌ای مسائل، از جمله مشکلات مالی به سمت کارهای سفارشی رفته‌اند و بدون آن که روحیه و نیاز نوجوانان را بشناسند و به آن توجه کنند، در پی برآورد نیازهای مالی خود هستند در صورتی که این امر موجب می‌شود که کارهای منتشر شده از روح و معنا تهی شده و با خواننده خود ارتباط برقرار نکنند چون از دل نویسنده برنیامده که بر دل خواننده بنشیند.

اولین برفی که زمین نشست را انتشارات کیش مهر در شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و به قیمت ۷۰۰ تومان منتشر کرده است.

کرد.

محبوبی در دومین داستان مجموعه «بوی بهار» از نقایص سیستم آموزشی سخن گفته است؛ سیستمی که تشویق در آن، چندان جایی نداشته و ندارد و هر چه هست تنبیه است. او از معلمی گفته که بچه‌ها را به ستوه آورده و فضای مدرسه را برای آنها خفقان آور کرده است. معلمی که گویی با رفتنش، همه سختی‌ها را می‌برد؛ آقا معلم و آن آقا خداحافظی کردند و رفتند و خانم‌ها ماندند. ماشینی که رفت انگار همه سختی‌ها را با خود برد. دیگر کسی احساس ترس نمی‌کرد. نوار کاغذی‌های رنگارنگ که به سقف آویزان بود با نسیمی که از پنجره چوبی، توی کلاس می‌پیچید، تکان می‌خوردند و قطره‌های باران که به شیشه‌ها می‌خوردند بوی بهار را با خود می‌آوردند. گویی بچه‌ها تا آن زمان، نوارهای کاغذی را نمی‌دیدند و عطر خوش بهار را احساس نمی‌کردند. نویسنده معتقد است قصد او از نوشتن این داستان، انتقاد از سیستم آموزش و پرورش نبوده این است که تنها برای دل خود می‌نویسد و از نوشتن لذت می‌برد، به همین خاطر دلش می‌خواهد نوجوانان نیز از خواندن داستان‌های او لذت ببرند.

بوی بهار نخستین داستان مجید محبوبی است که سال ۱۳۷۴ در نشریه سلام بچه‌ها منتشر شده است. امتحان علوم یکی دیگر از داستان‌های این مجموعه است. آقای عطار، معلم علوم است و علاقه مند به فیلم و سینما. دوستانی هم در انجمن سینمای شهر دارد. دوستانی که می‌خواهند از امتحان و کلاس و درس بچه‌ها فیلم بگیرند... داستانی که در نهایت خواننده را به این می‌رساند که همواره ناظری هست؛ کسی که ما را می‌بیند و تمام دقایق و لحظاتمان را ثبت می‌کند؛ داستانی که انسان‌ها را به راست گویی و

در داستان «اولین برفی که زمین نشست» نویسنده نشان داده که چگونه مشکلات، انسان‌ها را به هم نزدیک می‌کند و آنها را نه در کنار هم، که در برابر یکدیگر می‌نشانند

حبیب اولادی

رضا رئیسی از تازه ترین رمانش می گوید

نخلستان در آتش

رضا رئیسی در سال ۱۳۳۹ در شهرستان نهاوند متولد شد. او اولین اثر خود را با عنوان "از خاک به خاک" در سال ۵۹ به چاپ رساند و آسیر شماره ۰۳۳۹، "کیوتو و قلب سنگی"، "قهرمان من"، "خبرنگار جنگی"، "مجموعه ستاره های بی نشان" و "قطار ۵۷" از جمله آثاری است که رئیسی در کارنامه خود دارد که آخری به تازگی در ۶۲۰ صفحه با شمارگان ۲۵۰۰ نسخه از سوی انتشارات سوره مهر به چاپ رسیده است. او این روزها مشغول تالیف رمان مستند سه گانه ای است که به تازگی نخستین جلد از آن با عنوان "نخل و نی" از سوی نشر صریر وابسته به بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس روانه بازار شده است. این کتاب بازنویسی مجدد کتاب "موج و مرجان (داستان یک شهر)" است که سال گذشته از سوی انتشارات سوره مهر به چاپ رسیده بود.

آقای رئیسی! چرا عنوان نخل و نی را برای کتاب برگزیدید؟

نخل و نی در پی تشریح نماد دو طیف انسان های است که روزگاری در خرمشهر می زیستند و به عنوان نماد خیر و شر یا زشتی و زیبایی بودند. نخل، نماد انسان های مقاوم و نی، نماد انسان های پوچ و تو خالی است. نخل ریشه در اعمال زمین دارد و نی در سطح. نخل در زمین های آباد می روید و نی در شوره زار و مرداب. آتش که به نخلستان می افتد، نخل ها نقر به نقر می ایستند و می سوزند اما آتش که در نیستان بیفتد، در لحظه ای همه نی ها نیست و نابود می شوند.

شما به سه گانه بودن رمان اشاره کردید، حال بر ایمان بگوئید که وقایع هر جلد چه موضوعاتی را در بر می گیرد؟

نخستین جلد این مجموعه که "نخل و نی" نام گرفته است، وقایع خرمشهر را از سال ۴۰ تا روزهای آغازین جنگ و اشغال این شهر در بر می گیرد. جلد دوم، روایت حوادث و مقاومت ۳۴ روزه مردم خرمشهر و تحرکات ارتش عراق برای تصرف و ویرانی خرمشهر است و در جلد سوم نیز به عملیات بیت المقدس در آزادسازی خرمشهر و ادامه جنگ پرداخته می شود.

ضرورت نوشتن رمانی سه جلدی با توجه به این که امکان بالا رفتن حجم کتاب وجود دارد چیست؟
در طول این سال ها که بیشتر در حیطه جنگ کار کرده ام، فکر می کردم ناگفته های زیادی از جنگ باقی مانده است و رزمندگان گذشته شان ناگفته مانده

و اگر این پیشینه بازگو نشود، ادبیات جنگ ناکام می ماند. جنگ بعد از انقلاب اتفاق افتاد و همان آدم های انقلاب وارد جنگ شدند. بنابراین صحبت از مردم خرمشهر که چنان مقاومتی را در دوران دفاع مقدس از خود نشان دادند، نیاز به بازگویی پیشینه ای برای شرح مقاومت ۳۴ روزه در جلد دوم کتاب داشت که در نخل و نی به آن پرداختم.

بازتاب اجتماعی و روابط انسانی مردم خرمشهر در طول جنگ در کتاب "نخل و نی" به خوبی نمایان شده است.

درست است که کار شکل و شمایل جنگی دارد ولی جنگ به معنای توپ و تانک نیست، بلکه روابط انسانی و ویژگی های مثبت و منفی انسان ها در این کتاب مورد بررسی قرار می گیرد و از آنجا که نقش مردم خرمشهر در طول دوران دفاع مقدس بی بدیل بود و از طرفی کمتر کتابی با ویژگی های انسانی به

جنگ در خرمشهر پرداخته است، سعی کردم به جغرافیای منطقه ای شهر توجه کنم و در روایت حوادث و وقایع پا را فراتر از منطقه خرمشهر نگذارم.

البته در طول جریان داستان هیچ گاه قضایای در خصوص وقایع نداشته ام و با جزئی نگرایی بر جذابیت آن افزودم تا در عین حال از طولانی شدن ماجرا و خسته کردن خواننده پرهیز شود.

ایده پرداختن به کتاب از کجا شروع شد.

خصوصاً این که در پایان کتاب به مصاحبه های رودرو اشاره کرده اید؟

از سال ۶۹ ایده این کار به ذهنم رسید تا درباره مقاومت ۳۴ روزه خرمشهر اثری بنویسم اما زمانی که وارد ماجرا شدم به این نتیجه رسیدم که این همه مقاومت و ایستادگی در مقابل دشمن به ویژه روایت زندگی و جنگ در کنار یکدیگر نیاز به پیشینه و تحقیقات وسیعی دارد به همین دلیل حدود یک و نیم سال را در خوزستان به سر بردم تا تحقیقات خود را از طریق مصاحبه های رودرو تکمیل کنم و حاصل تحقیقاتم در این مدت، حدود ۱۲ هزار صفحه مصاحبه با افراد حاضر در تمام صحنه ها، وقایع و رویدادهای خرمشهر شد و از اسناد، مدارک و جراید زیادی نیز برای تکمیل پژوهش بهره گرفتم، چراکه معتقدم خرمشهر نمادی از ایثار، شجاعت، مظلومیت و در نهایت یک جنگ مردمی برای دفاع از وطن در برابر دشمن است و پرداختن به آن نیاز به تحقیقات گسترده ای

دارد. چرا با وجود این که به مستند بودن اثر اشاره داشتید و امکان لطمه به محتوای اثر وجود دارد از قالب رمان برای روایت کتاب استفاده کردید؟

اگر از قالب هایی مثل گزارش نویسی یا خاطره نگاری استفاده می کردم، مخاطب خاص خود را می طلبید، چراکه اگر بناس کتابی وارد خانواده ها شده و طیف وسیعی را دربر بگیرد، بهتر است از قالب رمان و داستان برای ماندگاری آن کمک بگیریم. از سوی دیگر محدودیتی در وارد کردن تخیلات وجود ندارد و امکان گسترش فضا و شخصیت پردازی برای جذابیت اثر بیشتر وجود دارد.

به اعتقاد من، مستندات زیادی از جنگ وجود دارد و زمان آن رسیده که از قالب های جذاب تری استفاده شود، البته لازمه نوشتن رمان پرهیز از کلیشه و شعاری بودن اثر است. علاوه بر این قالب های دیگر بیشتر در سطح حرکت می کنند اما قالب رمان این اجازه را به نویسنده می دهد که ابعاد مختلف انسانی را مد نظر قرار داده و به درون انسان ها هم سرک بکشد و این امکان برای خواننده ایجاد می شود که خود را در فضا و شخصیت های داستان قرار دهد و احساس همذات پنداری با ماجرا داشته باشد.

از سوی دیگر اگر چه رمان هنوز گسترش و وسعت زیادی در ادبیات دفاع مقدس پیدا نکرده اما دیر یا زود به این نتیجه خواهیم رسید که اگر بخواهیم ادبیات جنگ را به ادبیاتی مردمی تبدیل کنیم باید توجه بیشتری به قالب داستانی و رمان شود. از طرفی رمان از سفارش نویسی به دور است چراکه دست نویسنده را برای ورود تخیل بازمی گذارد و اجازه دخالت تفکر و قضاوت خاصی را در مورد حوادث و شخصیت های جنگ نمی دهد و مانع خوبی برای سفارش نویسی است و فراتر از اینها وسیله مناسبی در ایجاد کشش و جذابیت برای مخاطب است.

از این که کتاب شما به خاطر انتخاب قالب رمان، در آینده مورد توجه پژوهشگران و محققان جنگ قرار نگیرد، و اهمه ای ندارید؟

به نظر من مستند بودن اثر شکی نیست، اما حاضر شدم به خاطر بکر بودن موضوع، مستندات کتاب را قربانی جذابیت آن برای مخاطبان به ویژه نسل جوان کنم. البته در آینده اگر فرصتی دست دهد حتما کتاب

را به صورت موضوع تحقیقی و مستند از خرمشهر عرضه می کنم.

در پایان کتاب به منابع و مأخذ اشاره شده است. فکر نمی کنید این کار به ساختار رمان لطمه بزند؟
بله، قطعاً همین طور است. اما از آنجا که رمان مستند است و سعی کرده ام تمام وقایع و شخصیت ها را با استناد به حقایق بازگو کنم، به منابع نیز اشاره ای داشتم که در بازنویسی مجدد آن را حذف می کنم.

آقای رئیسی! در کتاب از پاورقی ها برای تکمیل توضیح وقایع و شخصیت ها استفاده شده است در حالی که عموماً شخصیت ها و وقایع در دل رمان شکل گرفته و پخته می شوند. در خصوص ارائه اشاره در مقدمه نیز، رمان فاقد اشاره است.

فکر کردم اگر تمام وقایع و شخصیت ها را در دل اثر شکل دهم، به نوعی اضافه گوئی می انجامد و به همین دلیل از پاورقی ها استفاده کردم. ضمن این که احساس کردم به این ترتیب سیر داستان و پیوستگی آن به هم نمی خورد و خواننده از موضوع اصلی جدا نخواهد شد. هر چند معتقدم اگر پاورقی ها حذف شود، لطمه ای به محتوای اثر وارد نمی شود، اما در عین حال مکملی برای تکمیل وقایع داستان است.

آیا این امکان وجود نداشت که به جای آوردن اشاره، سه گانه بودن اثر در عنوان کتاب گنجانده می شد؟
حساسیت موضوع باعث شد که اشاره را در کتاب بیاورم، البته در رمان های قبلی مثل قطار ۵۷ اشاره ای نیاوردم اما احساس می کنم موضوع این کتاب تاکنون مورد توجه قرار نگرفته است که البته در بازنویسی های مجدد کتاب در نظر دارم پاورقی ها، اشاره و منابع را نیز حذف کنم. در واقع کتاب در بازنویسی بعدی از لحاظ فرم و محتوا تکمیل تر خواهد شد.

فکر نمی کنید تکمیل دوباره کتاب در هر بازنویسی، خواننده را از دنبال کردن ادامه ماجرا باز دارد؟
واقعیت این است که من هیچ گاه نگران خواننده کتابم نبودم و به این نتیجه رسیدم که اگر ما با زبان نوشتاری و آمیخته با حس بنویسیم، خواننده خود به خود درگیر ماجرا خواهد شد. از طرفی من در هر بازنویسی سعی می کنم اخبار و اطلاعات جدیدی را بیفزایم و کسی که می داند کتاب در هر اصلاح و بازنگری، اطلاعات جدیدی را برایش به همراه دارد، پای کار خواهد ایستاد؛ کمالینکه در تجربه های قبلی ام نیز به این باور رسیدم. به همین جهت در هر بار چاپ کتاب پذیرای نقد و نظر خوانندگان برای دریافت اطلاعات جدید هستم.

می توانست در دل رمان نیز پخته شده و شکل بگیرد که شاید جذابیت بیشتری نیز برای مخاطب در پی داشت. به هر حال بکر بودن موضوع به ویژه توجه به عواطف و مسائل انسانی در جنگ شاید این موضوع را همپوشانی کند. از طرفی نویسنده در ابتدای کتاب با اشاره ای هر چند مختصر به آشنا کردن مخاطب با مقطعی تاریخی از کتاب و سه گانه بودن اثر پرداخته است که به نظر می رسد اگر به عنوان سه گانه در عنوان کتاب اشاره می شد، دیگر نیازی به ارائه اشاره ای کوتاه نبود.

درست است که رمان بیش از هر چیز به مستندات تاکید کرده و براساس حقایق و واقعیات جنگ نوشته شده است، اما اگر در پایان به این منابع و مأخذ اشاره نمی شد، تناسب بیشتری با قالب و ساختار رمان پیدا می کرد که البته با وجود این ذره ای از ارزش های کتاب کاسته نخواهد شد.

تجربه های رضا رئیسی در "نخل و نی" گامی است در مسیر توجه به موضوعات بکر و ناگفته از جنگ که نمی توان آن را نادیده گرفت و هرچقدر هم که از مقاومت و ایستادگی مردم خرمشهر در جنگ گفته شود باز هم کم است.

پیشینه ای که در آن انسان های خیر و شر و مقاوم و تو خالی در کنار یکدیگر حضور دارند و گرفتار توطئه های دشمن شده و در این حین شخصیت های ایستاده و مقاومی چون جهان آرا و موسوی شکل می گیرند. رئیسی در این کتاب به خوبی جنایت های برخی گروهک های ضد انقلاب و توطئه های آنها به ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی علیه مردم بی گناه خرمشهر را بازگو کرده است و در نهایت توانسته خواننده را به این درک برساند که عرب های ایران میهن دوست هستند و در دوران دفاع مقدس تا پای جان از کشور خود دفاع کردند.

نثر کتاب با زبانی ساده و روان و همه فهم همراه است. نویسنده در "نخل و نی" سخت پایبند منطقه جغرافیایی خرمشهر بوده و سعی کرده تا آنجا که امکان دارد پارافراتر از این محور نگذارد؛ مگر در موضوعاتی که مرتبط با شخصیت یا وقایع داستان بوده و نیاز است که به فضای گسترده تری اشاره شود. البته مخاطب در صفحات مختلف کتاب به پاورقی های زیادی برمی خورد که عمدتاً در تکمیل توضیحات شخصیت ها یا وقایع داستان آورده شده است، اما از آنجا که قالب انتخاب شده برای کتاب، رمان است، این شخصیت ها و وقایع

خاطره نگاری در حیات خلوت رمان

محسن فراهانی: بدون شک استناد رکن مهم و اساسی در خاطره است و تخیل و داستان پردازی در آن جایی ندارد. حال آن که این موضوع در رمان حالت عکس پیدا می کند و این تخیل و عناصر داستانی است که نقش اساسی را در رمان ایفا می کند و به نوعی جذابیت رمان در پرداختن به تخیلات زاینده از ذهن نویسنده است. به طور معمول اسامی افراد، مکان و زمان وقوع حوادث در رمان تخیلی و غیر واقعی است.

رضا رئیسی در رمان "نخل و نی" توجه به استناد و حقایق که عمدتاً حاصل مصاحبه های رودرویی او با شخصیت های حاضر در وقایع خرمشهر است را چاشنی کار قرار داده و وجه مستند گونه را بیش از تخیل مورد توجه قرار داده است و به تعبیری رمانی مستند نوشته است. او روابط انسانی و جریان داشتن زندگی در کنار جنگ را به خوبی در این کتاب مورد توجه قرار داده و به خوبی پیشینه مردم خرمشهر را در سال های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی به تصویر کشیده است؛

گذری بر مجموعه کتاب‌های «حرف زدن و گوش دادن به هم» و «پیش رفتن با هم»

جشن لحظه‌ها زیر سقف مشترک

پیش رفتن با همدیگر عنوان دومین مجلد از مجموعه آموزشی مهارت‌های ارتباط زناشویی به قلم شروید میلر و فیلیس میلر با ترجمه دکتر فرشاد بهاری است که به تازگی از سوی نشر دانه روی پیشخوان کتابفروشی‌ها قرار گرفته است. برنامه آموزشی مهارت‌های ارتباط زناشویی حاصل بیش از نیم قرن تلاش (از دهه ۱۹۶۰) در مرکز مطالعات خانواده دانشگاه مینسوتا در آمریکا است که هنوز هم ادامه دارد. تهیه کنندگان این برنامه براساس مطالعات علمی و تحقیقات اولیه روی زوج‌هایی که در اوایل ازدواج خود به سر می‌بردند یعنی حداکثر سه سال از ازدواجشان می‌گذشت، متوجه شدند که برقراری ارتباط موثر، هسته اصلی جریان تغییر است. این برنامه بر این عقیده بنا شده است که رابطه علاوه بر این که برقرار شدنی است، حفظ شدنی، قابل تحکیم و حتی در معرض فروپاشی می‌تواند باشد. دکتر کارون مامیر استاد گروه آموزش مطالعات خانواده و رشد انسانی دانشگاه فناوری تگزاس عقیده دارد که برنامه ارتباط، جامع‌ترین و گسترده‌ترین زمینه برنامه مداخلاتی مستند است که تا به حال مطرح شده است.

حاصل این تلاش ابداع برنامه‌ای پانورامیک و جامع شامل دو جلد کتاب (آموزش ارتباط زناشویی (۱ و ۲) است که در کشور ما با نام‌های «حرف زدن و گوش دادن به همدیگر» و «پیش رفتن با همدیگر» ترجمه شده است. هدف اصلی این برنامه آموزش مهارت‌های روابط انسانی زن و شوهر، ولی و فرزند، خواهر و برادر، دو همکار، دو دوست و ... است. این برنامه می‌کوشد روابط رضایت‌بخشی را از طریق افزایش لیاقت و شایستگی در اشخاص از طریق آموزش عملی و کاملاً علمی از جمله مبانی فکری (نقشه‌های ذهنی)، مهارت‌های ارتباطی و فرایندهای تعاملی را امکان‌پذیر سازد. این برنامه برای هر دو نفری که گذشته مشترک (مثل اعضای خانواده) و آینده قابل پیش‌بینی دارند و مایلند که در آموختن نحوه ارتباط با یکدیگر به شیوه رضایت‌بخش تری - از نظر فکری، وقت و تلاش - سرمایه‌گذاری کنند، مناسب تشخیص داده شده است. ویژگی بارز این برنامه تعلیم منظم و جامع مبانی فکری و مهارت‌های بهبود روابط است. مترجم این مجموعه در سال ۱۳۷۹ پس از

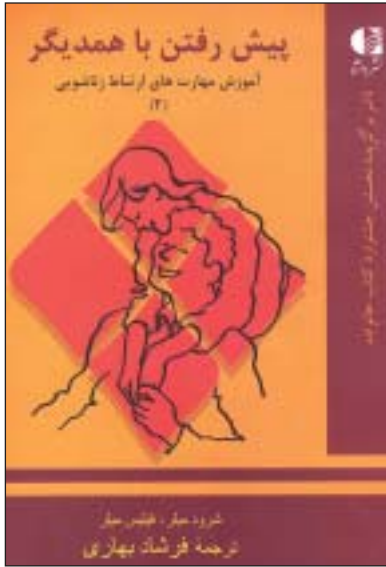
بررسی دو برنامه Skills Training و Innovation Couple Communication تصمیم به ترجمه جلد اول کتاب آموزش مهارت‌های ارتباط زناشویی گرفت. این کتاب که توسط انتشارات رشد در سال ۱۳۸۲ به چاپ رسیده به دلیل محتوای علمی و عملی و ساده بودن مطالب از جهت تفهیم مهارت‌ها، مورد استقبال خوانندگان قرار گرفت به طوری که در سال ۱۳۸۵ چاپ دوم آن نیز به بازار آمد.

در جلد اول کتاب «برنامه آموزش ارتباط زناشویی» نویسندگان کوشیده‌اند به مبانی روابط انسانی یعنی مهارت‌های ارتباطی زناشویی بپردازند. جلد اول شامل چهار فصل است که می‌کوشد به صورت عملی و به زبان ساده مهارت‌های ارتباط زناشویی را برای مخاطبان بیان کند.

این کتاب ابتدا زوجین را با مهارت‌های ارتباطی - با استفاده از پرسشنامه - به صورت تلویحی آشنا می‌کند و همزمان نارسایی‌های رفتاری آنها را در چهار زمینه اصلی: مهارت‌های توجه به خود و مهارت‌های حرف زدن؛ توجه به همسر و مهارت‌های گوش دادن؛ مراحل حل تعارض زناشویی و سبک‌های ارتباطی کارآمد و ناکارآمد در روابط انسانی و سرانجام، اهداف یادگیری در جلسات روان - آموزشی و نحوه دستیابی آنها به این اهداف را در قالب همان پرسش‌نامه معلوم می‌کند.

از آنجا که خودشناسی در قالب تجربه شخصی روی می‌دهد، نویسندگان این کتاب با طرح ایده چرخه آگاهی می‌کوشند با استفاده از پنج عرصه اصلی تجربه زندگی یعنی اطلاعات حسی (منابع حواس پنجگانه) به تبیین اطلاعات حسی درباره مشکل مورد نظر، افکار شخصی در آن لحظه یعنی معنایی که شخص به این اطلاعات حسی دریافتی می‌دهد، احساسات برخاسته از این افکار احتمالاً منفی و سرانجام اقدامات کلامی یا غیر کلامی یا هر دو بپردازند.

قدم بعدی در تکمیل مهارت‌های ارتباطی پس از شناخت شخص از خود با استفاده از فناوری چرخه آگاهی، شناخت همسر است. در جلد اول کتاب آموزش مهارت‌های زناشویی سعی شده با استفاده از چرخه آگاهی به همسر و شریک زندگی کمک‌کننده تا ضمن شناخت خود به شناخت درستی از همسر نیز برسد و این که برای مثال چه اطلاعاتی

درباره مشکل مورد نظر دارد، درباره این اطلاعات چگونه می‌اندیشد، به تبع چنین طرز تفکری، چه احساساتی درباره این اطلاعات دارد، دلش می‌خواهد در این باره برای خودش و رابطه‌شان چه کار کند.

از طرفی جلد اول کتاب آموزش مهارت‌های زناشویی سعی می‌کند مشکلات اشخاص را در یک یا چند ناحیه از پنج زمینه تجربه شخصی و در ارتباط با موضوعات مربوط به شخص، مربوط به همسر، مربوط به رابطه، یا مسائل خارج از اینها نشان دهد.

فصل سوم کتاب به بررسی راه‌های حل تعارض‌های زناشویی در قالب مراحل هشتمانه حل مسائل می‌پردازد و سرانجام سبک‌های ارتباط زن و شوهرها را با هم و براساس ترکیبات مختلفی از نحوه حرف زدن و گوش دادن تبیین می‌کند و سبک‌های مسئله‌ساز و سبک‌های نامناسب ارتباطی را تشریح می‌کند. این اطلاعات و اقدامات به زوجین کمک می‌کند تا مهارت‌های حرف زدن و گوش دادن را به نحو احسن تمرین کنند و در بهبود روابط خود موثر باشند.

در جلد دوم کتاب با عنوان «پیش رفتن با همدیگر» که مکمل مباحث جلد اول اما جدا از هم هستند، طراحان این برنامه سعی کرده‌اند نحوه ارتباط

متقابل بین مباحث جلد اول و دوم (ارجاع متقابل) را به زبانی ساده بیان کنند. در واقع دانستن اطلاعات کتاب «حرف زدن و گوش دادن به همدیگر» (آموزش مهارت‌های ارتباط زناشویی ۱) برای شروع تغییر به سبک موثر ارتباط لازم است اما هرگز کافی نیست. از طرفی توسل به اطلاعات کتاب «پیش رفتن با هم» (آموزش مهارت‌های ارتباط زناشویی ۲) بدون اطلاع از مطالب جلد اول بی‌شک ابتر و ناقص است و به دلیل اشاره مکرر به مباحث جلد اول، خواننده‌ای که از جلد اول کتاب محروم است پی می‌برد که با حلقه مفقوده‌ای از اطلاعات در جلد دوم روبه‌روست. بنابراین فقط با اطلاع از مباحث هر دو جلد کتاب است که مبحث نظری مهارت‌های ارتباطی زناشویی کامل می‌شود و قطعاً با کاربست فناوری همراه این برنامه و تمرین مکرر است که همسران بر مهارت‌های ارتباط گفتاری با یکدیگر مسلط می‌شوند.

در کتاب «پیش رفتن با هم» پنج مبحث گنجانده شده است: طی یک برنامه عملی به زن و شوهرها یاد می‌دهد که در کدام مرحله امکان تفاهم یا سوء تفاهم را دامن می‌زنند. آنگاه زوج‌ها با طرح نقشه رابطه و تغییر آن در قالب نزدیک یا دور شدن از همدیگر در جهت مثبت (استقبال یا مسافرت) یا منفی (ستیزه‌جویی یا قهر) آشنا می‌شوند. این کتاب به همسران می‌آموزد که چگونه سبک همکاری به عنوان بهترین سبک در اداره تعارض‌های خانوادگی - که طبق تحقیقات متأسفانه کمترین کاربرد را دارد - موثر است و آنها را با این سبک به طور مفصل آشنا می‌سازد.

تحقیقات متعدد (برای نمونه، اینرایت و همکاران، ۲۰۰۲) نشان داده‌اند که در تعارض‌های زناشویی خشم آشکار و خشم فروخورده مانع بهبود رابطه زناشویی می‌شود. براین اساس کتاب «پیش رفتن با همدیگر» در حال حاضر تنها کتاب موجود در داخل کشور است که ضمن آشناسازی خواننده با مبانی خشم، کانون خشم و شیوه‌های ابراز ناسالم و سالم خشم و رابطه آن با سبک‌های ارتباطی (فصل چهارم جلد اول کتاب)، نشانه‌های خشم در خود و در همسر و توصیه‌های عملی و کاربردی برای ابراز سالم خشم را ارائه کرده و با استفاده از فناوری همراه با آن مهار خشم را تعلیم می‌دهد.

معرفی کتاب

وقتی هوش هیجان زده می‌شود

کتاب «هوش هیجانی و معرفی شیوه‌های سنجش و پرورش آن» تالیف مهناز حاجلو که به تازگی توسط انتشارات قصیده در ۹۲ صفحه به چاپ رسیده است ابتدا با ارائه تاریخچه‌ای از منشاء نظری هوش هیجانی، دو نوع متفاوت از هوش را برای مغز انسان معرفی می‌کند؛ ۱- هوش شناختی (IQ) و ۲- هوش هیجانی (EQ) که این دو اساساً با یکدیگر متفاوتند و برای ساختن زندگی روانی فرد با هم در تعاملند و هر یک از این دو نوع هوش توسط منطقه خاصی از مغز کنترل می‌شوند. چنان که مولف در پیشگفتار نیز اشاره کرده است، هوش هیجانی مولفه نسبتاً تازه‌ای است که با آن می‌توان به زندگی پربار و موفقیت آمیزی

دست یافت و نگارنده این کتاب بر آن است تا ضمن معرفی آن به متخصصان، دانشجویان و خوانندگان علاقه‌مند به حوزه روان‌شناسی، آنان را با شیوه‌های رایج سنجش و اندازه‌گیری و همچنین مقدمات اصولی و اولیه ارتقای آن آشنا کند.

در این کتاب رویکردهای اندازه‌گیری هوش هیجانی به طور کلی به سه شیوه تقسیم بندی شده‌اند: ۱- سنجش‌های عملکردی یا توانایی که بهترین نوع آزمون‌های سنجش هوش است ۲- آزمون‌های گوینده که این آزمون‌ها نظر دیگران را در مورد شخص آزمون‌دهنده نشان می‌دهد ۳- آزمون‌های خودسنجی که این آزمون‌ها بر درک فرد از خودش متکی است و اگرچه خود پنداره شخص دقیق و مبتنی بر واقعیت باشد می‌تواند توانایی یا صنعت واقعی فرد را درست بسنجد.

با توجه به سه شیوه کلی اندازه‌گیری و راه‌های ارزیابی هوش هیجانی، تست‌ها و آزمون‌های مختلفی در دنیا موجود است که در این کتاب برای خوانندگان با شرح نام و ویژگی‌های خاص آن آزمون مثل تعداد سوالات، انواع مقیاس‌های آزمون، میزان امتیاز و نمره‌گذاری آزمون و مثال‌های مربوطه پرداخته شده است.

فصل بعدی که به نظر می‌رسد مهم‌ترین بخش این کتاب باشد نگاهی است بر شیوه‌های پرورش هوش هیجانی. موارد مطرح شده در این قسمت از کتاب مختص و مربوط به والدین است و بخشی از این موارد مربوط به عامه افراد است.

برای مثال برخی از این توصیه‌ها عبارتند از: همیشه برای تجربه مقداری مشکل آماده باشید، کودکان را در سنین پایین درگیر وظایف خانواده کنید، مهارت قضاوت نکردن را تمرین کنید و آن را در خود پرورش دهید، در مورد احساسات با خانواده صحبت کنید، بیاموزید و همچنین سعی کنید احساسات و هیجانات دیگران را نامگذاری کنید، احساسات خود را نقاشی یا ترسیم کنید و ... ضمیمه یا آخرین بخش این کتاب مروری بر پژوهش‌ها در زمینه هوش هیجانی است که خوانندگان را تا اندازه‌ای با پژوهش‌های انجام شده در ایران و سایر کشورها آشنا می‌کند. چکیده مطالب این قسمت نشان می‌دهد که میانگین موفقیت‌ها در عرصه‌های گوناگون در آزمون‌هایی با هوش هیجانی بالا بیش از سایر افراد است و در کل تفاوت معناداری در زندگی افراد هوشمند هیجانی با افراد غیر هوشمند از نظر هیجانی وجود دارد.

با البرز چلبی و «دیباچه ای بر حقوق ورزشی»

فرشته عدالت در زمین ورزش

رعایت مقررات ورزشی در حوادث و صدمات بدنی، مقررات و موازین ورزشی، عمدی یا غیر عمدی بودن یک خطای ورزشی و مقررات ورزشی ناظر بر وسایل، ابزار و تجهیزات، بخش های دیگری از فصل سوم کتاب راتشکیل می دهد. پس از طرح این مباحث، خواننده کتاب در یک صفحه به طور اختصار با مقررات و موازین ورزشی آشنا می شود و پس از آن چگونگی تشخیص عمدی یا غیر عمدی بودن یک خطای ورزشی بیان می شود و از جمله مباحث مهم فصل سوم کتاب می توان به موازین شرعی در قانون، مسئولیت مدیران در ورزش، مسئولیت مدنی در ورزش و ارکان آن اشاره کرد. چلبی در ادامه پس از این که به ضرورت رعایت اصول آموزشی و عواقب رعایت نکردن آن و همچنین مراقبت از ورزشکاران در فعالیت های ورزشی می پردازد، حضور در محل فعالیت های ورزشی را برای مربیان ضروری می داند و توضیح می دهد که چرا از نظر قانونی، تکلیف مربیان به فعالیت های ورزشی محدود نمی شود. چلبی برای نگارش کتاب «دیباچه ای بر حقوق ورزشی» از کتاب های زمینه حقوق جزای عمومی نوشته دکتر رضا نوربها و «قوانین بین المللی دوپینگ» اثر دکتر کرم الله علیمزادی به عنوان منبع استفاده کرده است. نشر بامداد کتاب «دیباچه ای بر حقوق ورزشی» را در شمارگان دو هزار نسخه روانه بازار نشر کرده است.

طرح موضوع در تربیت بدنی سرانجام با توجه به درپیش بودن مسابقات آسیایی تهران در سال ۱۳۵۲، در قانون مجازات عمومی ماده خاصی به ورزش و حوادث ناشی از عملیات ورزشی اختصاص داده شد و پس از طی تشریفات قانونی و تصویب آن، ورزش ایران برای رسیدگی به حوادث ناشی از عملیات و فعالیت های ورزشی دارای قانون و حساب و کتاب شد. چلبی در پایان فصل اول این کتاب به تشریح سیر قانون حوادث ورزشی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی می پردازد.

نویسنده در فصل دوم با عنوان قواعد عمومی حقوق جزا، جرم در حقوق جزا سعی می کند مخاطبان را با تعاریف اولیه حقوق از جمله تعریف جرم، تعریف جرم از نظر حقوقدانان و فقها، تعریف قانونی جرم، مجازات ها، جرائم و مجازات های اسلامی، ارکان یا عناصر تحقق جرم، عنصر مادی یا رکن مادی جرم، عنصر روانی یا رکن معنوی جرم، قصد مجرمانه، عنصر یا رکن قانونی جرم، مباشرت یا شرکت در جرم، شریک جرم در قانون مجازات اسلامی، مجازات سردهسته گروه مجرمان، معاونت در جرم، مجازات معاون جرم، انواع جرائم و... آشنا کند تا در فصل سوم به طور تخصصی به مبنای قانون حوادث ناشی از عملیات ورزشی بپردازد.

و مشاوران حقوقدان استفاده نکند. چلبی ضمن تاکید بر آگاهی اهالی ورزش - چه در سطح غیر حرفه ای (آماتور) و چه در سطح حرفه ای - با قوانین حقوقی روز ورزش جهان، می گوید: «ضرورت دارد با آموزش قوانین و مقررات هر رشته ورزشی به ورزشکاران، مربیان و داوران و حتی مدیران و اعضای هیئت مدیره فدراسیون های ورزشی مختلف، آنها را به مسئولیت هایشان آگاه کنیم تا با به کاربردن روش های صحیح هنگام فعالیت های ورزشی، از تعدی و تخطی به حقوق دیگران و رفتار خلاف مقررات و موازین پرهیز و در نهایت، حقوق سایر ورزشکاران را رعایت کنند.» این

نویسنده، آموزش حقوق ورزشی را نیاز ضروری دانشکده ها، دوره ها و کلاس های ورزشی می داند و می گوید: «بالا بردن میزان آگاهی و اطلاعات جامعه ورزشی برای درک موقعیت و کنترل اعمال و حرکات ورزشی خویش در میدانی مختلف از ضروریات است.» این وکیل دادگستری در فصل اول کتاب، درباره ورزش در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می نویسد و پس از این که سیر تاریخی حقوق ورزشی در ایران را بررسی می کند، درباره تصویب اولین قانون برای حوادث ورزشی در ایران می گوید: «بعد از بررسی و بحث های زیاد درباره حوادث ناشی از ورزش و

سال هاست که ورزش حرفه ای در جهان رواج پیدا کرده و دنیای پر جنب و جوش ورزش با قوانین و مقررات کاملاً مشخص و حرفه ای پیش می رود. حضور و فعالیت در چنین عرصه ای نیازمند آگاهی از قوانین و مقررات حاکم بر ورزش است و این موضوع تمامی فعالان حاضر در عرصه ورزش را در بر می گیرد. البته ورزشکاران، به ویژه آنان که خواهان حضور و فعالیت در سطوح عالی فوتبال هستند به داشتن چنین آگاهی هایی بیشتر نیاز دارند. کتاب «دیباچه ای بر حقوق ورزشی» که دربرگیرنده قواعد عمومی، حقوق جزا و آیین نامه بین المللی دوپینگ است، در راستای آگاه سازی اهالی ورزش به قوانین حقوقی عرصه ورزش منتشر شده است. البرز چلبی، نویسنده این کتاب که مدرس رشته حقوق و وکیل دادگستری است و مشاوره حقوقی آکادمی ملی المپیک و پارالمپیک ایران و همچنین فدراسیون بین المللی ورزش زورخانه ای و کشتی پهلوانی را برعهده دارد، درباره این کتاب می گوید: رعایت حقوق ورزشکاران، مربیان، داوران و مسئولان موضوعی است که در سال های اخیر بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و کمتر ورزشکار نامداری را می توان یافت که برای رعایت حقوق خویش و تدوین و تنظیم قراردادهای ورزشی، حقوقدان یا وکیلی را در کنار خویش نداشته باشد و کمتر باشگاهی در دنیای پیشرفته وجود دارد که از حضور شخصیت های حقوقی

بسمه تعالی فراخوان

به منظور اجرای قانون برنامه چهارم توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور و برای هدمند کردن یارانه های حوزه نشر و هدایت آنها به سوی مصرف کنندگان واقعی، طرح توزیع کارت الکترونیکی خرید کتاب ویژه دانشجویان، طلاب علوم دینی، اهل قلم و دیگر واجدان شرایط با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توسط موسسه خانه کتاب به اجرا در می آید.

بر اساس این طرح، کارت الکترونیک خرید کتاب جایگزین بن های کاغذی شده و افراد با در اختیار داشتن این کارت و یک شماره رمز می توانند تا سقف شارژ شده در کارت، اقدام به خرید کتاب نمایند. بر اساس محاسبات و آمارهای موجود پیش بینی می شود در سراسر کشور حدود چهار میلیون نفر مشمول این طرح شوند. بر این اساس و به منظور ایجاد زیرساخت های لازم، ضروری است کتابفروشی ها که آخرین حلقه توزیع کتاب در کشور محسوب می شوند، به سامانه دریافتی این کارت ها مجهز شوند. لذا از کلیه ناشران و کتابفروشان که دارای مجوز معتبر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و یا اتحادیه صنفی بوده و تاکنون موفق به استفاده از این سیستم در فروشگاه خود نشده اند، تقاضا می شود جهت نصب دستگاه کارت خوان، فرم زیر را تکمیل و به همراه تصویر مجوز مربوطه به نشانی: خیابان انقلاب - بین صبای جنوبی و فلسطین - موسسه خانه کتاب - طبقه منفی دو ارسال و یا به صورت حضوری به موسسه خانه کتاب ایران بخش کارت الکترونیکی خرید کتاب مراجعه نمایند.

فرم درخواست نصب دستگاه کارت خوان

نام واحد فروشگاهی / کتاب فروشی / انتشاراتی	نشانی:
شماره تلفن:	نشانی الکترونیکی:
سال تاسیس:	مشخصات مدیر مسئول:
شماره شناسنامه:	نام خانوادگی:
کد ملی:	متولد:

نخستین دانشنامه اسلامی کشاورزی تدوین می شود

خوشه های نور بر پهنه کشتزار

درست است که این روزها اینترنت آمده و جای خودش را پیدا کرده و هر کس برای پیدا کردن جواب هر سوالی به آن سرک می کشد، اما هنوز هم که هنوز است و تا سال های سال بعد از این، جایی در کتابخانه ها هست که به آن مخزن کتاب های مرجع می گویند که می توان جواب هر سوال اساسی را در میان ورق های دانشنامه ها، فرهنگ نامه ها، لغت نامه ها و... پیدا کرد؛ کتاب های بزرگ و عمیقی که سال های سال زحمت، عشق و تجربه و مطالعه طاقت فرسا پشت آنها بوده و هر کدام گنج هایی ارزشمند هستند. مدتی است به همت دفتر مدیریت مطالعات و تحقیقات حوزه نمایندگی ولایت فقیه در وزارت جهاد کشاورزی، دانشنامه ای با عنوان "دانشنامه کشاورزی اسلامی" در حال تدوین است و چندی پیش خبری در این مورد روی سایت وزارت جهاد کشاورزی قرار گرفت. پس از جست و جوی فراوان که از روابط عمومی وزارت جهاد کشاورزی آغاز شد قدم به قدم به دفتر مدیریت مطالعات و تحقیقات حوزه نمایندگی ولایت فقیه در قم رسیدیم و توانستیم با اعضای این دفتر آقای دکتر حسینی، تقی متقی و دکتر برجی به نمایندگی از جامعه المصطفی العالمیه گفت و گو کنیم.

آنچه به عنوان اولین نکته به ذهن می رسد این است که انگیزه تدوین چنین دانشنامه ای چطور و از کجا ایجاد شد و ضرورت ایجاد آن چیست؟ در این مورد تقی متقی معاون دفتر مطالعات و تحقیقات حوزه نمایندگی عنوان می کند: از حدود ۱۰ سال پیش فکر تدوین دانشنامه کشاورزی اسلامی یکی از دغدغه های این دفتر بوده، اما هیچ وقت فرصت و امکان تولید آن فراهم نشده بود تا این که از اوایل سال جاری به عنوان یک طرح پژوهشی از سوی شورای سیاستگذاری شامل اعضای این دفتر و معاونان وزیر در وزارتخانه تصویب و مورد تایید آقای اسکندری وزیر جهاد کشاورزی قرار گرفت و با حضور ایشان در قم و طی مراسمی، روند تولید آن رسماً آغاز شد.

او می گوید: هر چند اینجادر دفتر است که به مبانی عقیدتی می پردازد اما پس از تصویب دانشنامه، قرار بر این شد که کار علمی تحقیقاتی هم در حوزه کشاورزی و به وسیله این دفتر انجام بگیرد. طی چندین سال گذشته ما در نشریه جهاد به صورت جسته گریخته به منابع اسلامی و کاربرد مباحث

و برای ۴۵۰ مدخل مقاله نوشته شود. بنابراین تا پایان امسال قسمتی از حرف الف به مرحله چاپ خواهد رسید و در دو یا سه جلد ۷۰۰ صفحه ای منتشر خواهد شد.

در مرحله تدوین مقالات نیز هر مدخل به نویسندگانی که در مورد آن مدخل تخصص دارند سفارش داده می شود و بعد از آن مدخل ها مورد استفاده قرار می گیرد. این نویسندگان در حوزه علم و منابع اسلامی و بر اساس منابع مورد نظر، مقاله ها را تهیه و تحویل می دهند. وی در مورد اصالت علمی، اسلامی و معنوی مدخل ها و چگونگی تلفیق این مباحث برای تدوین یک دانشنامه اسلامی می گوید: برای تدوین این دانشنامه چهار منبع در نظر گرفته شده که عبارتند از قرآن کریم و منابع حدیثی (شامل کتب اربعه، وسائل الشیعه، الوافی، بحار الانوار و...)، فقه و حقوق (شامل همه منابع فقهی مثل کتاب جواهر الکلام نجفی و...)، منابع تاریخ و تمدن و منابع علمی و کاربردی که شامل کتب تخصصی حوزه علم روز کشاورزی داخلی و خارجی است.

برجی، کلمه ای مانند آبیاری را از عناوین کشاورزی مثال می زند و می گوید: وقتی این کلمه را در نظر می گیریم در مورد آن در سه منبعی که ذکر شد جست و جو می کنیم که آیا آیه، رهنمود و سفارشی وجود دارد و آیا در تاریخ تمدن ما، گذشتگان در مورد آن آثاری داشته اند و کاربردها و روش آن در گذشته چگونه بوده است.

این محقق در مورد سال های انتظار برای پایان دانشنامه و تعداد جلد های پیش بینی شده آن نیز می گوید: برآورد اولیه ما حدود ۱۵ جلد رحلی بر اساس حروف الفبای فارسی و زمان در نظر گرفته شده برای انجام تحقیقات هفت سال است که ناشر آن هم وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود.

وی در پایان به نکته جالب توجه ای اشاره می کند و می گوید: جدا از بخش نگارش مقاله برای هر مدخل، یک کار منحصر به فرد نیز در مورد مدخل ها انجام شده که کاری آماری است به این صورت که ما در این تحقیق، آماری را ارائه کردیم که هر مدخل در قرآن و احادیث و منابع تاریخی و فقهی چند بار آمده و به لحاظ درصد و فور چه مداخلی نسبت به مداخل دیگر ارجحیت دارد، این آمار در مورد نام حیوانات، گیاهان، آب، خاک و... انجام شده است و همه مداخل را در بر گرفته است.

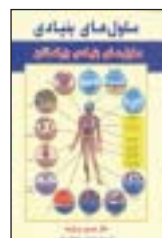
موضوع شناسی مورد استفاده قرار دهیم. دکتر یعقوب علی برجی، دکترای فقه و مبانی حقوق از دانشگاه امام صادق (ع) مجری طرح دانشنامه نیز در مورد مراحل اجرای طرح و فاز های مختلف آن می گوید: این دانشنامه در پنج مرحله بررسی کلیات و سیاست گذاری، مدخل یابی عناوین، تشکیل پرونده علمی برای مدخل ها، تدوین مقالات و ویراستاری، حروفچینی، غلط گیری، مقابله علمی، صفحه آرایی، چاپ و نشر صورت می گیرد. وی عنوان می کند: مراحل اول که شامل سیاست گذاری بوده، هم اکنون پایان یافته و مرحله دوم نیز که شامل مدخل یابی بوده انجام گرفته است. برجی در ادامه اشاره می کند که تدوین دانشنامه در حال حاضر در مرحله سوم یعنی تشکیل پرونده علمی قرار دارد و کارشناسان و متخصصان در این پرونده ها تمامی اطلاعات مربوط به هر یک از مداخل ها را جمع آوری می کنند.

بر اساس پیش بینی مجری طرح دانشنامه، قرار است تا پایان امسال حدود ۵۰۰ پرونده تشکیل شده

اسلامی در کشاورزی، دامپروری و منابع طبیعی می پردازیم، اما این تلاش ها به صورت کار عمیق و جامع نبود و زحماتی که برای نوشتن مقاله در نشریه کشیده می شد، عملاً به هدر می رفت؛ از سوی دیگر این روزها در تمام دنیا، مطالعه در کشاورزی، حفظ مراتع و منابع طبیعی، مسئله تخریب جنگل ها و حفاظت از محیط زیست، منابع آب، بستر دریاها، منابع اقیانوسی و... جزو دغدغه های اصلی دانشمندان و گروه های مختلف طرفدار محیط زیست قرار گرفته و در منابع دینی و تفسیری و از همه مهم تر قرآن کریم، مطالب بسیار ارزشمند، دقیق و خاصی پیرامون کشاورزی و منابع طبیعی و... وجود دارد، اما این تعالیم دینی در رابطه با حوزه کشاورزی، محیط زیست مورد توجه قرار نگرفته و مهجور مانده است. پس برای این که متون ارزشمند را به صورتی قابل استفاده ارائه و آن را به زبان روز و مناسب با شرایط فعلی تبدیل کنیم، بهترین فکر، طرح دانشنامه الفبایی بود که می توانست همه اهداف را در بر بگیرد. به این ترتیب می توانستیم منابع را جمع آوری و به صورت

معرفی کتاب

سلول های بنیادی به زبان ساده

سلول های بنیادی، سلول های با پتانسیل تمایز به انواع دیگر سلول ها و قدرت تقسیم نامحدود هستند. این ویژگی باعث شده که سلول های بنیادی نه تنها در توسعه طب، پیوند و درمان احتمالی بیماری های لاعلاج و یا صعب العلاجی چون جراحات های نخاعی، دیابت، سکت و... موثر باشند بلکه در توسعه داروسازی، ناهنجاری شناسی جنین ها و مطالعه عملکرد ژن ها نیز تاثیر گذار باشند.

مجموعه این توانایی ها باعث شده که از فناوری سلول های بنیادی بعد از فناوری زیستی (بیوتکنولوژی) به عنوان انقلاب دوم در زیست شناسی و پزشکی یاد شود. با توجه به این که دانش و فناوری سلول های بنیادی از جمله

مقاطع تحصیلات تکمیلی، منابع تخصصی برای سطوح پایین تر علمی به زبان ساده تر هم وجود داشته باشد. این کتاب به توصیف انواعی از سلول های بنیادی بزرگسالان در مغز استخوان، مغز، چشم و سرطان پرداخته و ایمنی زایی و... را مورد بحث قرار می دهد. از آنجایی که مخاطب اصلی این کتاب محققان هستند سعی شده از تصاویر سیاه و سفید و رنگی متعددی برای تفهیم بهتر مطالب استفاده شود که البته اگر در صفحه آرایی و نحوه چینش عکس ها در کنار متون دقت بیشتری می شد مسلماً این کتاب ارزش علمی بیشتری داشت.

این کتاب در ۹ فصل و توسط اعضای گروه سلول های بنیادی پژوهشکده رویان و به سرپرستی دکتر حسین بهاروند تالیف شده است و در ابتدای هر فصل خلاصه و چکیده آن قرار دارد. پس از تشریح مسائل مورد نظر در آخر هر فصل منابع استفاده شده برای مطالعه بیشتر مخاطب معرفی شده اند.

کتاب سلول های بنیادی (سلول های بنیادی بزرگسالان) در شمارگان دو هزار نسخه توسط انتشارات خانه زیست شناسی و با قیمت ۱۰ هزار تومان منتشر شده است.

دانش های نوین و جدید دنیای امروز است در کشورمان نیز این دانش در مقایسه با سایر علوم جدید از جایگاه خوبی برخوردار است و تحقیقات و مطالعات موثری در این زمینه به ویژه در پژوهشکده رویان انجام می شود.

در پژوهشکده رویان به دلیل ماهیت فعالیت اغلب مقالات و کتاب های تخصصی منتشر می شود. اما اخیراً کتابی به نام سلول های بنیادی (سلول های بنیادی بزرگسالان) با همکاری این پژوهشکده و خانه زیست شناسی و دانشگاه علم و فرهنگ برای مخاطب عام منتشر شده است.

پژوهشکده رویان به علت نقش و جایگاهی که در ترویج این شاخه از علوم در کشور داشته مسئولیت بزرگ هدایت و رهبری علاقه مندان به این حوزه را نیز به عهده دارد و انتشار کتاب هایی که با نظارت این موسسه و از سوی محققان آن برای آن دسته از علاقه مندانی که برای شروع فعالیت در این حوزه نیازمند کسب اطلاعاتی هستند، از جمله کمبودهایی است که در زمینه تخصصی این حوزه وجود دارد. در واقع انتشار چنین کتاب هایی روزنه امید است که علاوه بر کتاب های تخصصی آن هم به زبان اصلی و برای استفاده دانشجویان

چهار فصل اعتدال

دکتر قدمعلی سرامی را سال‌های طولانی است که می‌شناسم. سال‌ها پیش در اهواز هم‌کلاس بودیم. او از رامهرمز آمده بود؛ به علت این که در آن سال‌ها رامهرمز دوره دوم دبیرستان (ادبی) نداشت. خیلی زود فهمیدم که دانش آموز با استعدادی است و بسیار به مقوله‌های شعر و ادب علاقه مند. خوشبختانه دبیر خوبی داشتیم به نام مجدالدین کیوانی که پس از لیسانس دانش‌سرای عالی خود طبق قانون آن زمان می‌بایست دو یا سه سال در شهرستان‌ها کار کند. او دبیر ما شد و سرامی و من از درس و محضر او بهره‌ها بردیم. در همان سال آخر دبیرستان با تشویق آقای کیوانی، او مجموعه‌ای از شعرهایش را با مقدمه و تقریظی از استاد با نام «لیکنند آرزو» چاپ کرد. من هم مجموعه‌ای با نام «قندیل» داشتم، اما طی سال‌های طولانی رابطه‌ی حضوری با هم نداشتیم و فقط شعرها و نوشته‌های همدیگر را می‌خواندیم. او به دانشگاه تهران رفت و تا مقطع دکتری درس خود را با موفقیت ادامه داد و اینک یکی از چهره‌های مطرح ادبیات آکادمیک ایران است. او در کنار پژوهش‌های مداوم خود در ادبیات منظوم و منثور از دنیای شاعری نیز نبریده و تاکنون چند مجموعه شعر منتشر کرده که کتاب حاضر آخرین آنهاست.

مجموعه شعر «چهار فصل دوس توت دارم» به تازگی از سوی نشر علم در ۵۳۰ صفحه به هیأتی شایسته و قابل قبول منتشر و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. کتاب به بخش‌های شکسته نیمایی، قصیده، عامیانه، قطعه، مثنوی، غزل، رباعی، چارپاره، تک‌بیتی، ترکیب‌بند، سپید و سه‌لختی تقسیم شده و در آن قالب‌ها یا در آن زمینه‌ها کم و زیاد. نمونه‌هایی منتخب آمده است. از نظر کمی، بیشترین حجم این بخش‌ها به شکسته نیمایی اختصاص دارد که ۳۰ نمونه برگزیده را آورده است و کم‌ترین آنها ترکیب‌بند بوده که فقط یک نمونه ذکر شده است.

فراوانی غزل‌ها در این کتاب مشعر بر این است که سرامی انس و الفتی دیرینه با این قالب مانوس و مالوف شعری دارد.

او در تمامی قالب‌ها و زمینه‌های شعری کوشیده است تا ضمن نوآوری و تجربه میدان‌ها و حیطه‌های جدید، هنجار شکن و قاعده‌گریز نباشد. تمام شعرهای او به سنت‌های دیرینه و استوار شعری ایران، از نظر بدیع و قافییه و عروض و علم بلاغت و... وفادار هستند اما در عین حال تازگی و جوانی و جوشش در بسیاری از شعرها احساس می‌شود.

سرامی در این کتاب، هم شاعری زیبایی‌گرای و هم اندیشه‌ورز است به گونه‌ای که عشق، عرفان، عاطفه و تفکر، زیبایی و استحکام در اغلب موارد به طور موازی در کنار هم قرار گرفته‌اند. سرامی بر خلاف رسم امروز برای شعر هائونانی‌برنگزیده و مصراع‌اول‌را جایگزین عنوان کرده است.

واژگان، عبارات، اصطلاحات و اعلام زیادی در کتاب وجود دارد که لازم‌التوضیح بوده‌اند ولی شاعر - به گمانم عمداً - درباره آنها هیچ توضیح و تبیینی ارائه نکرده و به خواننده برای استدراک مفاهیم مجموعه خود بسط پد داده است.

اگر بوته سرخ خون گل کند!

جهان از درون و برون گل کند!

به جز خاری از عقل در پا نماند!

مگر نونهال جنون گل کند!

شود تاج فرق سر کوهکن

اگر تیشه در بیستون گل کند!

«خاله بازی» اثر بلقیس سلیمانی در سرای اهل قلم نقد شد

وقت بازی اسطوره‌ها

هرچند آنچه رمان را پیش می‌برد روابط علی و معلولی و مکانیکی است. نویسنده آنجا که برف‌ها آب نمی‌شوند در توضیحاتی راجع به رمان اول سلیمانی گفت: «مفهوم بازی در رمان بازی آخر بانو» از عمق چندانی برخوردار نیست. به گفته این منتقد ادبی در رمان‌های پیشین مفهوم بازی در سطح رفتارهای شخصیت‌ها و خودآگاه آنها وجود داشت، اما در رمان اخیر، این مفهوم در ساخت و بافت ناخودآگاه شخصیت‌ها و روابط آنها نه‌نشین شده است. محمدی شخصیت‌های خاله‌بازی را آدم‌هایی می‌داند که در حال و نمود کردن چیزی هستند؛ آنها بازی «من خوبم» را به راه انداخته‌اند و تلاش می‌کنند تا شخصیت خود را خوب جلوه دهند. به همین خاطر به جای این که خواسته‌های واقعی خود را از دیگری مطرح کنند، خواست‌های بد را پنهان می‌کنند؛ در عین حال اعمال آنها موجب آشکار شدن دروغ‌گویی‌شان می‌شود. در چنین وضعیتی گویی تمام آدم‌ها به یک خاله‌بازی تن داده‌اند، آنها چون در نقشی ظاهر شده‌اند حرف‌هایی را می‌زنند و واکنش‌هایی نشان می‌دهند که با آنچه تمایل قلبی‌شان است، کاملاً تفاوت دارد. محمدی اعتقاد دارد که هم در رمان خاله‌بازی و هم در زندگی واقعی این فرآیند، فرآیندی ناخودآگاه است. او بر مبنای نظریه‌ای از تامس آ. هریس تلقی ناخودآگاه نویسنده از شخصیت‌ها را منفی ارزیابی کرد و تصریح کرد که از دیدگاه سلیمانی تمام شخصیت‌های رمانش مقصر یا به زبانی ساده‌تر بد هستند.

بازی دلپذیر

حال نوبت نویسنده رمان «خاله‌بازی» بود که از برخی انتقادات نسبت به اثرش دفاع کند یا برخی پرسش‌ها را پاسخ گوید. بلقیس سلیمانی در ابتدا به سراغ مفهوم بازی و تعمدش در به‌کارگیری این واژه در تمامی رمان‌هایش رفت. او در آغاز مفهوم بازی را شخصاً مفهومی دلپذیر برای خود خواند که با کمک آن می‌تواند

از جدیت مناسبات امروزی بکاهد و تاکید کرد که این مفهوم، ذات مجازی و غیر اصیل دنیا و پایه‌های قراردادی‌اش را نشان می‌دهد. سلیمانی ساختار رمان را به یک بازی تشبیه کرد و گفت: «رمان نیز یک بازی است با قواعدی جعلی و غیراصیل. این قواعد کاملاً ناپایدار و سست هستند و از این رویکی از بهترین راه‌ها برای انتقال این مفهوم خود رمان است. او همچنین با قضاوت کامران محمدی به مخالفتی ضمنی برخاست و ابراز کرد که من همه شخصیت‌های داستانی‌ام را بد نمی‌دانم. اگر چه ممکن است رمان چنین تفکری را القا کند ولی این تفکر من نیست. در نهایت سلیمانی باز هم به مفهوم بازی پرداخت و آن را دارای صبغه‌ای فلسفی در دوران پس از جنگ جهانی دوم دانست. او در مورد نقش‌هایی که شخصیت‌هایش آنها را بازی می‌کنند گفت: «در بسیاری مواقع نقش‌ها به شخصیت‌ها نسبت داده می‌شود؛ نقش‌هایی که آدم‌ها در قبال آنها هیچ انتخابی صورت نداده‌اند. این نقش‌ها برهمه‌اند انسان گذاشته می‌شوند و ما هیچ‌گاه نمی‌توانیم از زیر بار آنها شانه خالی کنیم.»

پیش از پایان این جلسه کامران محمدی فرصتی کوتاه یافت تا برخی انتقادات خود را در مورد رمان «خاله‌بازی» بازگو کند. از جمله این انتقادات می‌توان به تغییر سریع و غیرمنطقی شخصیت‌ها یا برعکس سختی و انعطاف‌ناپذیری غیرمنطقی‌شان اشاره کرد. این برنامه با پرسش و پاسخ میان حاضران جلسه و نویسنده و منتقدان میهمان پایان یافت.

تغییراتی در سطح جامعه‌بافت کلاسیک اجتماع دگرگون می‌شود و طبقاتی جدید با شخصیت‌هایی جدید شکل می‌گیرند. به نقد احمدی گرچه در رمان به این تغییرات اجتماعی اشاره شده است، اما به آدم‌هایی که فرآورده این تغییرات هستند و شخصیت آنها چنان که باید و شاید پرداخته نشده است و در این زمینه در رمان‌های خالی وجود دارد. این منتقد ادبی تاکید کرد که در اولین خوانش، «خاله‌بازی» جذاب است و خواننده مجالی برای فکر کردن درباره نقاط تارک اثر را نمی‌یابد اما در خوانش‌های بعدی این ضعف خودنمایی می‌کند. نکته دیگری که احمدی به مثابه شمشیری دولبه در خاله‌بازی از آن یاد کرد، پیچیدگی‌های داستان است. او در تشریح این وضعیت دوگانه گفت: «بلقیس سلیمانی توانایی قصه‌پردازی‌هایی را دارد که از روایت‌های اسطوره‌ای و افسانه‌ای نیز بهره می‌برد. به این ترتیب او می‌تواند نقشه داستانی پیچیده و جذابی خلق کند، اما همین پیچیدگی به جای آن که تفکر خواننده را برانگیزد باعث سرگرمی او می‌شود. دیگر عارضه نقشه داستانی پیچیده در این اثر سلیمانی، پرداختن دقیق به برخی از شخصیت‌هاست. احمدی در بخش پایانی سخنان خود به مقایسه میان توصیف فضا و مکان در خاله‌بازی و آثار پیشین سلیمانی پرداخت. او معتقد است که سلیمانی از این حیث در آثار گذشته‌اش موفق‌تر عمل کرده، چرا که در آن رمان‌ها با به‌کارگرفتن زبان و لهجه‌های متفاوت موفق به تفکیک مکان‌ها و توصیف بهتر فضاها شده بود و در اثر حاضر از آن تکنیک‌ها استفاده نشده است.

چرا بازی؟

سخنران بعدی، کامران محمدی سخنان خود را با ابراز مخالفت نسبت به برخی از آرای منتقد پیشین آغاز کرد. محمدی نیز مانند احمدی هم در زمینه داستان‌نویسی فعال است و هم به عنوان یکی از

منتقدان ادبی پرکار سال‌های اخیر شناخته شده است. او نقش منتقد ادبی را مانند واسطه و رابطی میان نویسنده و خواننده توصیف کرد و ابراز امیدواری کرد که خود بتواند این نقش را به خوبی ایفا کند. محمدی در ادامه به عنوان رمان‌های سلیمانی پرداخت و این پرسش را مطرح کرد که چرا در عنوان همه آثار این نویسنده کلمه «بازی» وجود دارد. او به عنوان یک منتقد ادبی، خود در مقام پاسخ به این پرسش برآمد و برای تبیین پاسخ خود از نظریات کوندرا مدد جست. کوندرا به وجود چهارگونه تفکر در دنیای امروز اعتقاد دارد که تفکر ادبی یکی از آن چهار نوع است. ابزار تفکر ادبی، علاوه بر ابزارهای انواع دیگر تفکر، تخیل است که نویسنده به وسیله آن به بازسازی واقعیات می‌پردازد. نویسنده مضمون و شخصیت‌های داستان خود را از محیط اطراف و دنیای واقعی اخذ می‌کند، اما بعد از عبور دادن این واقعیات از صافی تفکر خود اثری را بر پایه تخیل بنا می‌کند. به زعم محمدی چنین فرآیندی کاملاً با مفهوم بازی سنخیت دارد و از این رو در فراسوی رمان‌های سلیمانی می‌توان وجود یک تفکر ادبی را ردیابی کرد. در واقع واژه «بازی» در آثار سلیمانی به ذات متخیل تفکر ادبی بازمی‌گردد. سخنران دوم این برنامه نیز سخنان خود را با مقایسه‌ای بین خاله‌بازی و آثار پیشین سلیمانی پیش برد. او معتقد است که گرچه گرایش‌های خاصی در نخستین آثار سلیمانی وجود دارد اما رمان «بازی» آخر بانو از این سطوح فراتر می‌رود و با شیوه‌ای جذاب داستان را روایت می‌کند،

سرای اهل قلم هفته گذشته میزبان چند تن از داستان‌نویسان و منتقدان کشورمان بود که برای نقد و تحلیل آخرین اثر بلقیس سلیمانی با عنوان «خاله‌بازی» گرد هم آمده بودند. در این برنامه که با حضور نویسنده برگزار شد، علی‌الله سلیمی در مقام مجری و فرشته احمدی و کامران محمدی در مقام منتقد و تحلیلگر حضور یافته بودند. در ابتدای این جلسه علی‌الله سلیمی به معرفی آثار سلیمانی پرداخت. به گفته او سلیمانی پیش از انتشار رمان «بازی» آخر بانو اولین اثر داستانی‌اش، آثار نظری مانند «هنر و زیبایی از دیدگاه افلاطون»، «تفنگ و ترازو» (نقد و تحلیل رمان‌های جنگ «او هم‌نوا با مرغ سحر» را منتشر کرده بود. پیش از این سلیمانی بیشتر در زمینه نقد ادبی فعالیت داشت و خود را به عنوان فعال این عرصه شناسانده بود اما با انتشار «بازی» آخر بانو به عنوان داستان‌نویس نیز مطرح شد. کتاب بعدی این نویسنده نیز رمانی با عنوان «بازی عروس و داماد» با اقبال روبه‌رو شد، اما رمان «خاله‌بازی» سومین اثر داستانی سلیمانی کمتر از یک ماه پیش وارد بازار شد و جلسه مذکور از اولین فرصت‌ها برای تحلیل و نقد این اثر به شمار می‌رود.

فرشته احمدی نخستین سخنران این جلسه صحبت خود را با اشاره به حضور جدی زنان در سال‌های اخیر و در زمینه‌هایی چون داستان‌نویسی آغاز و این حضور را ارزنده ارزیابی کرد. او پس از بحث‌هایی کلی درباره وضعیت زنان در جامعه، داستان‌های زنان را که بیشتر از سوی زنان نوشته می‌شدند به دو دسته تقسیم کرد، نخست داستان‌هایی که به طرح تقابل دیدگاه‌های کلاسیک و مدرن در سطح جامعه می‌پردازند که این داستان‌ها بیشتر به جایگاه اجتماعی زن و روابطش با محیط اجتماعی نظر دارند و دسته دوم داستان‌های زنانه، آثاری را تشکیل می‌دهند و مسئله‌شان بیش از آن که شأن یا جایگاه اجتماعی زن باشد، پیچیدگی‌ها و زوایای پنهان روان اوست. به گفته او رمان «خاله‌بازی» از

نظرگاهی که این تقسیم‌بندی را ارائه می‌کند رمانی کاملاً نو و بی‌سابقه است، چرا که در هیچ یک از این دسته‌بندی‌ها قرار نمی‌گیرد و از دیگر سو می‌توان گفت که واجد خصوصیات هر دو دسته است. احمدی در توضیح دیدگاه خود گفت: «خاله‌بازی چنان در توصیف احساسات زنانه پیش می‌رود که متن گاهی به یک اعتراف نوشت تبدیل می‌شود و این نشانه جسارت نویسنده است، اما خاله‌بازی فقط روی این ماجرا تمرکز نمی‌کند و به زمینه‌های اجتماعی داستان هم تا حدود زیادی می‌پردازد.» مولف آثاری چون «سارای همه» و «پری فراموشی»، شخصیت زن در دو رمان «خاله‌بازی» و «بازی» آخر بانو را به گونه‌ای توصیف کرد که از زمینه اجتماعی و جایگاه اولیه خود حرکت می‌کنند و به جایگاه اجتماعی دیگر می‌روند. تغییر و حرکت افراد در زمینه اجتماعی سبب می‌شود که خواننده به جای این که متوجه ویژگی‌های روانی زنانه شود، به بعد انسانی زنان توجه کرده و در واقع از بیرون به آنها نگاه کند. همان‌طور که اشاره شد، این فرآیند با اعتراف نوشت‌هایی همراه است که ویژگی‌های روانی را نیز برملا می‌کنند؛ بدین ترتیب رمان «خاله‌بازی» از این حیث به موفقیتی دست یافته است؛ چرا که هم جنبه‌های روان‌شناختی شخصیت‌های زن را نشان می‌دهد و هم به جایگاه اجتماعی ایشان می‌پردازد. زن در آثار سلیمانی تلاش می‌کند تا از شرایط فقر مادی خود را به سطوح بالاتری برساند. این رخداد واقعه‌ای است که در سطح جوامع نیز می‌توانیم آن را مشاهده کنیم. در اثر چنین

ابراهیم زیران از شاهنامه پژوهانی است که نظریات وی در این حوزه با محققان سلف، تفاوت‌هایی بنیادین دارد. زیران از یک سو بر آن است که بخش عمده‌ای از آثار شاهنامه پژوهی در ایران از روی دست مستشرقان نگاشته شده و از دیگر سو نگاه مستشرقان به شاهنامه و پژوهش‌های ایشان را آمیخته به برداشتهایی متناقض و تفسیرهایی ناصواب از این اثر جرمند تاریخ ادب فارسی می‌داند. با زیران که پیش از این کتاب «نگاهی نو به داستان رستم و اسفندیار» را در حوزه شاهنامه پژوهی به چاپ رسانده است، به گفتگو نشستیم.

همراه با ابراهیم زیران درباره شاهنامه پژوهی از آغاز تا امروز - بخش نخست

شاهنامه آخر ندارد

عظیم با هفت هزار سالگان سر به سر خواهد بود. این در حالی است که در شاهنامه پژوهی فعلی تمام اهتمام پژوهشگران در ریشه ابی لغات و بسته بندی اسامی و طبقه بندی سازها و کارهای آمار و مکانیکی صرف شده است. این کارها بیشتر از آنکه معرف شاهنامه باشند مفید حال نویسندگان معاصر بوده است. به همین خاطر باید شاهنامه باز خوانده شود و حرف‌ها و بیم و امیدهای این هزاره تعطیل از دل ابیات آن بیرون کشیده شود به قدرت ذوق و اندیشه کسی که باید مؤلف دوم شاهنامه باشد، فردوسی ای دیگر با همان ذوق و حکمت و استغنا، بی هیچ تأخیری.

قریب به دو بیست سال است در باب شاهنامه تحقیق و پژوهش می‌شود، من باز هم به سوال اولم برمی‌گردم با وجود این همه کتاب و مقاله آیا عنوان «اول شاهنامه» را برای کتابتان مناسب می‌دانید؟

خیلی‌ها تصور درستی از تاریخ شاهنامه پژوهی ندارند، درست است که از آغاز اولین تصحیح‌های شاهنامه قریب به ۲ قرن می‌گذرد ولی طول شاهنامه پژوهی علمی در ایران به ۵۰ سال هم نمی‌رسد و تفسیر شاهنامه هنوز سی ساله هم نشده است آن هم فقط تفسیر دو سه داستان و آن هم بسیار سطحی و ابتدایی، در واقع باید گفت که تفسیر شاهنامه هنوز آغاز نشده است و با این روند شاید دو بیست سال دیگر با «تقد» و «خوانش» و «بازنویسی» شاهنامه فاصله داشته باشیم. با این حساب عنوان کتاب من کمی هم زود متولد شده است، زیرا به عقیده من فقط با حضور «تقد» تمام نوشته‌ها ارزش و اعتبار و وزن واقعی خود را پیدا می‌کنند. قسمتی از آنچه قبل از این بر شاهنامه پژوهی گذشته است پیش درآمدی است لازم و البته مقدماتی و شدیداً ابتدایی و قسمت عمده دیگرش بزرگنمایی و تقلید و کپی برداری همان قسمت ابتدایی و مقدماتی است. کارهای مختصری که به عنوان تفسیر انجام شده است مکتوب کردن نقلی‌هایی است که از گذشته‌های دور انجام می‌شده است و آنچه در حال حاضر بعنوان تفسیر برخی از داستان‌های شاهنامه انجام گرفته، مکتوب کردن همان نقلی‌هاست.

واضح تر بگویم دو بیست سال قبل نهضت تصحیح شاهنامه بدون اطلاع و حضور ما توسط خارجی‌ها آغاز شد. مستشرقان شاهنامه را که در طول قریب به هشتصد سال قبل از آن دچار دخل و تصرف و نسخه برداران متعددی قرار گرفته بود با مقابله و مقایسه نسخه‌های متعدد تصحیح کرده و سعی داشتند نسخه کم نقصی از شاهنامه را ارائه دهند، ضمناً از همان آغاز به مطالعه در متون پهلوی و اوستایی پرداخته و بن مایه‌های اساطیری شاهنامه را نیز در این متون ردیابی کردند. علاوه بر اینها لغات شاهنامه را نیز ریشه‌یابی کرده و در اسامی و شخصیت‌های شاهنامه نیز مذاقه کردند. نویسندگان ایرانی با تأخیری یکصد و پنجاه ساله با شاهنامه آشنا شدند و همین باعث شد تا کار شاهنامه پژوهی را تمام شده فرض کرده و به تقلید و کپی برداری از آثار مستشرقان تن بدهند. این در حالی بود که کارهای مستشرقان هر چقدر هم دقیق باشد هنوز ابتدایی و مقدماتی بود. چون کار اصلی نویسندگان می‌بایست فهم و تفسیر و برداشت از شاهنامه باشد کاری که خارجی‌ها به هیچ وجه از عهده آن بر نیامده و اصلاً به حریم آن وارد نشده‌اند.

تفاوت‌ها باید خود را نشان دهد. حرف اصلی من این است که ما نباید قسمت اساطیری شاهنامه را با تاریخ اشتباه بگیریم، برای این قسمت معنی کردن لغات و اصطلاحات و دسته بندی اسامی کارگشا نیست، ما باید با روح اساطیری و حماسی آن عجین شویم و آن را بنا به دغدغه‌ها و فکر و اندیشه و ضرورت‌های امروزین بشر تفسیر کنیم، از آن جا که آرزوها و بیم و امیدهای بشر در هزار سال قبل متوقف نشده و همواره در تغییر و تحول بوده است، اکتفا به برداشت‌هایی که هزار سال قبل از این داستان‌ها داشته‌اند صحیح نیست، خواه این برداشت‌ها توسط همعصران فردوسی انجام گرفته باشد و خواه برداشتی باشد که خود فردوسی از این داستان‌ها داشته است. چون به عقیده من فردوسی می‌تواند اولین مفسر شاهنامه باشد ولی لزوماً بهترین و آخرین مفسر نیست. بسا قریب به ذهن است که فردوسی در زمان خود شاهنامه را برای دوستانش خوانده باشد و عده‌ای از آنها متوجه مقصود داستان‌ها نباشند، در این شرایط فردوسی داستان‌ها را برایشان توضیح می‌داده است و بعید نیست برخی از دوستانش برخی از داستان‌ها را از زبان توضیح و تفسیر می‌کرده‌اند که خود فردوسی هم به وجد می‌آمده و به آنها احسنت و آفرین می‌گفته است، وقتی که تفسیر جدید شاهنامه توسط دوستان و هم عصران فردوسی قابل تصور است توقف در فردوسی آن هم از پس هزاران سال نابخردانه است به همین سبب حتماً برداشت فردوسی هزار سال پیش از یک داستان نمی‌تواند با انسان امروزین کاملاً مطابق و منطبق باشد و ای بسا که داستانی از شاهنامه در فردوسی القاء کننده حس و حال و تفکر خاصی بوده که امروز آن احساس و تفکر در آن سطوح مطرح نباشد. چه بسا همان داستان در انسان امروزین با توجه به تفکرات و تألمات امروزینش فکر و اندیشه و احساسی را القاء کند که در آن زمان اصلاً وجود نداشته و یا این که در اولویت نبوده است. خلاصه این که به ساده‌ترین بیان و آسان‌ترین مثال‌هایی خواهم بگویم که حیات شاهنامه بسته به نگاهی نو به آن است و گر نه این شاهکار

این ابهام ناگزیر قافیه تنگ مصاحبه است، در این مجال اندک همه حرف‌ها مختصر و بریده و ابتر زده می‌شود. من در کتاب اول شاهنامه همه این مسائل را به ترتیب و پیوسته و آهسته بیان کرده‌ام؛ طوری که مخاطب، مستند و فعال و به آرامی در جریان کار قرار می‌گیرد و در پایان به این نتیجه منطقی می‌رسد که تمام شاهنامه در فردوسی نتیجه‌ای جز مرگ شاعر و شاهکارش به بار نخواهد داشت. البته که عبور از فردوسی مقوله دقیق و ظریف و شاقی است که به همین سادگی انجام نگرفته نمی‌گیرد و شاید فرصتی هزار ساله لازم بوده است که این اندیشه به بار بنشیند و کسی پا به عرصه حماسه بگذارد. شاهنامه را به وقت اکنون و به آفق امروز به معاینه در بیاورد و آرزوها و ترس و اضطراب‌ها و امیدهای معطل این هزاره مسکوت را از دل حماسه و شاهنامه و اسطوره بیرون بکشد. باید توجه داشت که فردوسی با سرودن شاهنامه نه خواسته و نه نتوانسته است که کارکرد حماسه را که به بیم و امیدهای بشر وابسته است به تمام برساند. شاهنامه نتیجه هزاران سال فکر و درد و اندیشه بشری است که توسط فردوسی در شاهنامه گرد آمده و منظوم شده است. حق آن است که بعد از فردوسی افراد بشر دردها و رنج‌ها و امیدهای خود را در این گنجینه منظوم چند هزار ساله که به همت فردوسی گرد آمده است پی بگیرند و ادامه دهند. این پی‌گیری‌های ناگزیر و ضروری و قطعی و حتمی خود را در برداشت‌هایی نشان می‌دهد که هر کس از داستان‌های اسطوره‌ای و حماسی کشورش دارد. البته که فکر و درد و اندیشه قافله بشر با مرگ فردوسی در هزار سال قبل متوقف نشده و هر روز فکر و درد و بیم و امید جدیدی به مبارکباد او می‌آید و بی شک اینها بشر مثل گذشتگان به آفرینش و تغییر و تکمیل حماسیات خود می‌پردازند و صد البته برداشت و اندیشه‌ها و تخیلات امروزین بشر با هزار سال قبل متفاوت است. باز مسلم است که مقداری از این تفاوت‌ها خود را در خلق و آفرینش آثار جدید فلسفی و ادبی و هنری و... نشان می‌دهند. البته که در برخورد با اسطوره و حماسه هم مقدار زیادی از این تغییر و

سؤال را از عنوان عجیب کتابی که در دست چاپ دارید، آغاز می‌کنم. آقای زیران چرا «اول شاهنامه» وقتی که ما در کارنامه شاهنامه پژوهی مان این همه کتاب و مقاله و پژوهش و تحقیق داریم.

در عالم نوشتن معمولاً آخری‌ها حرف اول را می‌زنند و اولی‌ها آخر می‌شوند، در این هروله اول و آخر من حد وسط را انتخاب کرده‌ام و متعادل‌ترین حرفی که می‌توانم بزنم این است که در ایران شاهنامه پژوهی هنوز آغاز نشده است و ما به حقیقت در «اول شاهنامه» هستیم.

اگرچه کارهای زیادی توسط خارجی‌ها در زمینه تصحیح و شناخت بن مایه‌های اساطیری و معنی و ریشه‌یابی لغات انجام شده است، ولی تمام این آثار برای مطالعه شاهنامه مقدماتی و ابتدایی است و در همه عالم قبل از تفسیر و خوانش یک اثر این پیش‌نیازها گذرانده می‌شود، ولی مادر شاهنامه پژوهی در همین نقطه توقف کرده‌ام و نویسندگان ایرانی فقط به تقلید از خارجی‌ها پرداخته‌اند. با این وجود ایراد اصلی نویسندگان تقلید نیست، صریح بگویم اولی‌ها در مورد شاهنامه اشتباه کرده‌اند و بعدی‌ها همان اشتباهات را تقلید و بلکه رونویسی کرده‌اند، من در «اول شاهنامه» کتاب‌های معاصران را یک به یک به نقد کشیده‌ام ولی کارم در نقد این آثار به نتیجه نمی‌رسد، باید نگاه‌ها و سرمشق‌ها عوض شود.

پس شما می‌خواهید پارادایم شاهنامه پژوهی را عوض کنید؟

دوست داشتم به این صورت سوال می‌کردید: به نظر شما آیا باید پارادایم شاهنامه پژوهی عوض شود؟ جواب قطعی و حتمی من به این سوال مثبت است، تغییر سرمشق‌های شاهنامه پژوهی یک ضرورت حتمی است و تمام تلاش من هم در این راستاست و همه امیدم این است که موفق هم بشوم، ولی در این که شاهنامه پژوهی در ایران هنوز آغاز نشده است هیچ شکمی ندارم.

پس تکلیف حجم عظیم کتاب‌ها و مقالاتی که در زمینه شاهنامه نوشته شده چیست؟

کارهای انجام شده در چند زمینه است و در همه موارد نیز متأسفانه یا ابتدایی و مقدماتی و ناکافی است و یا ضعیف و انحرافی و مقلدانه، تنها کار جدی و اساسی در زمینه شاهنامه همان است که خود فردوسی انجام داده است و بی شک و شعار و اغراق بعد از خود فردوسی هیچ اقدامی در جهت تفسیر و یا توسعه و تکمیل کار فردوسی انجام نشده است.

شما می‌گویید در تکمیل کار فردوسی کاری انجام نشده است و البته این حرف بسیار عجیبی است؛ مثلاً چه کاری باید انجام شود که در تکمیل شاهنامه باشد؟

وقتی می‌گویم سرمشق‌ها و پارادایم شاهنامه پژوهی باید عوض شود. به همین خاطر است آنچه که من در فکر انجام آنم آن قدر متفاوت است که ادبیات کار را هم تغییر داده است. بنده و جناب عالی گویی که یادو زبان جداگانه حرف می‌زنیم و به همین خاطر قبل از هر چیز لازم است کلمات و اصطلاحات را برای همدیگر تعریف و معنا کنیم. این نشان دهنده تفاوت بودن دو فضایی است که در ظاهر مربوط به شاهنامه‌اند و در حقیقت آنچنان با هم متفاوت‌اند که فهم ما را از قضایا مشکل کرده است. درست به همین دلیل من فکر می‌کنم هر قدر که کارم را توضیح می‌دهم مطلب مبهم‌تر و ناآشنا تر می‌شود، یک دلیل

شصتمین نمایشگاه کتاب آلمان برگزار شد

بحث ویژه؛ نشر دیجیتال

امین مالوف از لبنان، از جمله نویسندگان معروف شرکت کننده در این نمایشگاه بودند که درباره آموزش و همگرایی سخنرانی کردند. ۵۵ درصد عرضه کنندگان و ناشران کتاب این نمایشگاه را غیر آلمانی‌ها تشکیل می‌دادند و سه هزار و ۲۷۵ ناشر آلمانی در آن حضور داشتند. ناشران انگلیسی زبان شرکت کننده از کانادا، آمریکا، بریتانیا، ایرلند، استرالیا و نیوزیلند نیز پس از آلمان بیشترین شرکت کننده را به خود اختصاص داده بودند؛ هرچند حضور کشورهای اروپای شرقی و روسیه در نمایشگاه امسال چشمگیر بود. یکی از موضوعات مهم در نمایشگاه امسال، دیجیتال در دنیای کتاب و کتاب‌های الکترونیک بود. در حال حاضر تنها دو درصد از کتاب‌ها به صورت دیجیتال عرضه می‌شود، حال آن که انتظار می‌رود این رقم با برنامه‌هایی که امسال از سوی شرکت کنندگان در عرصه کتاب‌های دیجیتال، آنلاین و الکترونیکی صورت گرفت، افزایش قابل توجهی پیدا کند.

سوی این کشور در شهرهای مختلف آلمان به فرانکفورت برگزار می‌شود. ضمن آن که ۲۵۰ نویسنده و ۱۵۰ ناشر از این کشور در نمایشگاه امسال حضور دارند. در این مراسم، عبدالله گل رئیس جمهور ترکیه نیز در سخنانی گفت: «محدودیت‌ها و فشاری که نویسندگان این کشور با آن مواجه بودند، به مرور زمان کاهش و از بین رفته است».

حاشیه‌های جشن کتاب فرانکفورت

نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت امسال در حالی برگزار شد که شصتمین سال برگزاری خود را نیز جشن گرفت. این نمایشگاه که یکی از بزرگترین و معتبرترین نمایشگاه‌های کتاب در جهان محسوب می‌شود، امسال میزبان بیش از ۷۴۰۰ ناشر و عرضه‌کننده کتاب از ۱۰۸ کشور جهان بود که ۳۹۱ هزار عنوان کتاب ارائه کردند. امسال بیش از ۲۸۳ هزار بازدیدکننده از این نمایشگاه دیدار کردند و گونتر گراس برنده جایزه نوبل و پائولو کوئیلو نویسنده معروف برزیلی از میهمانان این نمایشگاه بودند.

موضوع اصلی نمایشگاه امسال، آموزش بود که محور اصلی بحث‌ها و نشست‌های کارشناسان و نویسندگان شرکت کننده در نمایشگاه را به خود اختصاص داد. تاکید بر همگرایی و چندزبانی در حیطه آموزش، از محورهای بحث‌های جلسات آموزشی این نمایشگاه بود. شاشیتا روور از هند و

قوانینی در این زمینه تدوین شود و افزود: اهمیت اینترنت و نشر دیجیتالی نیاز به انقلابی دارد که ما به آن بیش از پیش خواهیم پرداخت؛ چون در آینده سایه آن در تمام دنیا گسترده خواهد شد.

سخنان شهردار فرانکفورت

شهردار فرانکفورت نیز بعد از خوشامدگویی به تعامل مناسب فرهنگی در نمایشگاه اشاره کرد و گفت: ناشران و کتابفروشان دنیا در این نمایشگاه فعالیت خوبی دارند و این نکته موجب شده که شهر فرانکفورت در این چند روز از اهمیت ویژه‌ای در رسانه‌های جهان برخوردار شود.

ترکیه، میهمان ویژه نمایشگاه

همچنین وزیر خارجه آلمان میهمان بودن کشور ترکیه در نمایشگاه را مطلوب توصیف کرد و ترکیه را پلی بین شرق و غرب دانست که به ویژه به کمک مهندسان فرهنگی آلمان می‌تواند پلی فرهنگی بین ایران و اروپا به شمار آید. اشتاین مایر افزود: نقشه رشد تفکر است و شصت ساله شدن نمایشگاه فرانکفورت نشان‌دهنده وجود فضای فرهنگی در آلمان پس از دوران حکومت نازی است. وی تصریح کرد: در این نمایشگاه هر چند شاخصه‌های اقتصادی نیز مهم است، اما شاخصه‌های فرهنگی و اجتماعی مهمتر از آن به شمار می‌آید.

گفتنی است ترکیه میهمان ویژه امسال نمایشگاه فرانکفورت است و برنامه‌های فرهنگی خاصی از

شصتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت که بزرگ‌ترین نمایشگاه کتاب دنیا محسوب می‌شود ۲۴ مهرماه با حضور اشتاین مایر وزیر امور خارجه آلمان، عبدالله گل، رئیس جمهور ترکیه و جمعی از ناشران، کتابفروشان، چهره‌های فرهنگی، سیاسی و خبرنگاران دنیا گشایش یافت.

در ابتدای این مراسم گوت فرید هانوفیرا رئیس نمایشگاه که چندین سال است این سمت را بر عهده دارد سخن گفت. هانوفیرا گزارش کوتاهی از نمایشگاه ارائه داد و به میهمان ویژه فعالیت ترکیه در نمایشگاه در سال‌های گذشته پرداخت. به گفته او هدف این نمایشگاه که بعد از دوران نازی‌ها آغاز شد، گفت‌وگوی آزاد بود و اتحادیه ناشران آلمان پس از چند سال تعویق در سال ۱۹۶۴ نمایشگاه را دوباره برگزار کرد.

هانوفیرا همچنین گفت: دنیای نشر در حال تغییر است و در آینده نشر دیجیتال از اهمیت خاصی برخوردار خواهد بود. در دنیا به کتاب‌های دیجیتال اهمیت زیادی داده شده است و مردم امروز از e book فراوان صحبت می‌کنند؛ چراکه بازار جدیدی در دنیا دارد. e book و اثر آن در زندگی ما ادامه دارد و این تغییری جدید است که چندان مورد توجه قرار نگرفته است به همین دلیل ما به به سیستم و قوانینی نیاز داریم که به تمام تغییرات جدید اهمیت بدهد. رئیس نمایشگاه فرانکفورت اظهار امیدواری کرد در آینده

در هفته گذشته از نظر انتشار کتاب‌های چاپ اول، انتشارات سپهر اندیشه با شازده عنوان کتاب پرفروش‌ترین ناشر؛ محمدجواد مرادی‌نیا با چهارده عنوان پرفروش‌ترین مولف؛ و پریسا همایون‌روز با پنج عنوان پرفروش‌ترین مترجم بودند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های بزرگسال

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
بزرگترین کتاب	۲۰۰۰ ریال	سرطان کبد، قاسم فغان‌زاده کجکی، ناشر: انجمن امداد به بیماران سرطانی ایران، چاپ ۴، ۴۰ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه
گزارشگر کتاب و بیشترین صفحه	۲۷۰۰۰۰ ریال و ۱۶۶۲ صفحه	فرهنگ ادبیات فارسی، ناشر: فرهنگ نشر نو، چاپ ۱، ۲۴۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۴۹ مرتبه	راز شاه زین، اندرو داتوز، وحید اقلی‌زاد، ناشر: نوروز، ۱۶۲ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۴۶۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۰۰۰۰۰ نسخه	خانه سوخته از اولین روایت جایی تا امروز، ناشر: فرهنگ بلورین، چاپ ۱، ۲۳۱ صفحه، ۳۵۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۲۰۰ نسخه	آهنگ‌های آلی فواض الکفایه، سیدمحمدحسین تجلی‌موسسجادی، ناشر: مطالعات، چاپ ۱، ۳۶۶ صفحه
کمترین صفحه	۲۴ صفحه	آشنایی با پناهای آرامگاهی امامزاده‌ها، ناشر: مجمع، چاپ ۱، ۴۰۰۰ نسخه، ۴۰۰۰ ریال

شاخص‌های آماری کتاب‌های کم‌کف‌رسی

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
بزرگترین کتاب	۷۵۰۰ ریال	کتاب مجموعه نکات ادبیات عمومی - روانشناسی - جغرافیا - فلسفه، بهار انسان جغرافیا اندکان، ناشر: موسسه فرهنگی اندکان، چاپ ۲۰، ۴۸ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه
گزارشگر کتاب و بیشترین شمارگان	۱۲۰۰۰۰ ریال	کنکور کارشناسی ارشد ریاضی ۱ و ۲: خلاصه مطالب درسی، نکات ویژه کنکور، تست‌های طبقه‌بندی شده موضوعی کنکور کارشناسی ارشد ریاضی، ناشر: بهار، چاپ ۲۰۰۰، ۶۴۰ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۵۶ مرتبه	مجموعه‌های طبقه‌بندی شده شبی پیش‌دانشگاهی: کنکورهای سراسری و آزاد همراه با تست‌های کنکور ۸۵ با پاسخ تشریحی، محمدحسین اوتشه، ناشر: کانون فرهنگی آموزش، ۲۴۰ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۷۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۰۰۰۰ نسخه	راه‌های گام به گام عربی (۲) رشته‌های ادبیات و علوم انسانی، محسن تیموری، ناشر: انتشارات، چاپ ۷، ۲۲۲ صفحه، ۱۶۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۵۰۰ نسخه	کتاب جامع تمرین ریاضیات سوم تجربی، سرمد رشوی، ناشر: همت چلودان، چاپ ۲، ۱۲۰ صفحه، ۱۰۰ نسخه، ۱۹۵۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد ناشران بدون قیمت	تعداد پدیدآورندگان			
		مرد	زن	مرد	زن
۴۰۱	۸۱	۱۶۰	۴۱	۷۳۹	۱۲۸

* مؤلف: تمامی پدیدآورندگان این هفته نویسنده، شاعر، گرداننده، مصحح و ... به جز مترجم

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع‌رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می‌شود. از شنبه ۸/۷/۲۴ تا چهارشنبه ۲۰/۷/۲۴، عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتاب‌ها در موضوع کودک و نوجوان و سپس آموزش و کم‌کف‌رسی بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات دین، علوم عملی، ادبیات و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتاب‌های منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تعداد چاپ	تیراژ	نوع	تیراژ	نوع	شمارگان	مجموع صفحه
۱	ادبیات	۴۲	۲۹	۲۱	۲	۱۱	۱۷	۱۵	۳۸۶۵
۲	فلسفه و روانشناسی	۵۰	۲۱	۲۹	۲۱	۲۹	۲۹	۵	۲۸۲۲
۳	دین	۱۷۶	۱۲۸	۲۸	۶۹	۱۰۷	۸۶	۹۰	۴۵۱۸
۴	علوم انسانی	۹۶	۸۲	۱۴	۶۳	۲۳	۸۲	۱۲	۴۲۸۶
۵	زبان	۳۵	۳۲	۲	۱۳	۲۲	۲۸	۷	۲۹۵۸
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۳۰	۲۲	۸	۱۹	۱۱	۲۵	۵	۲۴۱۵
۷	علوم عینی	۱۵۲	۱۰۸	۴۴	۹۶	۵۶	۱۱۷	۳۵	۱۹۵۷
۸	هنر	۴۱	۳۱	۱۰	۲۹	۱۲	۲۹	۲	۱۷۱۱
۹	ادبیات	۱۴۳	۱۱۲	۳۱	۸۵	۵۸	۱۲۸	۱۵	۳۹۵۹
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۴۰	۳۶	۴	۲۵	۱۵	۲۵	۵	۲۸۰۵
۱۱	آموزش و کمک‌درسی**	۲۱۲	۲۱۲	-	۲۱۲	۲۲	۲۸۰	۷	۱۹۵۴
۱۲	کودک و نوجوان	۹۳۲	۶۹۸	۲۳۴	۴۷۴	۴۵۹	۷۳۶	۲۰۷	۴۴۸۲
	جمع بزرگسال	۳۰۴۰	۱۶۲۲	۱۴۱۸	۹۴۷	۱۰۹۳	۱۲۴۴	۴۰۶	۲۹۰۳

* آرایه‌ها به نامی از طریق اطلاع می‌شود که ترجیحاً نباید اکثری بین صحیح، نادر، گزاف، تکراری، تخیلی، شعر و نظائر آن.
** شامل از موضوع آموزشی و کمک‌درسی که در جدول آماری کتاب‌های این هفته به نامی از طریق اطلاع می‌شود.
اندک، راه‌اندازی و دیویشن مربوط هستند و مطالبان آنها دانش‌آموزان از پیش‌دانشگاه تا دبیرستان هستند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های کودک و نوجوان

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
بزرگترین کتاب	۱۲۸۰۰۰ ریال	ماجراهای آریا، سی‌اس، نویسنده: بهمن اسفندیاریان، ناشر: فدایی، چاپ ۱، ۲۸۲ صفحه، ۲۳۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ و بیشترین شمارگان	۶۳ مرتبه و ۳۰۰۰۰ نسخه	خط، ناشر: دایم، ۶۰ صفحه
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	کتاب کار نقاشی: ۴۰ تمرین برای پرورش خلاقیت کودکان، مریم رضایی، زرا شهابی، ناشر: افروز، چاپ ۲، ۱۰۴ صفحه، ۲۵۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۵۲۴ صفحه	فرهنگ مصور دانش آموز، محمدعلی غلامپورلو، ناشر: نشر رسالت، چاپ ۴، ۴۰۰۰ نسخه، ۷۰۰۰۰ ریال

جایزه اقتباس سینمایی نمایشگاه آلمان به فیلم «گومورا» رسید

اکران کتاب در فرانکفورت

هفته گذشته در میان همه اخبار ریز و درشت جهان کتاب، سه خبر از بقیه با پیگیری بیشتر رسانه‌ها دنبال شد که در صدر آنها می‌توان اخبار مرتبط با نمایشگاه کتاب فرانکفورت را دنبال کرد و پس از آن اتهام جاسوسی میلان کوندرا، صفحاتی از رسانه‌ها را به خود مشغول داشت و در نهایت، حاشیه‌های جایزه ادبی نوبل، رسانه‌ها را درگیر خود کرده است. شصتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت در حالی با حضور ناشران ۱۱۰ کشور از جمله ایران گشایش یافت که ناشران ایرانی در دو سالن ۳ و ۵ این نمایشگاه حضور داشتند. مهمان ویژه امسال این نمایشگاه ترکیه بود.

از جمله برنامه‌های این دوره از نمایشگاه کتاب فرانکفورت، اهدای جایزه بهترین اقتباس سینمایی بود که به فیلم گومورا تعلق گرفت. این فیلم براساس رمانی به همین نام نوشته روبرتو ساویانو نویسنده ایتالیایی ساخته شده و یک کارشناس و منتقد ادبی در این باره به خبرگزاری فرانسه گفته است: برای اولین بار در تاریخ جایزه اقتباس سینمایی نمایشگاه کتاب فرانکفورت، این جایزه نه به یک کارگردان بلکه به یک نویسنده اهدا شد. منابع خبری چندین پیش‌اعلام کرده بودند که زندگی روبرتو ساویانو به خاطر نوشتن رمان گومورا در خطر است. این رمان که درباره فجایع دهشتناک گروه تروریستی و مواد مخدر مافیادرا ایتالیاست، خشم این گروه را برانگیخته به طوری که منابع مطلع از ساویانو خواستند ایتالیا را برای همیشه ترک کند. پلیس فدرال آمریکا نیز در همین رابطه به ساویانو هشدار داد که جانش حتی در آمریکا نیز در خطر است چرا که مافیای ایتالیایی در آمریکا به شدت نفوذ دارد و ممکن است جان او در ایالات متحده نیز در خطر باشد. روبرتو ساویانو نیز اعلام کرد که محل زندگی خود را از کشور ایتالیا تغییر خواهد داد.

اتهام جاسوسی میلان کوندرا برای حزب کمونیسم نیز از دیگر اخبار ادبی هفته گذشته بود. شروع این اخبار به انتشار مقاله‌ای در یک نشریه هفتگی در جمهوری چک برمی‌گردد که ادعا کرده بود، کوندرا برای حزب کمونیسم چک و اسلواکی، جاسوسی می‌کرده است. این ادعا چنان بود که این نویسنده گوشه‌گیر پس از سال‌ها مجبور به اظهار نظر کرد. بنا بر گزارشی که در روزنامه خبری «رِسپکت» چک منتشر شد، میلان کوندرا که از سال‌ها پیش در پاریس زندگی می‌کند به همکاری با پلیس مخفی و سازمان اطلاعات حکومت کمونیستی چک و اسلواکی در سال ۱۹۵۰ متهم شده است. بنا بر این گزارش میلان

کوندرا با مراجعه به پلیس این کشور در سال ۱۹۵۰ محل اختفای یکی از عوامل ضدکمونیستی این کشور را که سالیان پیش از چک فرار کرده بود، افشای کند و موجب دستگیری و زندانی شدن این فرد به مدت چهارده سال می‌شود. این شخص که میروسلاو وراشک نام دارد، یکی از سربازان نیروی هوایی ارتش چک بوده که در سال ۱۹۴۸ و همزمان با کودتای کمونیستی این کشور به آلمان فرار کرده و سپس به عضویت سازمان اطلاعاتی درآمد که برای آمریکایی‌ها کار می‌کرده است. وراشک در ۱۴ مارس ۱۹۵۰ با هویتی جعلی به پراگ می‌رود و اناثیه‌اش را در منزل شخصی به نام او میلیتکا به امانت می‌گذارد. میلیتکا که از دوستان قابل اطمینان این عامل ضدکمونیستی بوده، از اناثیه این فرد مراقبت می‌کرده اما ماجرا را با همسرش در میان می‌گذارد و از او می‌خواهد که عصر به منزل نیاید تا وراشک به راحتی اناثیه‌اش را تحویل بگیرد و پراگ را ترک کند. همسر میلیتکا اما از داری نکرده و ماجرا را به میلان کوندرا می‌گوید و میلان کوندرا نیز با مراجعه به پلیس، محل اختفای این عامل را فاش کرده است. پس از دستگیری وراشک فعالیت‌های جاسوسی و ضدکمونیستی او نیز برملا شد و در نهایت برایش حکم مرگ صادر شد اما با تخفیف به ۲۲ سال زندان متهم شد که در نهایت ۱۴ سال بعد آزاد شد. میلان کوندرا ۷۹ ساله که بیش از بیست سال

است سکوت کرده و با هیچ رسانه‌ای گفت‌وگو نمی‌کند در این باره واکنش نشان داده و آن را به کلی تکذیب کرده و گفته است: کاملاً شگفت‌زده شده‌ام چرا که اصلاً انتظار چنین چیزی را نداشتم. خبر را دیروز شنیدم اما چنین چیزی اصلاً اتفاق نیفتاده است. من آن مرد را اصلاً نمی‌شناختم. کوندرا همچنین گفته که قصد این روزنامه و عواملش تخریب او بوده و این عمل آنها را ترور نویسنده توصیف کرده است. آدام هرادلیک کارمند مؤسسه مطالعات رژیم استبدادی چک نیز در این باره گفته است: من در این باره خیلی پژوهش کرده‌ام. کوندرا به ندرت به وطن می‌آید و با نام‌های جعلی در هتل اقامت می‌کند و از دوستانش هم خواسته که سکوت کنند و با روزنامه‌نگارها درباره اینکه کوندرا چه کسی بوده و چه کسی هست حرفی نزنند. شاید این موضوع نشان‌دهنده دلایل سکوت رفتارهای عجیب کوندرا در طول این سالیان باشد. این ماجرا زمانی برملا شد که آدام هرادلیک که از اقوام خانوادگی میلیتکا بوده، درباره پیشینه زندگی او در حکومت کمونیستی تحقیق کرده است. میلیتکا که در دوره دانشجویی وراشک را دیده، هم‌اکنون ۷۹ سال دارد و ۵۸ سال است که خود را مسئول بدبختی‌های وراشک می‌داند. با این همه، زدنیک پشات استاد معروف تاریخ ادبیات کشور چک در اظهاراتی اتهام همکاری میلان کوندرا با پلیس کمونیستی این کشور را به شدت رد کرد. حاشیه‌های برنده نوبل ادبیات نیز همچنان ادامه دارد. اقبال مخاطبان ادبیات و مردم کشور فرانسه به آثار لوکلزیو پس از اهدای جایزه نوبل سال ۲۰۰۸ به این نویسنده فرانسوی، موجب شگفتی رسانه‌های ادبی این کشور شده است. این در حالی است که رسانه‌های آمریکایی و انگلیسی زبان از ترجمه اندک آثار لوکلزیو به زبان انگلیسی در شگفتی به سر می‌برند. برخی از کارشناسان معتقدند که مردم فرانسه به چند علت چنین استقبالی از آثار این برنده نوبل داشته‌اند؛ اول آن که آنها تا چندین پیش، لوکلزیو را چندان جدی نمی‌گرفتند و دیگر آن که بعد از سال‌ها یک فرانسوی، برنده نوبل ادبیات شده است. آمریکایی‌ها هم به تازگی دست به ترجمه آثار لوکلزیو زده‌اند. این نکته، اظهارات مدیر نوبل را تأکید می‌کند که آمریکایی‌ها را مردمی بی‌سواد و به دور از جریان‌های ادبی روز معرفی کرده بود.

فیلسوف اسپانیایی جایزه ادبی گرفت

فرناندو ساواتر نویسنده و فیلسوف اسپانیایی با کسب جایزه ادبی ششصد هزار یورویی پلاتنا برای رمان تیرادی بوئنا سوئرتا، یکی از مهم‌ترین جوایز این کشور را از آن خود کرد. رمان فرناندو ساواتر داستان مرد ثروتمندی است که برای پیدا کردن اسب سوار قهاری دچار مشکلات مالی شدیدی می‌شود. وی همچنین استاد دانشگاه کمپلوتونس شهر مادرید است و تا به حال مجموعه مقالات، رمان‌ها و کتب فلسفی زیادی منتشر کرده است. شهرت وی علاوه بر رمان‌نویسی در حوزه فلسفه نیز در کشور اسپانیا زبانزد است. فرناندو ساواتر جزو نویسندگانی است که مخالف گستردگی و رواج بیش از حد زبان‌های محلی در کشور اسپانیاست. به اعتقاد این دسته از نویسندگان که ماریو بارگاس یوسانیز جزو آنهاست رواج بیش از حد زبان‌های محلی در اسپانیا، زبان رسمی این کشور را در خطر می‌اندازد و موجب کم شدن صنعت توریسم این کشور می‌شود.

بوکر ۲۰۰۸ برای نوقلم هندی

آراویند آدیگا نویسنده ۳۳ ساله هندی جایزه پنجاه هزار پوندی من بوکر سال ۲۰۰۸ را برای رمان بیر سفید از آن خود کرد. این نویسنده در حالی این جایزه اروپایی را از آن خود کرده که بیر سفید نخستین رمانش بوده و وی به تازگی عرصه رمان‌نویسی پای گذاشته است. مایکل پورتیلو رئیس هیئت داوران بوکر این خبر را در مراسمی که در شهر لندن با حضور صد‌ها خبرنگار از رسانه‌های ادبی جهان برگزار شده بود، اعلام کرد و گفت: رمان بیر سفید هند را به تصویر کشیده است. آراویند آدیگا جایزه بوکر سال ۲۰۰۸ را با پشت سر گذاشتن سباستین بری، آمینا گوش، لیندا گرانت، فیلیپ هنشر و استیو تولتز دیگر نامزدان نهایی این جایزه از آن خود کرد تا سومین برنده تاریخ چهل ساله بوکر باشد که نخستین رمانش این جایزه معتبر را برده است. با این همه مجموع فروش شش کتاب نامزد جایزه بوکر از زمان اعلام فهرست نهایی به اندازه فروش آخرین ویرایش کتاب راکوردهای گینس نیست. بر اساس آخرین آمار ارائه شده، مجموع فروش شش نامزد نهایی جایزه بوکر از زمان اعلام فهرست نهایی، ۳۲ هزار و ۳۴۲ نسخه بوده که این میزان کمتر از فروش آخرین ویرایش کتاب راکوردهای گینس است.

موافقت اسپانیا با نبش قبر لورکا

قاضی دادگاه ملی اسپانیا با صدور حکمی، اجازه داد تا ۱۹ قبر دسته‌جمعی که بقایای قربانیان جنگ داخلی اسپانیا در آنها قرار دارد و گفته می‌شود یکی از آنها متعلق به فدریکو گارسیا لورکاست، نبش قبر شوند. گفته می‌شود گارسیا لورکا به همراه سه نفر دیگر که در سال ۱۹۳۶ به دست فاشیست‌ها کشته شدند، در این قبر دفن شده است. خانواده لورکا هم که پیش‌تر مخالف نبش قبر این گور بودند، چندی پیش موافقت شان را با این موضوع اعلام کردند. احتمالاً دو گاوایز و یک معلم مدرسه که به دست پارتیزان‌های دولت ژنرال فرانسیسکو فرانکو کشته شدند، به همراه لورکا در این قبر قرار دارند.

انتشار زندگینامه رومن پولانسکی

زندگینامه رومن پولانسکی کارگردان لهستانی فیلم‌های «بچه رزماری» و «پیانیس» نوشته کریستوفر استنفورد به همت انتشارات پالگریو مک میلان راهی بازار کتاب شد. کریستوفر استنفورد تا کنون زندگی چندین کارگردان و نویسنده از جمله کورمک مک کارتی، نویسنده رمان «جایی برای پیرمردها نیست» را به صورت کتاب منتشر کرده است. «مستاجر»، «ماه‌تلیخ»، «مکبث» و «اولیور توئیست» از جمله فیلم‌های معروف رومن پولانسکی هستند.

بدرود کارآگاه‌های مرموز با نویسنده معروف

لینکلن جانویل ون دو وترینگ نویسنده هلندی و خالق شخصیت‌های کارآگاهی گریسترا و «دوگیره» در هفتاد و هفت سالگی درگذشت. وی در ۱۲ فوریه سال ۱۹۳۱ در تردام به دنیا آمد و در طول زندگی ۷۷ ساله خود رمان‌های زیادی را در حوزه ادبیات پلیسی جنایی به زبان‌های انگلیسی و هلندی منتشر کرد. وترینگ در تردام زندگی می‌کرد اما به کشورهای زیادی سفر کرده و آنها را از نزدیک مشاهده کرده است. آفریقای جنوبی، ژاپن، انگلستان، کلمبیا، پرو و استرالیا از کشورهایی بود که وترینگ برهه‌ای از زندگی خود را در این کشورها گذراند. او همچنین به عرفان و آداب مذهبی مردمان مشرق زمین علاقه داشت و در این زمینه نیز مطالعات زیادی انجام داده بود. وی در سال ۱۹۸۴ جایزه معتبر ادبیات پلیسی «کشور فرانسه» را از آن خود کرد. روزنامه‌های گاردین درباره وترینگ و رمان‌هایش نوشته است: کارآگاه‌های معروف رمان‌های وترینگ با نام‌های گریسترا و دوگیره از محبوب‌ترین شخصیت‌های پلیسی کشور هلند محسوب می‌شوند و چندین رمان از این نویسنده هلندی نیز به فیلم تبدیل شده است. به گفته گاردین، وترینگ به نوشتن داستان‌های کودکانه نیز علاقه داشت و چندین کتاب در این حوزه منتشر کرد. خبر مرگ این نویسنده محبوب هلندی بازتاب زیادی در رسانه‌های هلند داشته است.

مردم شناسی دینی

دکتر ابراهیم فیاض: جامعه شناس

در حال حاضر چهار کتاب زیر چاپ دارم که طی ماه‌های نه‌چندان دور روانه بازار خواهند شد. فرهنگ ارتباطات بر اساس مردم‌شناسی ارتباطی عنوان نخستین کتابم است که انتشارات امیرکبیر در تدارک عرضه آن به بازار است. این کتاب برای اولین بار در ایران تدوین می‌شود که برای فراهم‌آوری آن سعی کرده‌ام مطالب و متونی از فلاسفه غربی و اسلامی چون ملاصدرا و ابن عربی را در آن بگنجانم. تولید معنا با مقایسه‌ای بین نظریه‌های فیلسوفان غربی و شرقی از مهم‌ترین مباحث ارائه شده در این کتاب است که حجمی حدود ۵۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد.

کتاب دیگری که این روزها در دست چاپ دارم، عنوان طرحی برای ابرقدرتی ایران را بر روی جلد دارد و قرار است از سوی سازمان چاپ و انتشارات وزارت ارشاد به بازار عرضه شود. در این کتاب بر اساس مردم‌شناسی از ۱۲ پارچوب اساسی برای رسیدن به ابرقدرتی ایران در منطقه و جهان بهره برده‌ام و به بررسی سطوح مختلف از مباحث کلان تا بحث‌های خرد سازمانی پرداخته‌ام که به نظر می‌رسد کتابی کاربردی برای جامعه دانشگاهی به‌ویژه دانشجویان باشد.

مردم‌شناسی دینی توسعه عنوان سومین کتابم است که در ماه‌های نه‌چندان دور از سوی انتشارات امیرکبیر روانه بازار می‌شود. در این کتاب از دیدگاه یک مردم‌شناس دینی به عرصه‌های مختلف توسعه کشور پرداخته‌ام. رابطه علم و دین، زن در جامعه دینی، فناوری و ارتباط آن با دین از جمله مباحثی است که در کتاب مذکور مورد بررسی قرار گرفته است.

کتاب دیگری که در ماه‌های آینده از سوی انتشارات امیرکبیر به بازار عرضه می‌کنم، عنوان مردم‌شناسی تاریخی شناختی علم در ایران را بر روی جلد دارد که در آن به بررسی و سیر تاریخی علم و پارچوب‌های آن از دوران صفویه تاکنون پرداخته‌ام. رشد علمی ایران در دوره صفویه و ارتباط عمیق با دانشمندان خارجی در آن دوره برای رسیدن به توسعه علمی و علل ناکامی

این توسعه، ورود علم از کشورهای خارجی به ایران و بررسی ساختار نظری آن از مباحث این کتاب است.

در عین حال این روزها تالیف کتاب فرآیند ارتباطی شاهنامه و توسعه فرهنگی در ایران را در دست دارم. در این کتاب مکانیسم تأثیر شاهنامه در توسعه فرهنگی کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد. نگارش این کتاب تا چند ماه دیگر به پایان می‌رسد.

خواب‌های طلایی

فرهاد ابراهیمی: داستان نویس کودکان

در حال حاضر نگارش چندین کتاب را برای گروه سنی کودکان و پیش‌دستانی را به پایان برده‌ام و هنوز هیچ‌یک از این کتاب‌ها را به ناشری برای چاپ نداده‌ام. ماهی خواب عنوان کتابی است که در آن به قصه کودکی پرداخته‌ام که یک ماهی هر شب به خوابش

می‌آید و زمانی که پدرش برای او کتابی می‌خرد که عکس ماهی دارد، دیگر ماهی خوابش به سراغش نمی‌آید. این کتاب نثر ساده و کودکانه‌ای را همراه باریتمی شعرگونه در خود دارد تا فهم بهتری برای کودک داشته باشد و هدف اصلی‌ام از تدوین این کتاب ترویج فرهنگ کتابخوانی برای کودکان پیش‌دستانی است. کتاب قاصدک و مجموعه منظوم چهار فصل از دیگر کتاب‌هایی است که تالیف آن را به پایان برده‌ام.

تفسیر عرفانی قرآن کریم

سید رضا باقریان موحد: دین پژوه

حاصل چهار سال تلاش و پژوهش در کتابخانه تخصصی نیایش، شش جلد کتاب با موضوع نیایش شد. جلد اول این مجموعه که کتابشناسی نیایش نام گرفته است، چندی پیش از سوی انتشارات بوستان قم روانه بازار شد و اکنون به چاپ سوم رسیده است.

پنج جلد دیگر این مجموعه قرار است توسط انتشارات بشری به بازار عرضه شود. سفینه نیایش (گزیده نیایش‌های منظوم ادب فارسی) عنوان دومین جلد این مجموعه است که ترجمه نیایش‌های منظوم از ۲۵۰ شاعر کشور از فردوسی تا عصر حاضر را دربرمی‌گیرد که در حجمی ۵۰۰ صفحه‌ای تدوین شده است. سایر مجلدات این مجموعه نیز ۵۰۰ صفحه حجم دارد. نیایش عنوان سومین مجلدات که گزیده نیایش‌های منشور ۲۵۰ تن از شخصیت‌های ادیان و مذاهب مختلف از را دربرمی‌گیرد و در این کتاب از اندیشمندانی چون گاندی و گوته نیز بهره بردم.

جلد چهارم این مجموعه عنوان نمازیه‌های ماندگار را روی جلد دارد که گزیده‌ای از متون عرفانی اسرار نماز را از ۵۰ منبع مهم عرفانی از عصر کهن تا امروز کرده‌ام. نیایش از نگاه عالمان و مفسران عنوان پنجمین مجلد این مجموعه نام دارد و مجموعه ششم نیز عنوان نیایش از دیدگاه دانشمندان و جامعه‌شناسان را بر روی جلد دارد که به نوعی عصاره حدود هزار کتاب نیایشی جمع‌آوری شده در کتابخانه نیایش به شمار می‌رود. این روزها نشر ارغمان طوبی در تدارک است تا کتاب دیگری از مرا تحت عنوان ترجمه و تفسیر عرفانی قرآن کریم در دو مجلد روانه بازار کند. این کتاب که حجمی حدود ۱۵۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد، گزیده تفسیر ۱۰ جلدی کشف الاسرار است.

چشم گنجشک‌ها

سید اکبر میرجعفری: شاعر

گندم و بلدرچین عنوان کتابی است که نشر تکا این روزها در تدارک عرضه آن به بازار است. این کتاب گزیده‌ای از شعرهای سپید و غزل‌های مرا با مضامین مذهبی و اجتماعی دربرمی‌گیرد که اغلب این اشعار تاکنون به چاپ نرسیده بود.

کتاب گنجشک‌اشتیاق کمی نیست عنوان کتاب دیگری است که انتشارات هنر رسانه اردیبهشت طی ماه‌های آینده آن را روانه بازار می‌کند. این کتاب ۵۰ قطعه شعر مرا در قالب شعر سپید دربرمی‌گیرد که عمدتاً به موضوعات آیینی و عاطفی اشاره دارد و به گونه‌ای تجربیات جدید من در قالب شعر سپید هستند چراکه پیش از این بیشتر به قالب‌های کلاسیک می‌پرداختم و سعی می‌کردم دغدغه‌های فردی و ذهنی خودم را در این کتاب با نگاهی جدید عرضه کنم.

علت این که بسیاری از کتاب‌هایم را به نام پرندگان اختصاص داده‌ام تا حد زیادی به زادگاهم برمی‌گردد علاوه بر این، گنجشک از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای در شعر فارسی برخوردار است.

در روشنای خاموشی

قربان ولیتی: شاعر

این روزها مشغول نگارش کتابی با عنوان خاموشی در متون عرفانی فارسی هستم که فکر می‌کنم نگارش آن تا چند ماه آینده به پایان برسد. مشکل‌ها، دلایل و عوامل سکوت یا خاموشی در متون عرفانی زبان فارسی به صورت نثر و منظوم با تأکید بر مجموعه‌های ثنایی، عطار و مولانا از موضوعات و مباحث مورد بررسی در این کتاب است هر چند تاکنون ناشری را برای چاپ این کتاب انتخاب نکرده‌ام.

میلیاردر بیسکوییتی

رضی هیرمندی، نویسنده و مترجم

بعد از انتشار دو رمان نوجوان با نام آقای گام شما بدجنسید و آقای گام و میلیاردر بیسکوییتی از اندی استنتون (برنده ردهاوس ۲۰۰۶) که انتشارات چرخ فلک امسال آنها را منتشر کرده است، به تازگی ترجمه دو رمان دیگر از همین مجموعه گام به گام با آقای گام را به پایان رسانده‌ام. عناوین این دو کتاب

سید مسعود شجاعی طباطبائی

رضی هیرمندی

عبارتند از: آقای گام و جن‌ها و آقای گام و بلورهای قدرت. ترجمه دیگری به نام بر بال‌های صلح در انتشارات معین زیر چاپ دارم. در این کتاب آثاری از نویسندگان بلند آوازه ادبیات کودک و نوجوان گرد آمده است که از آن جمله می‌توان از مارتین وادل (برنده جایزه هانس کریستین آندرسن) و کنترین پاترسون یاد کرد. اضافه کنم که چاپ چهارم فرهنگ گفته‌های طنزآمیز نیز به زودی روانه بازار خواهد شد.

بدون شرح

سید مسعود شجاعی طباطبائی: کاریکاتوریست

این روزها کتابی را تحت عنوان مجموعه آثار مسعود شجاعی طباطبائی در دست کار دارم که طی ماه‌های نه‌چندان دور از سوی انتشارات سوره مهر روانه بازار خواهد شد. در این کتاب حدود ۲۵۰ اثر گزیده از مجموعه کاریکاتورهای من طی سال‌های ۶۰ تا کنون با مضامین متنوعی چون جنگ، اجتماعی، عاطفی و... ارائه شده است. کتاب مذکور که حجمی حدود ۱۵۰ صفحه را دربرمی‌گیرد مقدمه‌ای از دکتر جان لنت محقق کاریکاتور و محمدحسین نیرومند، کاریکاتوریست را به همراه نوشته‌ای از سید مهدی شجاعی در خود جای داده است. کتاب دیگر که در آینده‌ای نزدیک توسط انتشارات بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس به بازار عرضه می‌شود، عنوان یادماندگار را بر روی جلد دارد. در این کتاب مجموعه‌ای از عکس‌های من از حالات رزمندگان در عملیات کربلای ۱ طی آزادسازی مهران گنجانده شده است.

کارگردانی پیشرفته

دکتر مسعود دلخواه: نماینده نویسنده

در حال حاضر با همکاری جمعی از استادان هنر دانشگاه تربیت مدرس و دانشگاه اوسنابروک آلمان در حال نوشتن کتابی هستیم که قرار است به‌طور هم‌زمان به سه زبان فارسی، آلمانی و انگلیسی منتشر و به بازار عرضه شود. این کتاب که عنوان گفت‌وگوهای پژوهشی درباره تئاتر تعلیم و تربیت را بر روی جلد دارد کاری مشترک بین گروه کارگردانی دانشگاه تربیت مدرس و دانشکده تئاتر دانشگاه اوسنابروک آلمان است و نگارش آن تا چند ماه آینده به پایان خواهد رسید. تجارب تئاتر تعلیم و تربیت در آلمان و ایران، زیبایی‌شناسی تئاتر تعلیم و تربیت و بررسی شیوه‌های کار در این شناخه از تئاتر از جمله مباحث مطرح شده در کتاب مذکور است. در عین حال این روزها در حال ترجمه نماینده نامکجاآباد اثر پینکه هستم که این کتاب را تا چند ماه آینده به بازار عرضه خواهم کرد. کتاب دیگری که تالیف آن را آغاز کرده‌ام و به احتمال قوی از سوی انتشارات سمت طی ماه‌های نه‌چندان دور روانه بازار می‌شود در زمینه کارگردانی از مبانی تا دوره پیشرفته است. این کتاب به‌نوعی روش تدریس برای استادان واحدهای کارگردانی محسوب شده و برای دانشجویان رشته کارگردانی مقطع کارشناسی ارشد نیز کاربرد زیادی خواهد داشت.

سید مسعود شجاعی

قربان ولیتی